

Službeni list

Europske unije

C 403

Hrvatsko izdanje

Informacije i objave

Svezak 57.

13. studenoga 2014.

Sadržaj

IV. Obavijesti

OBAVIJESTI INSTITUCIJA, TIJELA, UREDA I AGENCIJA EUROPSKE UNIJE

Europska komisija

2014/C 403/01	Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću i Revizorskom sudu — Konsolidirani godišnji financijski izvještaj Europske unije za financijsku godinu 2013.	1
2014/C 403/02	Jamstvena izjava Suda za Europski parlament i Vijeće – nezavisno revizijsko izvješće	128

IV.

(Obavijesti)

OBAVIJESTI INSTITUCIJA, TIJELA, UREDA I AGENCIJA EUROPSKE UNIJE

EUROPSKA KOMISIJA

KOMUNIKACIJA KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU, VIJEĆU I REVIZORSKOM SUDU

Konsolidirani godišnji financijski izvještaj Europske unije za financijsku godinu 2013.

(2014/C 403/01)

SADRŽAJ

	Stranica
NAPOMENA UZ KONSOLIDIRANI FINANIJSKI IZVJEŠTAJ	2
PRORAČUN EU-a: OD PRIPREME DO IZVRŠENJA	3
KONSOLIDIRANI FINANIJSKI IZVJEŠTAJ I BILJEŠKE	8
BILANCA STANJA	9
IZVJEŠTAJ O FINANIJSKOM REZULTATU	10
IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA	11
IZVJEŠTAJ O PROMJENI NETO IMOVINE	12
BILJEŠKE UZ FINANIJSKI IZVJEŠTAJ	13
AGREGIRANI IZVJEŠTAJI O IZVRŠENJU PRORAČUNA I BILJEŠKE	90

NAPOMENA UZ KONSOLIDIRANI FINANIJSKI IZVJEŠTAJ

Konsolidirani godišnji financijski izvještaj Europske unije za 2013. pripremljen je na temelju informacija dobivenih od institucija i tijela u skladu s člankom 148. stavkom 2. Financijske uredbe koja se primjenjuje na opći proračun Europske unije. Ovime izjavljujem da je pripremljen u skladu s glavom IX. Financijske uredbe i računovodstvenim načelima, pravilima i metodama iznesenima u bilješkama uz financijski izvještaj.

Računovodstveni službenici tih institucija i tijela dostavili su mi sve informacije potrebne za izradu financijskih izvještaja u kojima su prikazani imovina i obveze Europske unije te izvršenje proračuna, te potvrđuju njihovu pouzdanost.

Ovime potvrđujem da na temelju tih informacija i provjera koje sam smatrao potrebnima za potpisivanje financijskog izvještaja Europske komisije mogu u razumnoj mjeri jamčiti da su financijsko stanje, rezultati djelovanja i novčani tokovi Europske unije u svim bitnim vidovima u izvještaju točno iskazani.

[potpis]

Manfred KRAFF

Računovodstveni službenik Komisije

24. srpnja 2014.

PRORAČUN EU-a: OD PRIPREME DO IZVRŠENJA

U konsolidiranom godišnjem financijskom izvještaju Europske unije (EU) dane su informacije o aktivnostima institucija, agencija i ostalih tijela EU-a sa stajališta proračunskog računovodstva i računovodstva koje se vodi na temelju načela nastanka poslovnih događaja. Godišnji financijski izvještaji država članica ne čine dio ovog izvještaja.

1. GODIŠNJI PRORAČUN

Proračunom EU-a financira se niz politika i programa diljem EU-a. U skladu s prioritetima koje su Europski parlament i Vijeće utvrdili u višegodišnjem financijskom okviru (VFO), Europska komisija (dalje u tekstu „Komisija”) provodi posebne programe, djelovanja i projekte: od obrazovnih projekata za mobilnost kojima se podupiru studenti i nastavnici, do potpore poljoprivrednicima, produktivnih ulaganja ili zadržavanja radnih mjesta, do razvojne pomoći, projekata kojima se želi poduprijeti bolje radno okruženje za radnike u EU-u te do jačanja kontrole vanjskih granica.

Više od 90 % sredstava iz proračuna EU-a dodijeljeno je financiranju tih politika i aktivnosti EU-a. Izravna veza godišnjeg proračuna i politika EU-a osigurava se izradom proračuna na temelju aktivnosti (ABB). Zahvaljujući proračunskoj nomenklaturi na temelju aktivnosti lako je utvrditi područja politika EU-a i ukupan iznos sredstava dodijeljenih svakom od tih područja.

Područja politika podijeljena su na nekih 200 aktivnosti, a više od 110 tih aktivnosti uključuje operativne proračunske naslove te su stoga u proračunskoj nomenklaturi podijeljene u proračunska poglavlja. Ta su područja politika najčešće operativna jer se njihovim glavnim aktivnostima žele osigurati pogodnosti za treće strane u njihovim područjima aktivnosti. Međutim, ostala su područja politika neoperativna te se njima osigurava pravilno funkcioniranje Komisije, poput „Koordinacije i pravnog savjetovanja” i „Proračuna”. Strukturom aktivnosti osigurava se zajednički konceptualni okvir za utvrđivanje prioriteta, planiranje, izradu proračuna, praćenje i izvješćivanje, a glavni je cilj jačanje ekonomičnog, učinkovitog i djelotvornog korištenja sredstava.

Proračun priprema Komisija, a obično ga sredinom prosinca donose Parlament i Vijeće u skladu s postupkom iz članka 314. Ugovora o funkcioniranju EU-a (UFEU).

2. KAKO SE FINANCIRA EU?

EU ima dva glavna izvora financiranja: prihodi od vlastitih sredstava i ostali prihodi.

2.1. Prihodi od vlastitih sredstava

Prihodi od vlastitih sredstava spontano pritječu u EU te zahvaljujući njima EU može financirati svoj proračun bez potrebe za naknadnim odlučivanjem nacionalnih vlasti. Ukupan iznos vlastitih sredstava potrebnih za financiranje proračuna određuje se na temelju ukupnih rashoda bez ostalih prihoda. Ukupan iznos vlastitih sredstava ne smije biti veći od 1,23 % bruto nacionalnog dohotka (BND) EU-a. Vlastita sredstva dijele se na tradicionalna vlastita sredstva, vlastita sredstva na temelju poreza na dodanu vrijednost (PDV) i sredstva na temelju bruto nacionalnog dohotka (BND).

2.2. Ostali prihodi

Ostali prihodi koji se prikupljaju iz aktivnosti EU-a obično čine manje od 10 % ukupnih prihoda. To su, primjerice, primljene novčane kazne u području tržišnog natjecanja i nalozi za povrat izdani privatnim i javnim dužnicima u pogledu upravljanja projektima EU-a. Ovoj kategoriji pripada i plaćanje kazni koje državama članicama dosuđuje Sud ako ne poštuju određenu sudska odluku. Za svaki dug koji se ne plati u roku naplaćuje se zatezna kamata. Ako treće strane koje nisu države članice ne otplate svoje dugove, Vijeće i Komisija mogu donijeti odluke kojima zahtijevaju obvezu plaćanja koje su izravno ovršne u skladu s pravilima građanskog postupka koja su na snazi na području na kojem se ovrha treba izvršiti. Na dužnike koji nisu podmirili svoje obveze primjenjuju se postupci naplate duga koje pokreće Pravna služba Komisije uz pomoć vanjskih odvjetničkih društava.

3. KAKO SE PRORAČUNOM EU-a UPRAVLJA I KAKO SE TROŠI

3.1. Primarni rashodi poslovanja

Rashodima poslovanja EU-a obuhvaćeni su razni naslovi financijskog okvira i to u različitim oblicima, zavisno o načinu doznačivanja novca i kako se njime upravlja. Kad je riječ o izvještaju za 2013., Komisija radi sljedeću podjelu rashoda:

Izravno centralizirano upravljanje: odnosi se na izvršenje proračuna od strane službi Komisije.

Neizravno centralizirano upravljanje: odnosi se na slučajeve kada Komisija zadaću izvršenja proračuna povjerava tijelima prava EU-a ili nacionalnog prava, kao što su agencije EU-a.

Decentralizirano upravljanje: odnosi se na slučajeve u kojima Komisija određene zadaće izvršenja proračuna povjerava trećim zemljama.

Podijeljeno upravljanje: zadaće izvršenja proračuna povjeravaju se državama članicama. Najvećim dijelom rashoda upravlja se na ovaj način, čime su obuhvaćena područja poput poljoprivrede i strukturnih mjera.

Zajedničko upravljanje: Komisija određene zadaće provedbe povjerava međunarodnim organizacijama.

Članak 58. nove Financijske uredbe kojim su djelomično revidirane metode izvršenja proračuna primjenjuje se tek od 1. siječnja 2014.

3.2. Različiti financijski izvršitelji u Komisiji

Kolegij povjerenika preuzima skupnu političku odgovornost, ali se u praksi ne koristi dodijeljenim mu ovlastima izvršenja proračuna. Te zadaće Kolegij svake godine povjerava pojedinačnim službenicima koji su mu odgovorni i na koje se primjenjuje Financijska uredba i Pravilnik o osoblju. To osoblje – općenito glavni direktori i voditelji službi – naziva se „dužnosnici za ovjeravanja na osnovi delegiranja”. Oni mogu dalje povjeriti zadaće izvršenja proračuna „dužnosnicima za ovjeravanje na osnovi daljnjeg delegiranja”.

Dužnosnici za ovjeravanje nadležni su za cjelokupan upravljački proces, od određivanja što treba napraviti za postizanje ciljeva politika koje su utvrdile institucije do upravljanja aktivnostima koje su pokrenute sa stajališta izvođenja i proračuna, uključujući prihvaćanje pravnih obveza, praćenja izvedbe, izvršavanje plaćanja i povrat sredstava ako je potrebno. Razdvajanjem kontrole upravljanja (u rukama dužnosnika za ovjeravanje) od unutarnje revizije i sukladnosti s jasnim unutarnjim kontrolnim normama (na temelju međunarodnih normi), *ex-ante* i *ex-post* kontrolama, neovisnom unutarnjom revizijom na temelju procjena rizika i redovitim izvješćivanjem pojedinačnih povjerenika o aktivnostima osigurava se dobro financijsko upravljanje i dužna odgovornost u svim službama

Svi dužnosnici za ovjeravanje obvezni su pripremati godišnje izvještaje o aktivnostima (AAR) koje su u njihovoj nadležnosti. U tim izvještajima oni iznose rezultate politike i svoja razumna jamstva da su sredstva dodijeljena za aktivnosti opisane u ovom izvještaju iskorištena u skladu s njihovom namjenom i načelima dobrog financijskog upravljanja te da se utvrđenim postupcima kontrole osiguralo potrebno jamstvo u pogledu zakonitosti i pravilnosti osnovnih transakcija. Na temelju članka 66. Financijske uredbe Komisija donosi sažeti izvještaj (objedinjeni izvještaj) o godišnjim izvještajima o aktivnostima, opće mišljenje unutarnjeg revizora, čime Komisija preuzima političku odgovornost za upravljanje proračunom EU-a u skladu s člankom 317. UFEU-a. Taj izvještaj i godišnji izvještaji o aktivnostima dostupni su na sljedećim stranicama: http://ec.europa.eu/atwork/planning-and-preparing/synthesis-report/index_en.htm.

Računovodstveni službenik izvršava plaćanja i povrat na temelju naloga koje su izradili dužnosnici za ovjeravanja te je nadležan za upravljanje rizicom, utvrđivanje računovodstvenih pravila i metoda, potvrđivanje računovodstvenih sustava, računovodstvo i sastavljanje godišnjih financijskih izvještaja institucije. Osim toga, računovodstveni službenik potpisuje godišnji financijski izvještaj te izjavljuje da je u njemu dan vjeran prikaz, u svim materijalnim aspektima, financijskog položaja, rezultata djelovanja i novčanih tokova.

3.3. Preuzimanje obveza za uporabu sredstava iz proračuna EU-a

Prije sklapanja pravne obveze (primjerice ugovora ili sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava) s trećim stranama, u godišnjem proračunu mora postojati proračunska linija na temelju koje je ta aktivnost dopuštena. U proračunskoj liniji mora biti i dovoljno sredstava za pokrivanje rashoda. Ako su ti uvjeti zadovoljeni, u proračunu moraju biti rezervirana potrebna sredstava na temelju proračunske obveze u računovodstvenom sustavu i samo se tada mogu preuzeti pravne obveze. Novac iz proračuna EU-a ne smije se trošiti, osim i sve dok dužnosnik za ovjeravanje ne preuzme proračunsku obvezu.

Nakon odobrenja proračunska obveza bilježi se u proračunskom računovodstvenom sustavu, a odobrena sredstva troše se u skladu s tim. Međutim, to nema utjecaja na financijske izvještaje (ili glavnu knjigu) jer izdaci još nisu nastali.

3.4. Plaćanje

3.4.1. Opća pravila

Plaćanja se ne smiju izvršavati osim ako je proračunsku obvezu već odobrio dužnosnik za ovjeravanje koji se bavi predmetnim djelovanjem. Nakon odobrenja plaćanja u računovodstvenom sustavu, sljedeći korak je prijenos sredstava na račun korisnika. Komisija vrši gotovo 1,9 milijuna plaćanja godišnje. Komisija sudjeluje u udruženju SWIFT (Udruženje za međunarodne međubankarske financijske komunikacije).

3.4.2. Pretfinanciranje, troškovnici i opravdanost rashoda

Pretfinanciranje je plaćanje koje se vrši kako bi se korisniku osigurao gotovinski predujam, tj. likvidna sredstva. Ono može biti podijeljeno na više plaćanja tijekom razdoblja utvrđenog u odgovarajućoj pravnoj obvezi. Likvidna sredstva ili predujam koriste se u skladu s namjenom za koju su dodijeljena tijekom razdoblja utvrđenog u pravnoj obvezi ili se vraćaju – ako ih korisnik ne upotrijebi za opravdane rashode, obavezan je vratiti predujam EU-u. U skladu s tim, pretfinanciranje se ne smatra konačnim izdatkom dok se ne zadovolje relevantni uvjeti te se nakon izvršenja početnog plaćanja ono u bilanci stanja EU-a upisuje u imovinu. Iznos pretfinanciranja imovine smanjuje se (u potpunosti ili djelomično) na temelju opravdanih troškova i vraćanja sredstava.

Nakon plaćanja predujma, odgovarajuće tijelo EU-a prima izjavu o troškovima kako bi korisnik opravdao način njegova trošenja u skladu s pravnom obvezom. Učestalost primitka tih zahtjeva za povrat troškova varira ovisno o vrsti aktivnosti koja se financira i uvjeta, a izjave se ne primaju nužno krajem godine.

Kriteriji opravdanosti utvrđeni su u temeljnom aktu, pozivima na podnošenje prijedloga, ostalim informativnim dokumentima za korisnike bespovratnih sredstava i/ili u ugovornim odredbama sporazuma ili u odluci o dodjeli bespovratnih sredstava. Opravdani iznosi se nakon analize upisuju u izdatke, a korisnik se obavješćuje o svim neopravdanim iznosima.

4. ZAŠTITA PRORAČUNA EU-a: FINACIJSKE KOREKCIJE I POVRATI

Na temelju Financijske uredbe i ostalog primjenjivog zakonodavstva, osobito u vezi s poljoprivredom i kohezijskim politikama, dana su prava provjere rashoda više godina nakon njihova nastanka. Ako se otkriju pogreške, nepravilnosti ili prijevara, primjenjuju se povrati ili financijske korekcije. Otkrivanje pogrešaka, nepravilnosti ili prijevara te njihova korekcija posljednja su faza rada kontrolnih sustava te su ključni za dokazivanje dobrog financijskog upravljanja.

U slučaju bespovratnih sredstava, opravdanost rashoda za proračun potvrđuju relevantne službe EU-a ili, u slučaju podijeljenog upravljanja, države članice na temelju popratne dokumentacije koja se traži na temelju primjenjivog zakonodavstva ili uvjeta za dodjelu bespovratnih sredstava. Kako bi odnos između troškova i koristi kontrolnih sustava bio optimalan, provjere popratne dokumentacije završnih izvjava u slučaju izravnog centraliziranog upravljanja temeljitije su nego kad je riječ o privremenim izjavama te se tako mogu otkriti pogreške u privremenim plaćanjima koje se ispravljaju prilagodbom konačnog plaćanja. Osim toga, EU i/ili države članice obvezne su provjeravati ispravnost popratne dokumentacije provjerama prostora korisnika, tijekom provedbe financirane aktivnosti i/ili poslije (*ex-post*). Za slučaj pogrešaka, nepravilnosti ili prijevara koje otkriju Komisija i države članice u primjenjivom zakonodavstvu predviđeni su razni postupci – detaljnije informacije obuhvaćene su bilješkom 6. financijskog izvještaja.

5. UZIMANJE I DAVANJE ZAJMOVA

U skladu s temeljnim aktima koji proizlaze iz Ugovora o EU-u, Europskoj uniji dane su ovlasti donošenja programa za uzimanje zajmova kako bi se pokrenula financijska sredstva potrebna za davanje financijske pomoći državama članicama i ostalim zemljama. Djelujući u ime EU-a Komisija trenutačno vodi tri glavna programa, Mehanizam za europsku financijsku stabilnost (EFSM), platnu bilancu (BOP) i makrofinancijsku pomoć (MFA), na temelju kojih može dodjeljivati bespovratna sredstva te ih financirati izdavanjem dužničkih instrumenata na tržištima kapitala ili preko financijskih institucija. S obzirom na to da su prikupljena sredstva recipročna djelovanja, nema utjecaja na proračun EU-a, ali s pravnog stajališta servisiranje duga za uzimanje zajma obveza je EU-a.

6. FINACIJSKO IZVJEŠĆIVANJE

Godišnji financijski izvještaj EU-a sastoji se od dva odvojena, ali povezana dijela:

- a) financijski izvještaja i
- b) podataka o izvršenju proračuna u kojima je detaljno prikazano izvršenje proračuna.

Godišnji financijski izvještaj donosi Komisija, podnosi se Europskom revizorskom sudu (dalje u tekstu „Sud”) na reviziju te konačno Europskom parlamentu i Vijeću kao dio postupka razrješnice.

Pored navedenog godišnjeg financijskog izvješćivanja pripremaju se i mjesečni izvještaji o izvršenju proračuna.

6.1. Financijski izvještaji

U nadležnosti je računovodstvenog službenika Komisije pripremiti financijski izvještaj EU-a te osigurati da je u njemu dan vjeran prikaz, u svim materijalnim aspektima, financijskog položaja, rezultata djelovanja i novčanih tokova EU-a. Izvještaj se sastavlja u skladu s računovodstvenim pravilima EU-a koja se temelje na Međunarodnim računovodstvenim standardima za javni sektor (IPSAS). Za više informacija, vidjeti bilješku 1. financijskog izvještaja.

6.2. Proračunsko računovodstvo

U nadležnosti je računovodstvenog službenika Komisije pripremiti mjesečne i godišnje izvještaje o izvršenju proračuna. Samo proračun Komisije sadržava administrativna i operativna odobrena sredstva. Ostale institucije imaju samo administrativna odobrena sredstva. Osim toga, u proračunu se razlikuju dvije vrste odobrenih sredstava: nediferencirana odobrena sredstva i diferencirana odobrena sredstva. Nediferencirana odobrena sredstva upotrebljavaju se za financiranje djelovanja na godišnjoj osnovi (sukladno s načelom jedne godine). Diferencirana odobrena sredstva uvedena su kako bi se načelo jedne godine uskladilo s potrebom upravljanja višegodišnjim djelovanjima. Njima su obuhvaćena višegodišnja djelovanja. Diferencirana odobrena sredstva dijele se na odobrena sredstva za preuzimanje obveza i odobrena sredstva za plaćanje:

- **odobrena sredstva za preuzimanje obveza:** njima je obuhvaćen ukupan trošak pravnih obveza preuzetih za tekuću financijsku godinu za djelovanja koja se protežu na više godina. Proračunske obveze za djelovanja koje traju dulje od jedne financijske godine mogu se rasporediti tijekom nekoliko godina na godišnje obroke.
- **sredstva za plaćanje:** njima su obuhvaćeni rashodi za obveze preuzete za tekuću financijsku godinu i/ili prethodne financijske godine.

Zbog uvođenja diferenciranih odobrenih sredstava došlo je do razlike između preuzetih obveza i izvršenih plaćanja: ta razlika, koja odgovara nepodmirenim obvezama, predstavlja razdoblje između preuzimanja obveza i izvršenja odgovarajućih plaćanja i naziva se RAL (*Reste à Liquider*).

7. REVIZIJA I RAZRJEŠNICA

7.1. Revizija

Reviziju godišnjeg financijskog izvještaja EU-a i upravljanja resursima vrši Sud, njegov vanjski revizor, koji sastavlja godišnji izvještaj Europskom parlamentu i Vijeću. Glavna je zadaća Suda izvršiti vanjsku, neovisnu reviziju godišnjeg financijskog izvještaja EU-a. Kao dio svojih aktivnosti Sud sastavlja:

- (1) godišnji izvještaj o aktivnostima koje se financiraju iz općeg proračuna, s obrazloženjem svojih zaključaka o godišnjem financijskom izvještaju i osnovnim transakcijama;
- (2) mišljenje na temelju revizije i dano u godišnjem izvještaju u obliku izjave o jamstvu o i. pouzdanosti izvještaja i ii. zakonitosti i pravilnosti osnovnih transakcija što uključuje prihode od oporezivanja i plaćanja krajnjim korisnicima;
- (3) posebni izvještaji s rezultatima revizija posebnih područja.

7.2. Razrješnica

Zadnja je faza proračunskog ciklusa razrješnica proračuna za danu financijsku godinu. Tijelo koje daje razrješnicu u EU-u jest Europski parlament. To znači da nakon revizije i dovršenja godišnjeg financijskog izvještaja Vijeće daje preporuku, a Europski parlament razrješnicu Komisiji i ostalim tijelima EU-a za izvršenje proračuna EU-a za danu financijsku godinu. Ta odluka temelji se na ispitivanju godišnjeg financijskog izvještaja, godišnjeg izvještaja Komisije o evaluaciji i godišnjeg izvještaja Suda te odgovorâ Komisije, a nakon pitanja i daljnjih zahtjeva za informacije upućenih Komisiji.

Razrješnica je politički aspekt vanjske kontrole izvršenja proračuna i predstavlja odluku kojom Europski parlament, na temelju preporuke Vijeća, „oslobađa” Komisiju (i druga tijela EU-a) odgovornosti za upravljanje određenim proračunom te tako označava njegov kraj. Tri su moguća ishoda postupka davanja razrješnice: davanje, odgoda ili odbijanje razrješnice. Glavni dio godišnjeg postupka davanja razrješnice za proračun u Europskom parlamentu jesu savjetovanja s povjerenicima koje o područjima politike za koje su nadležni ispituju članovi Odbora Europskog parlamenta za kontrolu proračuna. Završni izvještaj o razrješnici, uključujući poseban zahtjev Komisiji za djelovanje, donosi se na plenarnoj sjednici. Preporuku za razrješnicu u Vijeću donosi ECOFIN. I o izvještaju Europskog parlamenta o razrješnici i preporuci Vijeća za razrješnicu sastavlja se godišnji dopunski izvještaj u kojem Komisija opisuje konkretne mjere koje je poduzela za provedbu zahtjeva Europskog parlamenta i preporuka Vijeća.

KONSOLIDIRANI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJ I BILJEŠKE ⁽¹⁾

SADRŽAJ

	Stranica
BILANCA STANJA	9
IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM REZULTATU	10
IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA	11
IZVJEŠTAJ O PROMJENI NETO IMOVINE	12
BILJEŠKE UZ FINANCIJSKI IZVJEŠTAJ	13
1. BITNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE	13
2. BILJEŠKE UZ BILANCU STANJA	24
3. BILJEŠKE UZ IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM REZULTATU	48
4. BILJEŠKE UZ IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA	61
5. NEPREDVIĐENA IMOVINA I OBVEZE TE OSTALE VAŽNE OBJAVE	61
6. ZAŠTITA PRORAČUNA EU-a	65
7. MEHANIZMI FINANCIJSKE POTPORE	71
8. UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RIZIKOM	77
9. OBJAVLJIVANJE POVEZANIH STRANAKA	83
10. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANCE STANJA	85
11. OPSEG KONSOLIDACIJE	85

⁽¹⁾ Treba napomenuti da zbog zaokruživanja iznosa na milijune eura neki financijski podaci iz tablica koje slijede ne daju točan zbroj.

BILANCA STANJA

(u milijunima EUR)

	Bilješka	31.12.2013.	31.12.2012.
DUGOTRAJNA IMOVINA			
Nematerijalna imovina	2.1.	237	188
Nekretnine, postrojenja i oprema	2.2.	6 104	5 978
Ulaganja obračunana metodom udjela	2.3.	349	392
Financijska imovina	2.4.	59 844	62 311
Potraživanja i sredstva za povrat	2.5.	498	564
Pretfinanciranje	2.6.	38 072	44 505
		105 104	113 938
KRATKOTRAJNA IMOVINA			
Zalihe	2.7.	128	138
Financijska imovina	2.8.	5 571	1 981
Potraživanja i sredstva za povrat	2.9.	13 182	14 039
Pretfinanciranje	2.10.	21 367	13 238
Novac i novčani ekvivalenti	2.11.	9 510	10 674
		49 758	40 070
UKUPNA IMOVINA		154 862	154 008
DUGOROČNE OBVEZE			
Mirovine i ostala primanja zaposlenih	2.12.	(46 818)	(42 503)
Rezerviranja	2.13.	(1 323)	(1 258)
Financijske obveze	2.14.	(54 153)	(57 232)
Ostale obveze	2.15.	(2 216)	(2 527)
		(104 510)	(103 520)
KRATKOROČNE OBVEZE			
Rezerviranja	2.16.	(545)	(806)
Financijske obveze	2.17.	(3 065)	(15)
Poslovne obveze	2.18.	(92 594)	(90 083)
		(96 204)	(90 904)
UKUPNE OBVEZE		(200 714)	(194 424)
NETO IMOVINA			
Pričuve	2.19.	4 073	4 061
Iznosi koji se pozivaju od država članica ⁽¹⁾	2.20.	(49 925)	(44 477)
NETO IMOVINA		(45 852)	(40 416)

⁽¹⁾ Europski parlament donio je proračun 20. studenoga 2013. u skladu s kojim će države članice prikupiti sredstva za plaćanje kratkoročnih obveza EU-a iz vlastitih sredstava ili će se ta sredstva pozvati od država članica 2014. Uz to, u skladu s člankom 83. Pravilnika o osoblju Uredba Vijeća (EEZ, Euratom, EZUČ) br. 259/68 od 29. veljače 1968. kako je izmijenjena), države članice zajedno jamče obveze za mirovine.

IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM REZULTATU

(u milijunima EUR)

	Bilješka	2013.	2012.
PRIHODI OD POSLOVANJA			
Prihodi od vlastitih sredstava i doprinosa	3.1.	141 241	130 919
Ostali prihodi od poslovanja	3.2.	8 414	6 826
		149 655	137 745
TROŠKOVI POSLOVANJA			
Administrativni troškovi	3.3.	(9 269)	(9 320)
Troškovi poslovanja	3.4.	(138 571)	(124 633)
		(147 840)	(133 953)
VIŠAK OD POSLOVNIH AKTIVNOSTI			
Prihodi od financijskog poslovanja	3.5.	2 038	2 157
Izdaci za financijsko poslovanje	3.6.	(2 045)	(1 942)
Obveza kretanja mirovina i ostalih primanja zaposlenih		(5 565)	(8 846)
Udio u neto manjku zajedničkih pothvata i pridruženih subjekata	3.7.	(608)	(490)
POSLOVNI REZULTAT GODINE		(4 365)	(5 329)

IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

(u milijunima EUR)

	Bilješka	2013.	2012.
Poslovni rezultat godine		(4 365)	(5 329)
Poslovne aktivnosti	4.2.		
Amortizacija nematerijalne imovine		48	39
Amortizacija		401	405
(Povećanje)/smanjenje zajmova		20	(16 062)
(Povećanje)/smanjenje potraživanja i sredstava za povrat		923	(4 837)
(Povećanje)/smanjenje prefinanciranja		(1 695)	(2 013)
(Povećanje)/smanjenje zaliha		10	(44)
Povećanje/(smanjenje) rezerviranja		(196)	299
Povećanje/(smanjenje) financijskih obveza		(29)	16 017
Povećanje/(smanjenje) ostalih obveza		(311)	468
Povećanje/(smanjenje) poslovnih obveza		2 511	(1 390)
Proračunski višak iz prethodne godine kao nenovčani prihod		(1 023)	(1 497)
Ostala nenovčana kretanja		(50)	260
Povećanje/(smanjenje) mirovina i ostalih primanja zaposlenih		4 315	7 668
Ulagačke aktivnosti	4.3.		
(Povećanje)/smanjenje nematerijalne imovine te nekretnina, postrojenja i opreme		(624)	(1 390)
(Povećanje)/smanjenje ulaganja obračunana metodom udjela		43	(18)
(Povećanje)/smanjenje financijske imovine raspoložive za prodaju		(1 142)	(837)
NETO NOVČANI TOK		(1 164)	(8 261)
Neto povećanje/(smanjenje) novca i novčanih ekvivalenata		(1 164)	(8 261)
Novac i novčani ekvivalenti na početku godine	2.11.	10 674	18 935
Novac i novčani ekvivalenti na kraju godine	2.11.	9 510	10 674

IZVJEŠTAJ O PROMJENI NETO IMOVINE

(u milijunima EUR)

	Pričuve (A)		Iznosi koji će se zatražiti od država članica (B)		Neto imovina = (A)+(B)
	Pričuva poštene vrijednosti	Ostale pričuve	Akumulirani višak/ (manjak)	Poslovni rezultat godine	
STANJE NA DAN 31.12.2011.	(108)	3 716	(35 669)	(1 789)	(33 850)
Kretanje u pričuvi Jamstvenog fonda	—	168	(168)	—	0
Kretanja poštene vrijednosti	258	—	—	—	258
Ostalo	—	21	(19)	—	2
Dodjela poslovnog rezultata za 2011.	—	6	(1 795)	1 789	0
Proračunski rezultat knjižen u državama članicama za 2011.	—	—	(1 497)	—	(1 497)
Poslovni rezultat godine	—	—	—	(5 329)	(5 329)
STANJE NA DAN 31.12.2012.	150	3 911	(39 148)	(5 329)	(40 416)
Kretanje u pričuvi Jamstvenog fonda	—	46	(46)	—	0
Kretanja poštene vrijednosti	(51)	—	—	—	(51)
Ostalo	—	12	(9)	—	3
Dodjela poslovnog rezultata za 2012.	—	5	(5 334)	5 329	0
Proračunski rezultat knjižen u državama članicama za 2012.	—	—	(1 023)	—	(1 023)
Poslovni rezultat godine	—	—	—	(4 365)	(4 365)
STANJE NA DAN 31.12.2013.	99	3 974	(45 560)	(4 365)	(45 852)

BILJEŠKE UZ FINACIJSKI IZVJEŠTAJ**1. BITNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE****1.1. PRAVNA OSNOVA I RAČUNOVODSTVENA PRAVILA**

Proračunsko računovodstvo EU-a vodi se u skladu s Uredbom (EU, Euratom) br. 966/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije i o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ, Euratom) br. 1605/2002 ⁽¹⁾ dalje u tekstu „Financijska uredba“, i s Delegiranom uredbom Komisije (EU) br. 1268/2012 od 29. listopada 2012. ⁽²⁾ o utvrđivanju pravila za primjenu te Financijske uredbe.

U skladu s člankom 143. Financijske uredbe, EU priprema svoj financijski izvještaj na temelju računovodstvenih pravila nastanka poslovnih događaja koji se temelje na Međunarodnim računovodstvenim standardima za javni sektor (IPSAS). Ta računovodstvena pravila, koje za Komisiju donosi računovodstveni službenik, moraju primjenjivati sve institucije i tijela EU-a obuhvaćena opsegom konsolidacije kako bi se utvrdio jedinstven niz pravila za računovodstvo, vrednovanje i predstavljanje izvještaja u cilju usklađivanja postupka sastavljanja financijskog izvještaja i konsolidacije. Poslovne knjige vode se u eurima na temelju kalendarske godine.

1.2. RAČUNOVODSTVENA NAČELA

Cilj je financijskog izvještaja pružiti podatke o financijskom položaju, uspješnosti i novčanim tokovima subjekta koji su korisni širokom krugu korisnika. Za EU kao subjekt iz javnog sektora posebni su ciljevi dati informacije korisne za donošenje odluka i prikazati odgovornost subjekta za povjerenja mu sredstva. Ovaj je izvještaj sastavljen vodeći računa o tim ciljevima.

Opće pretpostavke (ili računovodstvena načela) koje treba pratiti u pripremi financijskog izvještaja utvrđena su u računovodstvenom pravilu EU-a br. 2, a to su pravila opisana u IPSAS-u 1: točno prezentiranje, osnova nastanka događaja, vremenska neograničenost, dosljedno prezentiranje, agregacija, prijebroj i usporedne informacije. Kvalitativna su svojstva financijskog izvještavanja u skladu s člankom 144. Financijske uredbe relevantnost, pouzdanost, razumljivost i usporedivost.

U pripremi financijskog izvještaja u skladu s navedenim pravilima i načelima uprava mora procijeniti što utječe na navedene iznose određenih stavki u bilanci stanja i izvještaju o financijskom rezultatu te objaviti nepredviđenu imovinu i obveze.

1.3. KONSOLIDACIJA**Opseg konsolidacije**

Konsolidirani financijski izvještaj EU-a sastoji se od svih važnih nadziranih subjekata (tj. institucija EU-a (uključujući Komisiju) i agencija EU-a), pridruženih subjekata i zajedničkih pothvata, a to su 52 nadzirana subjekta, 5 zajedničkih pothvata i 4 pridružena subjekta. Cijeli popis konsolidiranih tijela nalazi se u bilješci 11.1. izvještaja EU-a. U odnosu na 2012. opseg konsolidacije proširen je za 1 nadzirani subjekt (agenciju). Utjecaj proširenja na konsolidirani financijski izvještaj nije materijalan.

Nadzirani subjekti

Odluka o uključivanju subjekta u opseg konsolidacije temelji se na načelu nadzora. Nadzirani subjekti jesu svi subjekti nad kojima EU ima izravne ili neizravne ovlasti upravljanja financijskim i operativnim politikama kako bi od njihovih aktivnosti ostvario korist. Te se ovlasti moraju trenutačno primjenjivati. Nadzirani subjekti u potpunosti su konsolidirani. Konsolidacija počinje na prvi dan nadzora i završava po prestanku nadzora.

⁽¹⁾ SL L 298, 26.10.2012., str. 1.

⁽²⁾ SL L 362, 31.12.2012., str. 1.

Najčešći su pokazatelji nadzora unutar EU-a: osnivanje subjekta na temelju osnivačkih akata ili sekundarnog zakonodavstva, financiranje subjekta iz općeg proračuna, postojanje glasačkih prava u upravnim tijelima, revizija koju vrši Sud i razrješnica Europskog parlamenta. Jasno je da treba napraviti procjenu za svaki subjekt kako bi se donijela odluka o tome je li barem jedan od gore navedenih kriterija dovoljan za pokretanje nadzora.

U skladu s tim pristupom smatra se da su institucije EU-a (osim Europske središnje banke – ESB-a) i agencije (osim agencije nekadašnjeg 2. stupa) pod isključivim nadzorom EU-a te su stoga uključene u opseg konsolidacije. Osim toga, Europska zajednica za ugljen i čelik u postupku likvidacije (EZUČ) isto se tako smatra nadziranim tijelom.

Izostavljaju se sve materijalne transakcije među društvima i salda među nadziranim subjektima EU-a, a neostvorena dobit i gubici u transakcijama među subjektima nisu materijalni te stoga nisu izostavljeni.

Zajednički pothvati

Zajednički pothvat jest ugovorni sporazum kojime EU i najmanje jedna stranka („pohvatnik”) poduzimaju gospodarsku aktivnost podložnu zajedničkom nadzoru. Zajednički nadzor ugovorna je podjela nadzora, izravno ili neizravno, nad djelatnošću kojom može biti obuhvaćena moguća usluga.

Udjeli u zajedničkim pothvatima obračunavaju se s pomoću metode udjela koji se u početku priznaju po nabavnoj vrijednosti. Interes EU-a za rezultate njegovih zajednički nadziranih subjekata prikazuje se u izvještaju o financijskom rezultatu, a njegov interes u kretanje pričuve prikazuje se u pričuvama. Početni trošak i sva kretanja (daljnji doprinosi, podjela poslovnih rezultata i kretanje pričuve, smanjenje vrijednosti i dividende) daju knjigovodstvenu vrijednost zajedničkog pothvata u financijskom izvještaju na dan bilance stanja.

Neostvorena dobit i gubici u transakcijama između EU-a i njegovih zajedničkih nadziranih tijela nisu materijalni te stoga nisu izostavljeni. Računovodstvene politike zajedničkih pothvata mogu se razlikovati od onih koje je donio EU za slične transakcije i događanja u sličnim okolnostima.

Pridruženi članovi

Pridruženi subjekti jesu subjekti na koje EU, izravno ili neizravno, znatno utječe, ali ih ne nadzire. Smatra se da je riječ o znatnom utjecaju ako EU izravno ili neizravno ima najmanje 20 % glasačkih prava.

Udjeli u pridruženim subjektima obračunavaju se s pomoću metode udjela koji se u početku priznaju po nabavnoj vrijednosti. Udio EU-a u rezultatima njegovih pridruženih subjekata prikazuje se u izvještaju o financijskom rezultatu, a njegov udio u kretanjima pričuve prikazuje se u pričuvama. Početni trošak i sva kretanja (daljnji doprinosi, podjela poslovnih rezultata i kretanja pričuve, smanjenje vrijednosti i dividende) daju knjigovodstvenu vrijednost pridruženog subjekta u financijskom izvještaju na dan bilance stanja. Raspoređena dobit primljena od pridruženog subjekta u koji je izvršeno ulaganje smanjuje knjigovodstvenu vrijednost imovine. Neostvorena dobiti i gubici u transakcijama između EU-a i njegovih pridruženih subjekata nisu materijalni te stoga nisu izostavljeni.

Računovodstvene politike pridruženih subjekata mogu se razlikovati od onih koje je donio EU za slične transakcije i događaje u sličnim okolnostima. U slučajevima u kojima ima najmanje 20 % fonda ulagačkog kapitala, EU ne nastoji vršiti znatan utjecaj. Stoga se ti fondovi smatraju financijskim instrumentima te se razvrstavaju u financijsku imovinu raspoloživu za prodaju.

Nekonsolidirani subjekti čijim fondovima upravlja komisija

Fondovima Sustava zdravstvenog osiguranja za osoblje EU-a, Europskog razvojnog fonda i Jamstvenog fonda sudionika u njihovo ime upravlja Komisija, ali, s obzirom na to da te subjekte ne nadzire EU, oni nisu konsolidirani u njezinom financijskom izvještaju – za detalje o predmetnim iznosima vidjeti bilješku 11.2. financijskih izvještaja EU-a.

1.4. TEMELJ ZA PRIPREMU

1.4.1. Valuta i temelj za konverziju

Funkcijska i izvještajna valuta

Financijski izvještaj iznosi se u milijunima eura, a euro je funkcijska i izvještajna valuta EU-a.

Transakcije i bilance

Transakcije u stranoj valuti pretvaraju se u eure na temelju tečaja koji vrijede na dan transakcije. Dobit i gubici od tečajnih razlika koje su rezultat zaključenja transakcija u stranoj valuti i izračuna tečaja koji vrijede na kraju godine, a odnose se na monetarnu imovinu i obveze izražene u stranoj valuti, prikazuju se u izvještaju o financijskom rezultatu.

Drugačije metode konverzije primjenjuju se na imovinu, postrojenja i opremu te nematerijalnu imovinu, čija se vrijednost u eurima iskazuje po tečaju koji se primjenjivao na dan njihove kupnje.

Bilance monetarne imovine i obveza na kraju godine izražene u stranim valutama pretvaraju se u euro na temelju tečaja koji se primjenjuju 31. prosinca:

Tečajevi EUR-a

Valuta	31.12.2013.	31.12.2012.
BGN	1,9558	1,9558
CZK	27,4270	25,1510
DKK	7,4593	7,4610
GBP	0,8337	0,8161
HRK	7,6265	7,5575
HUF	297,0400	292,3000
LVL	0,7028	0,6977
LTL	3,4528	3,4528
PLN	4,1543	4,0740
RON	4,4710	4,4445
SEK	8,8591	8,5820
CHF	1,2276	1,2072
JPY	144,7200	113,6100
USD	1,3791	1,3194

Promjene u poštenoj vrijednosti monetarnih financijskih instrumenata izražene u stranoj valuti i razvrstane kao raspoložive za prodaju, a koje se odnose na tečajne razlike, priznaju se u izvještaju o financijskom rezultatu. Tečajne razlike nemonetarne financijske imovine i obveza uknjiženih prema poštenoj vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka priznaju se u izvještaju o financijskom rezultatu. Tečajne razlike nemonetarne financijskih instrumenata razvrstane kao spremne za prodaju uključene su u pričuvu poštene vrijednosti.

1.4.2. Uporaba procjena

U skladu s IPSAS-om i općenito prihvaćenim računovodstvenim načelima, financijski izvještaj obvezno sadržava iznose u skladu s procjenama i pretpostavkama uprave izrađene na temelju najpouzdanijih dostupnih informacija. Znatne procjene uključuju, između ostalog, iznose za obveze za primanja zaposlenih, rezerviranja, financijski rizik u vezi sa zalihama i potraživanjima, uračunani prihod i pristojbe, nepredviđenu imovinu i obveze te stupanj umanjenja vrijednosti nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme. Stvarni rezultati mogu se razlikovati od tih procjena. Promjene procjena odražavaju se u razdoblju njihova objavljivanja.

1.5. BILANCA STANJA

1.5.1. *Nematerijalna imovina*

Kupljene licencije za računalni softver prikazuju se kao povijesni trošak umanjen za akumuliranu amortizaciju i gubitke od umanjenja vrijednosti. Imovina se amortizira na linearnoj osnovi tijekom njezina procijenjenog vijeka uporabe. Procijenjeni vijek uporabe nematerijalne imovine ovisi o njezinu specifičnom ekonomskom vijeku ili zakonskom vijeku određenom ugovorom. Interno razvijena nematerijalna imovina kapitalizira se kad se zadovolje kriteriji računovodstvenih pravila EU-a. Kapitalizirani troškovi uključuju sve izravne troškove potrebne za stvaranje, proizvodnju i pripremu imovine kako bi djelovala u skladu s namjerama rukovodstva. Troškovi povezani s istraživačkim aktivnostima, nekapitalizirani troškovi razvoja te troškovi održavanja priznaju se kao nastali izdaci.

1.5.2. *Nekretnine, postrojenja i oprema*

Sve nekretnine, postrojenja i oprema prikazuju se kao povijesni trošak umanjen za akumuliranu amortizaciju i gubitke od umanjenja vrijednosti. Povijesni trošak uključuje rashode koji se mogu izravno pripisati kupovini ili izgradnji imovine.

Naknadni troškovi uključuju se u knjigovodstveni iznos imovine ili se priznaju kao posebna imovina, prema potrebi, samo ako je vjerojatno da će buduće gospodarske koristi ili moguće djelovanje te stavke ići u korist EU-a i ako se taj trošak može pouzdano utvrditi. Troškovi popravaka i održavanja upisuju se u izvještaj o financijskom rezultatu tijekom financijskog razdoblja u kojem su nastali.

Ne vrši se amortizacija zemljišta i umjetničkih djela jer se smatra da je njihov korisni vijek uporabe neodređen. Ne vrši se amortizacija imovine u izgradnji jer ona još nije dostupna za upotrebu. Amortizacija ostale imovine izračunava na temelju linearne metode kako bi se trošak ostatka njihove vrijednosti rasporedio unutar razdoblja korisnog vijeka uporabe kako slijedi:

Vrsta imovine	Stopa linearne amortizacije
Zgrade	4 %
Postrojenja, strojevi i oprema	od 10 % do 25 %
Namještaj	od 10 % do 25 %
Ugradbena oprema	od 10 % do 33 %
Vozila	25 %
Računalni hardver	25 %
Ostala materijalna imovina	od 10 % do 33 %

Dobici ili gubici otuđenja utvrđuju se usporedbom prihoda umanjenih za troškove prodaje s knjigovodstvenom vrijednosti otuđene imovine te se uključuju u izvještaj o financijskim rezultatima.

Najmovi

Najmovi materijalne imovine, za koju EU u znatnoj mjeri drži sve rizike i koristi vlasništva, razvrstavaju se u poslovne najmove. Poslovni najmovi kapitaliziraju se na početku najma po nižoj poštenoj vrijednosti iznajmljene imovine i sadašnje vrijednosti najmanje visine plaćanja najma. Svako plaćanje najma upisuje se u obveze i financijske troškove kako bi se na nepodmirenu bilancu primijenila stalna stopa. Obveze najma bez financijskih troškova uključuju se u ostale obveze (dugoročne i kratkoročne). Kamate na financijske troškove terete se u izvještaju o financijskom rezultatu tijekom razdoblja najma kako bi se dobila stalna periodična kamatna stopa na preostali saldo obveze za svako razdoblje. Imovina pod poslovnim najmovima amortizira se tijekom njezina korisnog vijeka uporabe ili razdoblja najma, ovisno o tome što je kraće.

Najmovi kod kojih najmodavac ima znatan udio rizika i koristi od vlasništva razvrstavaju se u poslovne najmove. Plaćanja izvršena za poslovne najmove terete se u izvještaju o financijskom rezultatu linearno tijekom razdoblja trajanja najma.

1.5.3. **Umanjenje vrijednosti nefinancijske imovine**

Imovina s neodređenim korisnim vijekom uporabe nije predmet amortizacije te se na godišnjoj osnovi ispituje umanjenje njezine vrijednosti. Ispituje se umanjenje vrijednosti imovine koja je predmet amortizacije uvijek kad događaji ili promjene okolnosti ukazuju da se knjigovodstvena vrijednost ne može nadoknaditi. Gubitak od umanjenja priznaje se za iznos za koji knjigovodstvena vrijednost imovine premašuje njezinu nadoknadivu vrijednost. Nadoknadena vrijednost jest iznos neto poštene vrijednosti imovine umanjen za troškove prodaje ili iznos njezine vrijednosti pri uporabi, ovisno o tome što je više.

Ostatak vrijednosti i korisni vijek uporabe nematerijalne imovine te nekretnina, postrojenja i opreme ispituju se, ako je to potrebno, barem jednom godišnje. Knjigovodstvena vrijednost imovine odmah se upisuje u njezinu nadoknadivu vrijednost ako je njezina knjigovodstvena vrijednost veća od procijenjene nadoknadive vrijednosti. Ako razlozi za umanjenje vrijednosti priznati za prethodne godine više ne vrijede, ispituju se gubici od umanjenja.

1.5.4. **Ulaganja**

Udjeli u pridruženim subjektima i zajedničkim pothvatima

Udjeli u pridruženim subjektima i zajedničkim pothvatima obračunavaju se s pomoću metode udjela. Troškovi držanja udjela prilagođavaju se kako bi prikazali udio povećanja ili smanjenja neto imovine pridruženih subjekata i zajedničkih pothvata koji se mogu pripisati EU-u nakon početnog priznavanja. Ako postoje indicije umanjenja vrijednosti, potrebno je upisati njihovu nižu nadoknadivu vrijednost. Nadoknadena vrijednost utvrđuje se kako je opisano u točki 1.5.3. Ako razlozi za umanjenje vrijednosti prestanu vrijediti, gubitak od umanjenja poništava se za knjigovodstveni iznos koji bi bio utvrđen da umanjenje vrijednosti nije bilo priznato.

Ulaganja u fondove poduzetničkog kapitala

Ulaganja u fondove poduzetničkog kapitala razvrstavaju se kao financijska imovina raspoloživa za prodaju (vidjeti 1.5.5.) te se u skladu s tim prenose po poštenoj vrijednosti s dobitcima i gubicima koji nastaju zbog promjena poštene vrijednosti (uključujući tečajne razlike) priznate u pričuvi poštene vrijednosti.

S obzirom na nepostojanje izlistane tržišne cijene na aktivnom tržištu, ulaganja u fondove poduzetničkog kapitala vrjednuju se linearno prema nižem trošku pripisane neto vrijednosti imovine (NAV). Neostvarena dobit koja je rezultat mjerenja poštene vrijednosti priznaje se u pričuvama, a neostvareni gubici procjenjuju se prema umanjenju vrijednosti kako bi se utvrdilo priznaju li se kao gubici od umanjenja u izvještaju o financijskom rezultatu ili kao promjene u pričuvi poštene vrijednosti.

1.5.5. **Financijska imovina**

Razvrstavanje

EU svoju financijsku imovinu razvrstava u sljedeće kategorije: financijska imovina određena po poštenoj vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, zajmovi i potraživanja, ulaganja koja se drže do dospelosti i financijska imovina raspoloživa za prodaju. Razvrstavanje financijskih instrumenata utvrđuje se pri početnom priznavanju i ponovno procjenjuje na svaki datum bilance stanja.

(i) Financijska imovina određena po poštenoj vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka

Financijska imovina razvrstava se u ovu kategoriju ako je nabavljena prvenstveno u svrhu prodaje u kratkom roku ili ako je tako odredio EU. U nju se razvrstavaju i izvedeni instrumenti. Imovina u ovoj kategoriji razvrstava se u kratkotrajnu imovinu ako se njezina realizacija očekuje u roku od 12 mjeseci od datuma bilance. Tijekom ove financijske godine u ovoj kategoriji nije bilo financijske imovine EU-a.

(ii) Zajmovi i potraživanja

Zajmovi i potraživanja su neizvedena financijska imovina s fiksnim ili odredivim plaćanjima, koja nije kotirana na aktivnom tržištu. Oni nastaju kad EU osigurava novac, robu ili usluge izravno dužniku bez namjere trgovanja potraživanjem. Pripadaju trajnoj imovini, osim ako dospjevaju u roku od 12 mjeseci od datuma bilance stanja.

(iii) *Ulaganja koja se drže do dospijea*

Ulaganja koja se drže do dospijea su neizvedena financijska imovina s fiksnim ili odredivim plaćanjima i fiksnim dospijecima koju EU namjerava i može držati do dospijea. Tijekom ove financijske godine u ovoj kategoriji nije bilo ulaganja EU-a.

(iv) *Financijska imovina raspoloživa za prodaju*

Financijska imovina raspoloživa za prodaju jest neizvedena imovina koja se razvrstava ili u ovu kategoriju ili ni u jednu od ostalih kategorija. Razvrstava se kao kratkotrajna ili dugotrajna imovina ovisno o razdoblju u kojem EU očekuje da tom imovinom može raspolagati, a to je obično preostalo razdoblje dospijea na dan bilance stanja. Ulaganja u nekonsolidirane subjekte i ostala kapitalna ulaganja (npr. aktivnosti rizičnog kapitala) koja se ne obračunavaju s pomoću metode udjela isto se tako razvrstavaju u kategoriju imovine raspoložive za prodaju.

Početno priznavanje i mjerenje

Kupnja i prodaja financijske imovine po poštenoj vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, ulaganja koja se drže do dospijea i financijska imovina raspoloživa za prodaju priznaju se na datum trgovanja – datum na koji EU preuzima obvezu kupnje ili prodaje imovine. Zajmovi se priznaju kad se novac doznači zajmoprimcima. Financijski instrumenti početno se priznaju po poštenoj cijeni. Za svu financijsku imovinu koja se ne iskazuje po poštenoj vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka transakcijski troškovi dodaju se poštenoj vrijednosti pri početnom priznavanju. Financijska imovina koja se iskazuje po poštenoj vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka početno se priznaje po poštenoj vrijednosti, a transakcijski troškovi u izvještaju o financijskom rezultatu prikazani su kao izdaci.

Poštena vrijednost financijske imovine prilikom početnog priznavanja obično je cijena transakcije (odnosno poštena vrijednost primljene naknade). Međutim, kad se daje dugoročni zajam bez kamata ili s kamatama nižima od tržišnih, njegova poštena vrijednost može se procijeniti kao sadašnja vrijednost svih budućih primitaka novca koji se diskontiraju uporabom prevladavajuće tržišne kamate stope za slični instrument sličnog kreditnog rejtinga.

Zajmovi odobreni iz posuđenih sredstava mjere se po njihovom nominalnom iznosu koji se smatra poštenom vrijednošću zajma. Razlozi su sljedeći:

- „Tržišno okruženje” za davanje zajmova EU-a vrlo je specifično te različito od tržišta kapitala na kojem se uobičajeno izdaju komercijalne ili državne obveznice. S obzirom na to da zajmodavci na tim tržištima imaju priliku birati alternativna ulaganja, mogućnost prilike je u tržišnim cijenama uzeta u obzir. Međutim, EU nema mogućnost alternativnih ulaganja jer mu nije dopušteno ulagati na tržištima kapitala. EU samo pozajmljuje sredstva kako bi ih dao u zajam po istoj kamatnoj stopi. To znači da za pozajmljena sredstva EU-a ne postoji alternativna mogućnost davanja zajmova ili ulaganja. Stoga nema oportunitetnog troška te tako ni temelja za usporedbu s tržišnim stopama. Zapravo, aktivnost EU-a u pogledu davanja zajmova sama je po sebi tržište. U biti, s obzirom na neprimjenjivost opcije troška za tu mogućnost, tržišna cijena ne odražava vjerno bit aktivnosti davanja zajmova EU-a. Stoga nije prikladno utvrđivati poštenu vrijednost zajmova EU-a u odnosu na komercijalne ili državne obveznice.
- Nadalje, s obzirom na to da ne postoji mogućnost usporedbe s aktivnim tržištem ili sličnim transakcijama, kamatna stopa koju EU treba primjenjivati za izračun poštene vrijednosti svojih aktivnosti davanja zajmova u okviru Mehanizma za europsku financijsku stabilnost (EFSM), platne bilance (BOP) i ostalih sličnih zajmova morala bi biti zaračunana kamatna stopa.
- Osim toga, kod tih zajmova riječ je o učinku kompenzacije između danih i primljenih zajmova zbog njihove uzajamne naravi. Stoga je efektivna kamatna stopa za zajmove jednaka efektivnoj kamatnoj stopi predmetnog zajma. Nastali transakcijski troškovi za EU koji su potom zaračunani korisniku zajma izravno se priznaju u izvještaju o financijskom rezultatu.

Financijski instrumenti prestaju se priznavati kad prava na primitak novčanih tokova iz ulaganja isteknu ili su prenesena, a EU je prenio gotovo sve rizike i koristi od vlasništva.

Naknadna mjerenja

- (i) Financijska imovina po poštenoj vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka naknadno je iskazana po poštenoj vrijednosti. Dobici i gubici koji nastaju zbog promjena u poštenoj vrijednosti unose se u izvještaj o financijskom rezultatu u razdoblju u kojem nastaju.
- (ii) Najmovi i potraživanja te ulaganja koja se drže do dospelja iskazuju se po amortiziranom trošku metodom efektivne kamate. U slučaju zajmova danih na temelju posuđenih sredstava, ista efektivna kamata primjenjuje se na dane i uzete zajmove jer su ti zajmovi uzajamne naravi, a razlike između uvjeta davanja i uzimanja zajma nisu materijalne. Nastali transakcijski troškovi za EU koji su potom zaračunani korisniku zajma izravno se priznaju u izvještaju o financijskom rezultatu.
- (iii) Držanje do dospelja – EU trenutno ne drži ulaganja koja se drže do dospelja.
- (iv) Financijska imovina raspoloživa za prodaju naknadno se iskazuje po poštenoj vrijednosti. Dobici i gubici koji nastaju zbog promjena poštene vrijednosti priznaju se u pričuvi poštene vrijednosti. Kad se takva imovina prodaje ili joj se umanjuje vrijednost, prilagodbe kumulativne poštene vrijednosti prethodno priznate u pričuvi poštene vrijednosti priznaju se u izvještaju o financijskom rezultatu. Kamata na financijsku imovinu raspoloživu za prodaju uz primjenu metode efektivne kamate priznaje se u izvještaju o financijskom rezultatu. Dividende za vlasničke instrumente raspoložive za prodaju priznaju se kad se utvrdi pravo EU-a na primitak plaćanja.

Poštene vrijednosti navedenih ulaganja na aktivnim tržištima temelje se na tekućim ponuđenim cijenama. Ako tržište za financijsku imovinu nije aktivno (i za neizlistane vrijednosne papire), EU određuje poštenu vrijednost metodom procjene. To uključuje uporabu tržišnih uvjeta, upućivanje na ostale instrumente koji su sadržajno isti, analizu diskontiranih novčanih tokova, modele utvrđivanja cijena i ostale metode procjene koje obično koriste sudionici na tržištu.

U slučajevima kada se poštena vrijednost ulaganja u vlasničke instrumente bez kotirane tržišne cijene na aktivnom tržištu ne može pouzdano izmjeriti, ta se ulaganja vrednuju kroz trošak umanjen za gubitke od umanjenja.

Umanjenje vrijednosti financijske imovine

Na svaki datum bilance EU utvrđuje postoje li objektivni dokazi mogućeg umanjenja vrijednosti financijske imovine. Vrijednost financijske imovine umanjena je i postoje gubici od umanjenja ako i isključivo ako postoje objektivni dokazi o umanjenju, što je posljedica jednoga ili više događaja koji su nastali nakon početnog priznavanja, a taj događaj povezan s gubitkom (ili događaji) utječe na procijenjene buduće novčane tokove od financijske imovine koju je moguće pouzdano procijeniti.

(a) Imovina koja se iskazuje po amortiziranom trošku

Ako postoje objektivni dokazi o nastanku gubitka od umanjenja vrijednosti najmovi i potraživanja ili ulaganja koja se drže do dospelja i iskazuju po amortiziranom trošku, iznos gubitka mjeri se kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti imovine i sadašnje vrijednosti procijenjenih budućih novčanih tokova (osim budućih kreditnih gubitaka koji nisu nastali) diskontiranih po izvornoj efektivnoj kamatnoj stopi financijske imovine. Iskazani iznos imovine smanjuje se, a iznos gubitka priznaje se u izvještaju o financijskom rezultatu. Ako najam ili ulaganje koje se drži do dospelja imaju promjenjivu kamatnu stopu, diskontna stopa za mjerenje gubitka od umanjenja jest tekuća efektivna kamatna stopa utvrđena ugovorom. Izračun sadašnje vrijednosti procijenjenih budućih novčanih tokova financijske imovine koja služi kao osiguranje plaćanja odražava novčane tokove koji mogu nastati ovrhom, umanjene za troškove stjecanja i prodaje osiguranja plaćanja, bez obzira na to je li ovrha vjerojatna. Ako se u narednome razdoblju iznos gubitka od umanjenja vrijednosti smanji, a to je smanjenje objektivno moguće dovesti u vezu s događajem koji je nastao nakon priznavanja umanjenja, prethodno se priznati gubitak od umanjenja poništava kroz izvještaj o financijskom rezultatu.

(b) *Imovina koje se iskazuje po poštenoj vrijednosti*

Kad se vlasnička ulaganja razvrstavaju kao financijska imovina raspoloživa za prodaju, a želi se utvrditi umanjuje li se vrijednost vrijednosnih papira, razmatra se znatan ili stalan (produljeni) pad poštene vrijednosti vrijednosnog papira ispod njegova troška. Ako za financijsku imovinu raspoloživu za prodaju postoji takav dokaz, kumulativni gubitak – koji se mjeri kao razlika između troška stjecanja i tekuće poštene vrijednosti umanjena za svaki gubitak od umanjenja te financijske imovine prethodno priznate u izvještaju o financijskom rezultatu – uklanja se iz pričuva i priznaje u izvještaju o financijskom rezultatu. Gubici od umanjenja priznati u izvještaju o financijskom rezultatu za kapitalna ulaganja ne poništavaju se kroz izvještaj o financijskom rezultatu. Ako se u narednom razdoblju poštena vrijednost dužničkog instrumenta razvrstanog kao financijska imovina raspoloživa za prodaju poveća i to je povećanje moguće objektivno povezati s događajem koji je nastao nakon priznavanja gubitka od umanjenja, gubitak od umanjenja poništava se kroz izvještaj o financijskom rezultatu.

1.5.6. **Zalihe**

Zalihe se iskazuju prema trošku ili neto utrživoy vrijednosti, ovisno o tome što je manje. Trošak se utvrđuje s pomoću FIFO metode procjene zaliha (eng. *first-in, first-out*). Trošak gotovih proizvoda i nedovršenih radova sastoji se od sirovina, izravnog rada, ostalih troškova koji se mogu izravno pripisati i povezanih općih troškova proizvodnje (na temelju redovitog poslovnog kapaciteta). Neto utrživa vrijednost jest procijenjena prodajna cijena u sklopu redovnog poslovanja, umanjena za troškove dovršenja i prodaje. Ako se drže za distribuciju uz naknadu ili bez nje, zalihe se mjere po trošku i tekućem zamjenskom trošku, ovisno o tome koji je niži. Tekući zamjenski trošak jest trošak koji bi nastao kad bi EU nabavljao imovinu na datum izvještaja.

1.5.7. **Iznosi pretfinanciranja**

Pretfinanciranje je plaćanje koje se vrši kako bi se korisniku osigurao gotovinski predujam, tj. likvidna sredstva. Može se podijeliti na više plaćanja tijekom razdoblja utvrđenog u odgovarajućem ugovoru o pretfinanciranju. Likvidna sredstva ili predujam vraćaju se ili koriste u skladu s namjenom za koju su dodijeljena tijekom razdoblja utvrđenog u ugovoru. Ako ih korisnik ne upotrijebi za opravdane rashode, obvezan je vratiti predujam EU-u. Iznos sredstava iz pretfinanciranja smanjuje se (u potpunosti ili djelomično) na temelju opravdanih troškova (koji se priznaju kao izdaci) i vraćenih iznosa.

Na kraju godine neobračunani iznosi pretfinanciranja vrjednuju se po izvorno plaćenom iznosu (iznosima) umanjenom za vraćene iznose, opravdane iznose prikazane kao izdaci, procijenjene opravdane iznose koji krajem godine još nisu obračunani i umanjenja vrijednosti.

Priznaje se kamata na pretfinanciranje jer je ostvarena u skladu s odredbama odgovarajućeg sporazuma. Na kraju godine vrši se procjena prihoda od obračunane kamate, na temelju najpouzdanijih informacija, te se upisuje u bilancu stanja.

1.5.8. **Potraživanja**

Potraživanja se iskazuju po izvornom iznosu umanjenom za otpis umanjenja vrijednosti. Otpis zbog umanjenja potraživanja utvrđuje se ako postoji objektivan dokaz da EU neće moći naplatiti iznose u skladu s izvornim uvjetima potraživanja. Iznos otpisa jest razlika između iznosa knjigovodstvene vrijednosti i nadoknadivog iznosa. Iznos otpisa priznaje se u izvještaju o financijskom rezultatu. Opći otpis na temelju prošlih iskustava vrši se i za nepodmirene naloge za povrat za koje ranije nije izvršen poseban otpis. Za obradu uračunanih prihoda krajem godine vidjeti bilješku **1.5.14**.

1.5.9. **Novac i novčani ekvivalenti**

Novac i novčani ekvivalenti jesu financijski instrumenti i razvrstavaju se kao financijska imovina raspoloživa za prodaju. Oni uključuju novčana sredstva u blagajni, bankovne depozite po viđenju, ostala kratkoročna visoko likvidna ulaganja s izvornim dospijecem od najviše tri mjeseca.

1.5.10. *Mirovine i ostala primanja zaposlenih*

Mirovinske obveze

EU upravlja utvrđenim mirovinskim planovima. Osoblje iz svojih plaća uplaćuje jednu trećinu očekivanih troškova, a obveze se ne financiraju. Obveza koja se priznaje u bilanci stanja u odnosu na utvrđene mirovinske planove jest sadašnja vrijednost utvrđenih mirovinskih obveza na datum bilance stanja. Utvrđene mirovinske obveze izračunavaju aktuari s pomoću metode predviđenih kreditnih točaka. Sadašnja vrijednost utvrđene mirovinske obveze utvrđuje se diskontiranjem procjene budućih odljeva novca upotrebom kamata na državne obveznice izražene u valuti u kojoj će se doprinosi plaćati, a čiji su uvjeti dospijeca usklađeni s uvjetima povezane mirovinske obveze.

Aktuarska dobit i gubitak koji nastaju iz podešavanja iskustava i promjena aktuarskih pretpostavki odmah se priznaju u izvještaju o financijskom rezultatu. Troškovi za proteklo službovanje odmah se priznaju u izvještaju o financijskom rezultatu, osim ako je mirovinski plan uvjetovan ostankom zaposlenika u službi za određeno razdoblje (razdoblje ostvarenje prava). U tom se slučaju trošak proteklog rada amortizira se linearno tijekom razdoblja ostvarenja prava.

Doprinosi za zdravstvo nakon prestanka zaposlenja

EU svojim zaposlenicima plaća doprinose za zdravstvo naknadom zdravstvenih izdataka. Za svakodnevne administrativne poslove osnovan je poseban fond. Taj se sustav primjenjuje na sadašnje zaposlenike, umirovljenike, udovice i njihove korisnike osiguranja. Prianja namijenjena „neaktivnim osobama“ (umirovljenici, siročad itd.) razvrstavaju se kao „prianja nakon prestanka zaposlenja“. S obzirom na prirodu tih primanja potreban je aktuarski izračun. Obveza u bilanci stanja utvrđuje se na sličnim temeljima kao za mirovinske obveze (vidjeti prethodno navedenu bilješku).

1.5.11. *Rezerviranja*

Rezerviranja se priznaju u slučaju tekućih zakonskih ili izvedenih obveza EU-a prema trećim stranama na temelju prošlih događaja, pa je vjerojatnije da za podmirenje obveze neće biti potreban odljev sredstava, a iznos se može pouzdano procijeniti. Rezerviranja se ne priznaju za gubitke iz budućeg poslovanja. Iznos rezerviranja najbolja je procjena rashoda koji se očekuju za podmirenje sadašnje obveze na datum izvješćivanja. Ako rezerviranje uključuje veliki broj stavki, obveza se procjenjuje uspoređivanjem svih mogućih ishoda s vjerojatnostima koje su s njima povezane (metoda očekivane vrijednosti).

1.5.12. *Financijske obveze*

Financijske obveze razvrstavaju se kao financijske obveze po poštenoj vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka ili kao financijske obveze iskazane po amortiziranom trošku (uzeti zajmovi). Uzeti zajmovi sastoje se od zajmova uzetih od kreditnih institucija i dugovanja zabilježeni u potvrdama. Oni se početno priznaju po poštenoj vrijednosti jer su njihovi prihodi od izdavanja (poštena vrijednost primljene naknade) bez nastalih troškova, a zatim se iskazuju po amortiziranom trošku metodom efektivne kamate; sve razlike između prihoda, bez transakcijskih troškova, i otkupne vrijednosti priznaju se u izvještaju o financijskom rezultatu za razdoblje uzetog zajma s pomoću metode efektivne kamate.

Razvrstavaju se kao trajne obveze, osim ako dospijevaju za manje od 12 mjeseci nakon datuma bilance stanja. U slučaju zajmova danih iz uzetih zajmova, metoda efektivne kamate ne mora se koristiti na davanje i uzimanje zajmova na temelju razmatranja značajnosti. Nastali transakcijski troškovi za EU koji su potom zaračunani korisniku zajma izravno se priznaju u izvještaju o financijskom rezultatu.

Financijske obveze određene po poštenoj vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka uključuju izvedene instrumente kad je njihova poštena vrijednost negativna. One se računovodstveno obrađuju kao financijska imovina po poštenoj vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, vidjeti bilješku 1.5.5. Tijekom ove financijske godine u ovoj kategoriji nije bilo financijskih obveza EU-a.

1.5.13. *Poslovne obveze*

Znatan iznos poslovnih obveza EU-a nije povezan s kupovinom robe ili usluga – to su neplaćeni zahtjevi za povrat troškova korisnika bespovratnih sredstava ili drugih sredstava EU-a. Prilikom primitka zahtjeva za povrat troškova knjiže se kao poslovne obveze plaćanja traženog iznosa. Nakon provjere i primitka opravdanog troška, poslovne obveze vrjednuju se po primljenom i opravdanom iznosu.

Poslovne obveze koje nastaju zbog kupnje robe ili usluga priznaju se po primanju računa za izvorni iznos, a odgovarajući izdatak upisuje se u izvještaj prilikom isporuke robe ili usluga i njihova primitka u EU-u.

1.5.14. *Obračunani i odgođeni prihodi i troškovi*

U skladu s računovodstvenim pravilima EU-a, transakcije i događaji u financijskom izvještaju priznaju se u razdoblju na koji se odnose. Na kraju obračunskog razdoblja, obračunani izdaci priznaju se na temelju procijenjenog iznosa obveze prijenosa u tom razdoblju. Obračunani izdaci izračunavaju se u skladu s detaljnim operativnim i praktičnim smjernicama Komisije kojima Komisija želi postići istinitost i točnost financijskog izvještaja.

I prihodi se obračunavaju u razdoblju na koji se odnose. Na kraju godine, ako za pruženu uslugu još nije izdan račun, EU je isporučio robu ili postoji ugovor (tj. upućivanjem na temeljni ugovor), uračunani prihodi priznaju se u financijskom izvještaju.

Osim toga, na kraju godine, ako je za uslugu koja još nije pružena izdan račun ili roba još nije isporučena, prihod se odgađa i priznaje u narednom obračunskom razdoblju.

1.6. IZVJEŠTAJ O FINANIJSKOM REZULTATU

1.6.1. *Prihodi*

Prihodi iz nerazmjenskih poslova

Ti prihodi čine najveći dio prihoda EU-a te uključuju uglavnom izravne i neizravne poreze te vlastita sredstva. Osim poreza EU može primiti sredstva iz ostalih izvora, primjerice carine, novčanih kazni i donacija.

Sredstva na temelju BND-a i PDV-a

Prihod se priznaje za razdoblje za koje je Komisija zatražila doprinose od država članica. On se mjeri po njegovu „traženom iznosu”. S obzirom na to da se sredstva na temelju BND-a i PDV-a temelje na procjeni podataka za predmetnu proračunsku godinu, mogu biti revidirani jer do promjena može doći prije no što države članice pošalju konačne podatke. Učinak promjene u procjeni uključuje se pri utvrđivanju neto viška ili manjka za razdoblje u kojem je do promjene došlo.

Tradicionalna vlastita sredstva

Potraživanja i povezani prihodi priznaju se po primitku relevantnih mjesečnih izvještaja A (uključujući prikupljene carine i zajamčene, ali neosporavane iznose) od država članica. Na datum izvještavanja prihodi koje prikupljaju države članice za to razdoblje, ali koji Komisiji još nisu plaćeni procjenjuju se i priznaju kao obračunani prihodi. Tromjesečni izvještaji B (uključujući neprikupljene i nezajamčene carine te zajamčene iznose koje je dužnik osporio) od država članica priznaju se kao prihod umanjen za zajamčene troškove prikupljanja (25 %). Osim toga, priznaje se smanjenje vrijednosti za iznos procijenjene razlike povrata.

Novčane kazne

Prihod od novčanih kazni priznaje se kad EU donese odluku o novčanoj kazni i o tome obavijesti primatelj. Ako postoji sumnja u solventnost poduzeća, priznaje se smanjenje vrijednosti prava. Nakon donošenja odluke o novčanoj kazni, dužnici imaju rok od dva mjeseca od dana obavijesti:

— da prihvate odluku i u tom slučaju moraju platiti kaznu u traženom roku, a iznos konačno prikuplja EU;

— ili da ne prihvate odluku i u tom slučaju oni u skladu s pravom EU-a podnose žalbu.

Međutim, čak i ako se podnese žalba, glavnica kazne mora se platiti u propisanom roku od tri mjeseca jer žalba nema suspenzivni učinak (članak 278. Ugovora o EU-u) ili, u određenim okolnostima i uz suglasnost računovodstvenog službenika Komisije, umjesto plaćanja može se podnijeti bankovno jamstvo.

Ako poduzeće podnosi žalbu protiv odluke, a privremeno je platilo kaznu, iznos se objavljuje kao nepredviđena obveza. Međutim, s obzirom da žalba primatelja protiv odluke EU-a nema suspenzivni učinak, primljena sredstva koriste se za poravnanje potraživanja. Ako se umjesto uplate prima jamstvo, novčana kazna i dalje se smatra potraživanjem. Ako je vjerojatno da Opći sud neće donijeti odluku u korist EU-a, za pokrivanje rizika priznaje se rezerviranje. Ako je umjesto toga dano jamstvo, upisuje se nenaplaćeno potraživanje. Akumulirana kamata koja se plaća na bankovni račun Komisije na koji se deponiraju uplate priznaje se kao приход, a sve se nepredviđene obveze u skladu s tim povećavaju.

Privremeno naplaćenim novčanim kaznama od 2010. upravlja Komisija preko posebno osnovanog fonda (BUFI) i one se ulažu u financijske instrumente razvrstane kao raspoložive za prodaju.

Prihod od razmjenskih poslova

Prihod od prodaje robe i usluga priznaje se kad se znatan rizik i koristi vlasništva nad robom prenose na kupca. Prihod povezan s transakcijom koja uključuje pružanje usluga priznaje se s obzirom na stupanj dovršenosti transakcije na dan izvješćivanja.

Prihod od kamata i troškovi kamata

Prihodi od kamata i troškovi kamata priznaju se u izvještaju o financijskom rezultatu metodom efektivne kamate. To je metoda izračuna amortiziranog troška financijske imovine ili financijske obveze i raspoređivanja prihoda od kamata ili troškova kamata na predmetno razdoblje. Pri izračunu efektivne kamatne stope EU procjenjuje novčane tokove uzimajući u obzir sve ugovorne rokove financijskog instrumenta (primjerice prijevremena plaćanja), no ne uzima u obzir buduće kreditne gubitke. Izračun uključuje sve naknade i protuusluge plaćene ili primljene između ugovornih stranaka koji su sastavni dio efektivne kamatne stope, transakcijske troškove te sve ostale premije ili diskonte.

Nakon što je financijska imovina ili skupina slične financijske imovine otpisana kao posljedica gubitka od umanjenja, приход od kamata priznaje se primjenom kamatne stope koja je upotrijebljena za diskontiranje budućih novčanih tokova radi mjerenja gubitka od umanjenja.

Prihod od dividende

Prihod od dividende priznaje se po utvrđivanju prava na primitak plaćanja.

1.6.2. Troškovi

Troškovi razmjene koji nastaju zbog kupnje robe ili usluga priznaju se po njihovoj isporuci i primitku u EU-u. Oni se vrjednuju po izvornom trošku računa.

Nerazmjenski izdaci predstavljaju većinu izdataka EU-a. Odnose se na prijenos sredstava korisnicima, a moguća su tri oblika troškova: prava, prijenosi u okviru ugovora te bespovratna sredstva, doprinosi i donacije na diskrecijskoj osnovi.

Prijenosi se priznaju kao trošak u razdoblju u kojem je nastao događaj koji je rezultirao prijenosom, sve dok je vrsta prijenosa dopuštena propisima (Financijskom uredbom, Pravilnikom o osoblju ili drugim propisom) ili je sklopljen ugovor kojim se taj prijenos odobrava; korisnik je ispunio sve kriterije opravdanosti; i moguće je izvršiti pouzdanu procjenu iznosa.

Po primitku zahtjeva za plaćanja ili izjave o troškovima koji zadovoljavaju kriterije za priznavanje, njihov opravdani iznos priznaje se kao izdatak. Na kraju godine nastali opravdani izdaci koji su dospjeli korisnicima, ali o tome još nisu obaviješteni, procjenjuju se i knjiže kao obračunani izdaci.

1.7. NEPREDVIĐENA IMOVINA I OBVEZE

1.7.1. *Nepredviđena imovina*

Nepredviđena imovina jest moguća imovina koja proizlazi iz prošlih događaja i čije će se postojanje potvrditi samo nastankom ili izostankom jednoga ili više neizvjesnih budućih događaja na koje EU ne može u cijelosti utjecati. Nepredviđena imovina objavljuje se kad je vjerojatan priljev gospodarske koristi ili mogućnost djelovanja.

1.7.2. *Nepredviđene obveze*

Nepredviđena obveza moguća je obveza koja proizlazi iz prošlih događaja i čije će se postojanje potvrditi samo nastankom ili izostankom jednoga ili više neizvjesnih budućih događaja na koje EU ne može u cijelosti utjecati; ili sadašnja obveza koja proizlazi iz prošlih događaja, ali nije priznata jer nije vjerojatno da će podmirenje obveze zahtijevati odljev resursa s gospodarskim koristima i mogućnošću djelovanja ili u rijetkim okolnostima ako iznos obveze nije moguće dovoljno pouzdano izmjeriti.

2. BILJEŠKE UZ BILANCU STANJA

DUGOTRAJNA IMOVINA

2.1. NEMATERIJALNA IMOVINA

	(u milijunima EUR)
Bruto knjigovodstvena vrijednost na kraju prethodne godine	379
Povećanja	100
Otuđenja	(8)
Ostale promjene	2
Bruto knjigovodstvena vrijednost na kraju godine	473
Akumulirana amortizacija na kraju prethodne godine	(191)
Iznos amortizacije za godinu	(48)
Otuđenja	5
Ostale promjene	0
Akumulirana amortizacija na kraju godine	(235)
Neto knjigovodstvena vrijednost na kraju godine	237
<i>Neto knjigovodstvena vrijednost na kraju prethodne godine</i>	188

Navedeni iznosi odnose se prvenstveno na računalni softver.

2.2. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

U imovinu u izgradnji na dan 31. prosinca 2013. uključena je imovina koja se odnosi na projekt Galileo, globalni satelitski navigacijski sustav EU-a (GNSS) koji se gradi uz pomoć Europske svemirske agencije (ESA), u vrijednosti od 1 041 milijuna EUR (2012.: 660 milijuna EUR). Iznos od 13 milijuna EUR nekapitaliziranih troškova razvoja priznat je tijekom razdoblja kao izdatak.

Kad bude završen, sustav će se sastojati od 30 satelita, 2 centra za nadzor i oko 16 zemaljskih postaja. Iznos u bilanci stanja odražava kapitalizirane troškove tog projekta nastale za Komisiju od 22. listopada 2011. kada su uspješno lansirana prva dva satelita tog sustava. Prije tog datuma, kako je objašnjeno u prethodnom godišnjem financijskom izvještaju, Komisija je smatrala da je projekt u fazi istraživanja te su stoga u skladu s računovodstvenim pravilima EU-a svi nastali troškovi prikazani kao izdaci. Od početka projekta i do kraja tekućeg financijskog okvira predviđen je proračunski iznos od 3 852 milijuna EUR. Za sljedeći financijski okvir predviđeno je još 5 400 milijuna EUR za troškove; iz proračuna EU-a u cijelosti će se financirati puštanje sustava u rad, njegovo iskorištavanje, pružanje usluga Galilea do 2020. i priprema sljedeće generacije konstelacije.

Od listopada 2011. do datuma bilance stanja lansirana su ukupno četiri satelita i kad se završi njihovo testiranje kreće projektna faza „validacije u orbiti” (IOV). Tu fazu zajednički financiraju EU i ESA te, u skladu sa sporazumom o bespovratnim sredstvima sklopljenim između dviju stranaka, ESA vrši službeni prijenos izgrađene imovine na EU. Za taj pravni prijenos bit će potrebna suglasnost Vijeća ESA-e, uz napomenu da su sve države članice ESA-a osim dviju (Norveška i Švicarska) ujedno i države članice EU-a. Istovremeno, Komisija nema razloga pretpostaviti da će taj prijenos blokirati države članice ESA-e.

NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

	Zemljište i zgrade	Postrojenja i oprema	Namještaj i vozila	Računalni hardver	Ostala materijalna imovina	Financijski najmovi	Imovina u izgradnji	Ukupno
	(u milijunima EUR)							
Bruto knjigovodstvena vrijednost na kraju prethodne godine	4 314	558	233	577	231	3 181	1 118	10 212
Povećanja	30	61	14	60	22	87	516	790
Otuđenja	0	(22)	(15)	(46)	(8)	0	0	(91)
Prijenos između kategorija imovine	312	11	(1)	2	3	(312)	(14)	0
Ostale promjene	4	0	2	2	1	(264)	(21)	(276)
Bruto knjigovodstvena vrijednost na kraju godine	4 660	608	233	595	248	2 692	1 599	10 635
Akumulirana amortizacija na kraju prethodne godine	(2 137)	(449)	(165)	(436)	(150)	(897)	0	(4 234)
Iznos amortizacije za godinu	(143)	(47)	(15)	(69)	(23)	(103)	0	(401)
Ponovno knjižena amortizacija	5	1	0	0	0	0	0	6
Otuđenja	1	21	15	46	8	0	0	91
Prijenos između kategorija imovine	(124)	0	0	(2)	1	126	0	1
Ostale promjene	(1)	0	(2)	0	(1)	11	0	7
Akumulirana amortizacija na kraju godine	(2 399)	(474)	(167)	(461)	(165)	(863)	0	(4 531)
NETO KNJIGOVODSTVENA VRIJEDNOST NA KRAJU GODINE	2 261	134	65	134	83	1 829	1 599	6 104
NETO KNJIGOVODSTVENA VRIJEDNOST NA KRAJU PRETHODNE GODINE	2 177	109	67	142	81	2 284	1 118	5 978

FINANCIJSKI NAJMOVI

Troškovi koji se moraju platiti u pogledu financijskih najmova i sličnih prava prikazani su u bilanci stanja kao kratkoročne i dugoročne obveze (vidjeti bilješke 2.15. i 2.18.3.).

(u milijunima EUR)

Opis	Kumulativni troškovi (A)	Iznosi koje treba platiti			Ukupna vrijednost (A+B)	Naknadni troškovi imovine (C)	Vrijednost imovine (A+B+C)	Amortizacija (D)	Neto knjigovodstvena vrijednost (A+B+C+D)
		< 1 godina	> 1 godina	> 5 godina					
Zemljište i zgrade	772	76	344	1 403	2 595	57	2 653	(838)	1 815
Ostala materijalna imovina	24	6	9	1	39	—	39	(25)	14
Ukupno na kraju godine	796	82	353	1 403	2 634	57	2 692	(863)	1 829
Kamate		89	319	481					
Ukupna buduća minimalna plaćanja najma na kraju godine		171	672	1 884					
<i>Ukupna buduća minimalna plaćanja najma na kraju prethodne godine</i>		155	660	2 189	3 003				

2.3. ULAGANJA OBRAČUNANA METODOM UDJELA

(u milijunima EUR)

	Bilješka	31.12.2013.	31.12.2012.
Udjeli u zajedničkim pothvatima	2.3.1.	0	42
Udjeli u pridruženim subjektima	2.3.2.	349	350
Ukupno		349	392

2.3.1. Udjeli u zajedničkim pothvatima

(u milijunima EUR)

	GJU	SESAR	ITER	IMI	FCH	Ukupno
Iznos na dan 31.12.2012.	0	0	10	32	0	42
Doprinosi	0	78	121	126	56	380
Podjela neto rezultata	0	(78)	(130)	(158)	(56)	(422)
Iznos na dan 31.12.2013.	0	0	0	0	0	0

Udjeli u zajedničkim pothvatima obračunavaju se metodom udjela. Sljedeće knjigovodstvene vrijednosti pripisuju se Komisiji na temelju njezina postotka sudjelovanja:

(u milijunima EUR)

	31.12.2013.	31.12.2012.
Dugotrajna imovina	198	226
Kratkotrajna imovina	63	106
Dugoročne obveze	0	0
Kratkoročne obveze	(394)	(291)
Prihodi	1	8
Izdaci	(412)	(427)

Zajedničko poduzeće Galileo (GJU) u likvidaciji

Likvidacija Zajedničkog poduzeća Galileo (GJU) pokrenuta je krajem 2006. i još uvijek traje. Subjekt je bio neaktivan i likvidacija se nastavlja u 2013.

Zajedničko poduzeće SESAR

Cilj ovog zajedničkog poduzeća jest osigurati modernizaciju europskog sustava upravljanja zračnim prometom i brza provedba Glavnog plana upravljanja europskim zračnim prometom usklađivanjem i usmjeravanjem svih relevantnih istraživačkih i razvojnih napora u EU-a. Komisija je 31. prosinca 2013. u vlasništvu SESAR-a sudjelovala s 46,26 %. Ukupni doprinos Komisije predviđen za SESAR (od 2007. do 2013.) iznosi 700 milijuna EUR. Kumulativni nepriznati dio u gubicima iznosi 205 milijuna EUR. Nepriznati udjel gubitaka rezultat je tehničkog računovodstvenog preračunavanja potrebnog u slučaju upotrebe računovodstvene metode udjela. Ti nepriznati gubici za EU ne predstavljaju gubitke, a posljedica su činjenice da do priznavanja troškova obično dolazi prije povećanja kapitala za doprinose u naravi pothvatnika koji nisu iz EU-a.

Međunarodna organizacija za energiju fuzije ITER (ITER)

U ITER su uključeni EU i Kina, Indija, Rusija, Južna Koreja, Japan i SAD. ITER je osnovan radi upravljanja objektima ITER-a, poticanja uporabe objekata ITER-a, promicanja fuzijske energije kako bi u javnosti bila jasna i prihvaćena te pokretanja svih ostalih aktivnosti potrebnih za ostvarenje njegove namjene. Doprinos EU-a (Euratom) međunarodnom ITER-u ostvaruje se preko Agencije fuzija za energiju, uključujući i doprinose država članica i Švicarske. Ukupan doprinos pravno se smatra doprinosom Euratoma ITER-u jer države članice i Švicarska u ITER-u nemaju vlasničke udjele. S obzirom da EU pravno sudjeluje u zajedničkom pothvatu međunarodnog ITER-a, Komisija mora taj udio priznati u svojem izvještaju. Komisija je 31. prosinca 2013. u vlasništvu ITER-a sudjelovala s 43,33 %. Ukupni (indikativni) doprinos Euratoma predviđen za ITER (od 2007. do 2041.) iznosi 8 949 milijuna EUR.

Zajedničke tehnološke inicijative

Javno-privatna partnerstva u obliku zajedničkih tehnoloških inicijativa, koje se provode preko zajedničkih poduzeća u smislu članka 187. Ugovora, osnovana su radi provedbe ciljeva lisabonske strategije za rast i zapošljavanje. U ovaj su naslov uključeni IMI i FCH (u nastavku), ali tri druga, ARTEMIS, Clean Sky i ENIAC (vidjeti bilješku 2.3.2. u nastavku), iako pravno zajednička poduzeća, sa stajališta računovodstva moraju se smatrati pridruženim subjektima (te su stoga uključeni u bilješku 2.3.2.) jer Komisija nad njima ne vrši zajednički nadzor, već ima znatan utjecaj.

Zajednička tehnološka inicijativa za inovativne lijekove IMI

Zajedničko poduzeće IMI podupire pretkonkurentsko farmaceutsko istraživanje i razvoj u državama članicama i pridruženim zemljama u cilju povećanja ulaganja u istraživanje u biofarmaceutskom sektoru te promiče uključivanje malih i srednjih poduzeća (MSP) u te aktivnosti. Komisija je 31. prosinca 2013. u vlasništvu IMI-ja sudjelovala s 74,16 %. Najveći indikativni doprinos Komisije do 31.12.2017. iznositi će 1 milijardu EUR. Kumulativni nepriznati udio gubitaka iznosi 16 milijuna EUR.

Zajedničko poduzeće za gorivne ćelije i vodik FCH

Cilj Zajedničkog poduzeća FCH jest udruživanje resursa javnog i privatnog sektora u jačanju istraživačkih aktivnosti u cilju povećanja cjelokupne učinkovitosti europskih istraživačkih napora te ubrzanje razvoja i primjene tehnologija gorivnih ćelija i vodika. Komisija je 31. prosinca 2013. u vlasništvu FCH-a sudjelovala sa 74,20 %. Najveći indikativni doprinos EU-a do 31.12.2017. iznositi će 470 milijuna EUR. Kumulativni nepriznati udio gubitaka iznosi 67 milijuna EUR.

2.3.2. Udjeli u pridruženim subjektima

(u milijunima EUR)

	EIF	ARTEMIS	Clean Sky	ENIAC	Ukupno
Iznos na dan 31.12.2012.	336	0	0	14	350
Doprinosi	(2)	20	125	37	180
Podjela neto rezultata	9	(20)	(125)	(50)	(186)
Ostala kretanja vlasničkog kapitala	6	0	0	0	6
Iznos na dan 31.12.2013.	349	0	0	0	349

Udjeli u pridruženim subjektima obračunavaju se s pomoću metode udjela. Sljedeći knjigovodstveni iznosi pripisuju se Komisiji na temelju njena postotka sudjelovanja:

(u milijunima EUR)

	31.12.2013.	31.12.2012.
Imovina	499	505
Obveze	(240)	(191)

(u milijunima EUR)

	31.12.2013.	31.12.2012.
Prihodi	37	33
Višak/(manjak)	(221)	(177)

Europski investicijski fond

Europski investicijski fond (EIF) jest financijska institucija EU-a koja se bavi osiguranjem rizičnog kapitala i jamstava MSP-ovima. Komisija je platila 20 % udjela tako da bilanca nepozvanih sredstava iznosi 720 milijuna EUR.

(u milijunima EUR)

	Ukupni kapital EIF-a	Kapital koji je upisala Komisija
Ukupni kapital	3 000	900
Uplaćeno	(600)	(180)
Nepozvano	2 400	720

Zajedničko poduzeće ARTEMIS

To je poduzeće osnovano radi provedbe zajedničke tehnološke inicijative s privatnim sektorom u ugrađenim računalnim sustavima. Najveći indikativni doprinos Komisije iznosi 420 milijuna EUR. Kumulativni nepriznati udio gubitaka iznosi 9 milijuna EUR (94,57 % udjela u vlasništvu).

Zajedničko poduzeće CLEAN SKY

Cilj je tog poduzeća ubrzati razvoj, provjeru i predstavljanje čistih tehnologija zračnog prometa u EU-u, a posebno stvaranje radikalno novog sustava zračnog prijevoza u cilju smanjenja učinka zračnog prijevoza na okoliš. Najveći indikativni doprinos Komisije iznosi 800 milijuna EUR. Kumulativni nepriznati udio gubitaka iznosi 72 milijuna EUR (57,80 % udjela u vlasništvu).

Zajedničko poduzeće ENIAC

Cilj ENIAC-a jest utvrditi usuglašeni istraživački program u području nanoelektronike kako bi se postavili istraživački prioriteti za razvoj i donošenje ključnih sposobnosti u tom području. Ti će se ciljevi ostvarivati udruživanjem resursa javnog i privatnog sektora radi podupiranja istraživačkih i razvojnih aktivnosti u obliku projekata. Ukupna obveza EU-a iznosi 450 milijuna EUR. Komisija je 31. prosinca 2013. u vlasništvu ENIAC-a imala udio od 95,41 %. Kumulativni nepriznati udio gubitaka iznosi 26 milijuna EUR.

2.4. DUGOTRAJNA IMOVINA

(u milijunima EUR)

	Bilješka	31.12.2013.	31.12.2012.
Financijska imovina raspoloživa za prodaju	2.4.1.	5 497	4 870
Zajmovi	2.4.2.	54 347	57 441
Ukupno		59 844	62 311

2.4.1. Dugotrajna financijska imovina raspoloživa za prodaju

(u milijunima EUR)

	31.12.2013.	31.12.2012.
Jamstveni fond ⁽¹⁾	1 412	1 327
EZUČ u likvidaciji	1 129	1 102
Ulaganja fonda BUFI	1 013	832
Instrument za financiranje na temelju podjele rizika (RSFF)	789	593
Početak ETF-a	339	305
Europska banka za obnovu i razvoj	188	188
Aktivnosti rizičnog kapitala	124	123
Instrument za kreditna jamstva za projekte TEN-T (LGTT)	90	52
Europska agencija za kemikalije	0	52
Ostala ulaganja raspoloživa za prodaju	413	296
Ukupno	5 497	4 870

⁽¹⁾ Jamstveni fond drži obveznice EFSM-a (20 milijuna EUR) koje je izdala Komisija koje su stoga isključene.

Jamstveni fond

Jamstvenim fondom za vanjska djelovanja obuhvaćeni su zajmovi za koje EU jamči na temelju odluke Vijeća, osobito kad je riječ o davanju zajmova Europske investicijske banke (EIB) za aktivnosti izvan EU-a i zajmova mikrofinancijske pomoći (MFA) i Euratoma izvan EU-a. Riječ je o dugoročnom instrumentu za pokrivanje svih neplaćenih zajmova za koje jamči EU. Sredstva fonda osiguravaju se plaćanjima iz općeg proračuna EU-a koja odgovaraju 9 % kapitalne vrijednosti aktivnosti, primicima od kamata na ulaganja iz imovine fonda i iznosima koje su vratili dužnici koji su kasnili s plaćanjem i za koje je fond morao aktivirati jamstva. Sav nastali godišnji višak vraća se u proračun EU-a kao prihod.

Od EU-a se zahtijeva da za pokrivanje zajmova trećim zemljama uključi jamstvenu pričuvu. Ta je pričuva namijenjena pokrivanju zahtjeva Jamstvenog fonda i, ako je potrebno, aktiviranih jamstava koji premašuju raspoloživa sredstva fonda tako da se za te iznose može teretiti proračun. Ta pričuva odgovara ciljnom iznosu od 9 % nepodmirenih zajmova na kraju godine.

EZUČ u likvidaciji

Kad je riječ o iznosima EZUČ-a u likvidaciji, sva financijska imovina raspoloživa za prodaju jesu dužnički vrijednosni papiri izraženi u eurima i kotirani na aktivnom tržištu.

Ulaganja fonda BUFI

Privremeno naplaćenim novčanim kaznama od 1. siječnja 2010. upravlja Komisija preko posebno osnovanog fonda (BUFI) i one se ulažu u financijske instrumente razvrstane u financijsku imovinu raspoloživu za prodaju (vidjeti bilješku 8.2.).

Instrument za financiranje na temelju podjele rizika

Instrumentom za financiranje na temelju podjele rizika (RSFF) upravlja EIB, a ulagački portfelj Komisije koristi se za rezerviranje financijskog rizika zajmova i jamstava EIB-a za opravdane istraživačke projekte. Ukupno je za razdoblje od 2007. do 2013. bio predviđen proračun Komisije u iznosu do 1 milijardu EUR, od čega je do 800 milijuna EUR osigurano iz posebnog programa „Suradnja”, a do 200 milijuna EUR iz posebnog programa „Kapaciteti”. EIB se obvezao da će osigurati isti iznos.

Doprinos Komisije RSFF-u do 31. prosinca 2013., uključujući doprinose EFTA-e i trećih zemalja, iznosio je 1 231 milijun EUR. Iznos od 958 milijuna EUR iskazan kao nepredviđena obveza (bilješka 5.2.1.) predstavlja najveći gubitak 31. prosinca 2013. koji bi nastao za Komisiju u slučaju neotplaćivanja zajmova ili jamstava koje je EIB u okviru RSFF-a dao. Treba napomenuti da je cjelokupni rizik Komisije ograničen na iznos kojim pridonosi ovom instrumentu.

Instrument za novoosnovana poduzeća ETF-a

Instrumentom Europskog tehnološkog mehanizma (ETF) za novoosnovana poduzeća obuhvaćeni su Program za rast i zapošljavanje, Višegodišnji program za poduzeća i poduzetništvo (MAP), Okvirni program za konkurentnost i inovacije (CIP) i pilot-projekt za prijenos tehnologije, pod pokroviteljstvom EIF-a, kojima se podupire osnivanje i financiranje novih MSP-ova ulaganjem u pogodne specijalizirane fondove poduzetničkog kapitala. Na kraju godine preuzete su obveze u iznosu od dodatnih 132 milijuna EUR koje se odnose na instrument ETF-a za novoosnovana poduzeća, ali ih ostale strane još nisu upotrijebile.

Europska banka za obnovu i razvoj

S obzirom na to da Europska banka za obnovu i razvoj (EBRD) ne kotira na burzama i s obzirom na ugovorna ograničenja obuhvaćena statutom EBRD-a, između ostalog povezana s prodajom udjela, ograničenih na trošak stjecanja i dopuštenih samo postojećim dioničarima, udio Komisije vrjednuje se prema trošku umanjenom za otpis umanjenja vrijednosti.

(u milijunima EUR)

EBRD	Ukupni kapital EBRD-a	Kapital koji je upisala Komisija
Ukupni kapital	29 601	900
Uplaćeno	(6 202)	(188)
Nepozvano	23 399	712

Aktivnosti rizičnog kapitala

U okviru aktivnosti rizičnog kapitala financijskim posrednicima daju se iznosi za financiranje vlasničkih ulaganja. Njima upravlja EIB, a financiraju se u okviru europske susjedske politike.

Instrument za kreditna jamstva za projekte TEN-T

Iz Instrumenta za kreditna jamstva za projekte TEN-T (LGTT) izdaju se jamstva za ublažavanje prihodovnih rizika u početnim godinama projekata TEN u području prijevoza. Posebno se jamstvom mogu u cijelosti pokriti rezervne kreditne linije, koje se mogu aktivirati samo u slučajevima kad novčani tokovi projekta nisu dovoljni za otplatu nadređenog duga. Instrument je zajednički financijski proizvod Komisije i EIB-a. Komisija dodjeljuje LGTT-u maksimalan iznos od 250 milijuna EUR tijekom razdoblja od 2007. do 2013.

Doprinos Komisije LGTT-u do 31. prosinca 2013. iznosio je 162 milijuna EUR. Do kraja 2013. potpisani su zajmovi u iznosu od 522 milijuna EUR te su stoga pokriveni jamstvom. Iznos prepoznat kao nepredviđena obveza (39 milijuna EUR) predstavlja procijenjeni najveći gubitak 31. prosinca 2013. koji bi nastao za Komisiju u slučaju neotplaćivanja zajmova koje je dao EIB u okviru LGTT-a. Treba napomenuti da je cjelokupni rizik Komisije ograničen na iznos kojim pridonosi ovom instrumentu.

Ostala ulaganja raspoloživa za prodaju

Glavni iznosi uključeni u prethodnu tablicu pod dugoročna ulaganja raspoloživa za prodaju jesu **Europski fond za jugoistočnu Europu** (116 milijuna EUR) i **Fond za globalnu energetska učinkovitost i obnovljivu energiju** (67 milijuna EUR).

2.4.2. *Dugoročni zajmovi*

(u milijunima EUR)

	Bilješka	31.12.2013.	31.12.2012.
Zajmovi odobreni iz proračuna EU-a i EZUČ-a	2.4.2.1.	151	162
Zajmovi odobreni iz posuđenih sredstava	2.4.2.2.	54 196	57 279
Ukupno		54 347	57 441

2.4.2.1. *Zajmovi odobreni iz proračuna Europske unije i EZUČ-a u likvidaciji*

(u milijunima EUR)

	Zajmovi pod posebnim uvjetima	Stambeni zajmovi EZUČ-a	Ukupno
Ukupno na dan 31.12.2012.	146	16	162
Novi zajmovi	4	0	4
Otplate	(18)	(5)	(23)
Tečajne razlike	(6)	0	(6)
Promjene knjigovodstvene vrijednosti	12	1	13
Ukupno na dan 31.12.2013.	138	12	151

Zajmovi pod posebnim uvjetima daju se uz povlaštenu stopu kao dio suradnje s državama izvan EU-a. Svi iznosi dospijevaju nakon više od 12 mjeseci nakon kraja godine. Na te se zajmove primjenjuje efektivna kamatna stopa između 7,73 % i 14,507 %.

2.4.2.2. *Zajmovi odobreni iz pozajmljenih sredstava*

(u milijunima EUR)

	MFA	Euratom	BOP	EFSM	EZUČ u likvidaciji	Ukupno
Ukupno na dan 31.12.2012.	549	425	11 623	44 476	221	57 294
Novi zajmovi	100	—	—	—	—	100
Otplate	(81)	(36)	—	—	—	(117)
Tečajne razlike	—	(1)	—	—	(5)	(6)
Promjene knjigovodstvene vrijednosti	1	(1)	—	(8)	(5)	(13)
Ukupno na dan 31.12.2013.	569	387	11 623	44 468	211	57 258
Dospijeće iznosa < 1 godina	31	—	3 033	—	—	3 064
Dospijeće iznosa > 1 godina	538	387	8 590	44 468	211	54 195

Za više informacija o uzimanju i davanju zajmova vidjeti bilješku 7.

2.5. DUGOROČNA POTRAŽIVANJA I SREDSTVA ZA POVRAT

(u milijunima EUR)

	31.12.2013.	31.12.2012.
Države članice	478	545
Ostali	20	19
Ukupno	498	564

Od ukupnih dugoročnih potraživanja, 483 milijuna EUR (2012.: 550 milijuna EUR) odnosi se na nerazmjenske transakcije. Nepodmireni iznosi država članica odnose se na neizvršene odluke o potvrdi sukladnosti za Europski fond za jamstva u poljoprivredi (EFJP) i Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR).

2.6. DUGOROČNO PRETFINANCIRANJE

(u milijunima EUR)

	Bilješka	31.12.2013.	31.12.2012.
Pretfinanciranje	2.6.1.	34 819	40 790
Unaprijed plaćeni izdaci	2.6.2.	3 253	3 715
Ukupno		38 072	44 505

2.6.1. Pretfinanciranje

Vrijeme predviđeno za povrat ili upotreba pretfinanciranja određuje hoće li se pretfinanciranje iskazati kao kratkotrajna ili dugotrajna imovina pretfinanciranja. Upotreba se definira ugovorom na temelju kojeg se projekt izvodi. Sva plaćanja ili upotreba koji dopijevaju u roku od dvanaest mjeseci od datuma izvješćivanja iskazuju se kao kratkotrajno pretfinanciranje.

Pretfinanciranje predstavlja veliki dio ukupne imovine EU-a te mu se posvećuje odgovarajuća i redovita pažnja. Treba napomenuti da razina iznosa pretfinanciranja različitih programa mora biti dovoljna da se osigura potreban protok kako bi korisnik mogao pokrenuti projekt, uz istovremenu zaštitu financijskih interesa EU-a i uzimanje u obzir pravnih, operativnih i troškovno učinkovitih ograničenja. Kako bi unaprijedila praćenje pretfinanciranja, Komisija uzima u obzir sve te elemente.

Određeni iznosi pretfinanciranja isplaćeni u okviru 7. istraživačkog okvirnog programa za istraživanje i tehnološki razvoj (FP7) pokrivaju se iz Jamstvenog fonda sudionika (PGF) – pretfinanciranje isplaćeno 2013. iznosilo je ukupno 4,5 milijarde EUR (2012.: 4 milijarde EUR). Taj je fond odvojen od EU-a i ne konsolidira se u ovom izvještaju – vidjeti bilješku 11.2.3.

(u milijunima EUR)

Vrsta upravljanja	31.12.2013.	31.12.2012.
Izravno centralizirano upravljanje	1 526	1 249
Neizravno centralizirano upravljanje	772	1 042
Decentralizirano upravljanje	646	677
Podijeljeno upravljanje	31 104	37 214

(u milijunima EUR)

Vrsta upravljanja	31.12.2013.	31.12.2012.
Zajedničko upravljanje	694	592
Upravljanje drugih institucija i agencija	77	16
Ukupno	34 819	40 790

Članak 58. nove Financijske uredbe kojim su se djelomično revidirale metode izvršenja proračuna primjenjuje se tek od 1. siječnja 2014.

Najvažniji dugoročni iznosi pretfinanciranja odnose se na strukturne mjere za programsko razdoblje 2007. – 2013.: regionalni fond za razvoj (ERDF) i kohezijski fond (CF) 19,6 milijardi EUR, socijalni fond (ESF) 5,6 milijardi EUR, poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR) 5,2 milijarde EUR i ribarstveni fond (EFF) 0,6 milijardi EUR. S obzirom na to da su mnogi projekti dugoročni, potrebno je osigurati raspoloživost povezanih predujmova tijekom razdoblja duljeg od jedne godine. Stoga se ovi iznosi pretfinanciranja prikazuju kao dugotrajna imovina. Programsko razdoblje 2007. – 2013. približava se završnoj fazi pa tako povezano pretfinanciranje postepeno dopijeva u roku od dvanaest mjeseci. Stoga se dugoročno pretfinanciranje smanjuje dok se kratkoročno pretfinanciranje povećava (vidjeti bilješku 2.10.).

Primljena jamstva u vezi s pretfinanciranjem

To su jamstva koje Komisija zahtijeva od korisnika koji nisu države članice, u određenim slučajevima pri plaćanju predujmova (pretfinanciranje). Za tu vrstu jamstva iskazuju se dvije vrijednosti, „nominalna” i „tekuća” vrijednost. Kod „nominalne” vrijednosti financirani događaj povezan je s postojanjem jamstva. Kod „tekuće” vrijednosti događaj koji aktivira jamstvo plaćanje je pretfinanciranja i/ili naknadna poravnanja. Na dan 31. prosinca 2013. „nominalna” vrijednost jamstava koja je u vezi s pretfinanciranjem primio ERF iznosila je 1 124 milijuna EUR, a „tekuća” vrijednost tih jamstava iznosila je 887 milijuna EUR (2012.: 1 348 milijuna EUR, odnosno 1 083 milijuna EUR).

2.6.2. Unaprijed plaćeni izdaci

(u milijunima EUR)

	31.12.2013.	31.12.2012.
Instrumenti financijskog inženjeringa	2 118	2 717
Programi pomoći	1 135	998
Ukupno	3 253	3 715

U okviru programâ strukturnih fondova za razdoblje 2007. – 2013. plaćanja državama članicama mogu se izvršavati iz proračuna EU-a kako bi se pridonijelo instrumentima financijskog inženjeringa (u obliku zajmova, vlasničkih ulaganja ili jamstava) koje su utvrdile države članice koje njima upravljaju. Novac neiskorišten u okviru tih instrumenta na kraju godine upisuje se u vlasništvo EU-a (kao i standardno pretfinanciranje) te se stoga u bilanci stanja Komisije smatra imovinom. Međutim, temeljni pravni akti ne obvezuju države članice da podnose periodične izvještaje Komisiji o uporabi tih predujmova, a u nekim ih slučajevima ni ne prikazuju u izvještajima o rashodima koje podnose Komisiji. Stoga se na temelju informacija primljenih od država članica o uporabi tih sredstava na kraju svake godine procjenjuje vrijednost te imovine.

Slično navedenom, predujmovi koje su platile države članice koji se nisu upotrebljavali na kraju godine bilježe se kao imovina u bilanci stanja Komisije. Države članice mogu platiti takve predujmove za razne programe potpora (državna potpora, tržišne mjere EFJP-a). Komisija je procijenila vrijednost tih predujmova na temelju informacija koje su dostavile države članice; iznosi koji iz toga proizlaze uneseni su pod naslovom „Programi potpora”.

KRATKOTRAJNA IMOVINA

2.7. ZALIHE

(u milijunima EUR)

	31.12.2013.	31.12.2012.
Znanstveni materijali	81	81
Ostalo	47	57
Ukupno	128	138

2.8. KRATKOTRAJNA FINACIJSKA IMOVINA

(u milijunima EUR)

	Bilješke	31.12.2013.	31.12.2012.
Financijska imovina raspoloživa za prodaju	2.8.1.	2 373	1 858
Zajmovi	2.8.2.	3 198	123
Ukupno		5 571	1 981

2.8.1. *Kratkotrajna financijska imovina raspoloživa za prodaju*

Financijska imovina raspoloživa za prodaju kupuje se radi povrata ulaganja ili služi za uspostavu posebne imovinske strukture ili sekundarnog izvora likvidnosti te se stoga može prodavati u slučaju potreba za likvidnošću ili promjena kamatnih stopa. Pregled financijske imovine raspoložive za prodaju s preostalim dospijecem do kraja 2014. prikazan je u sljedećoj tablici:

(u milijunima EUR)

	31.12.2013.	31.12.2012.
Ulaganja fonda BUFI	897	845
EZUČ u likvidaciji	567	490
Instrument za financiranje na temelju podjele rizika (RSFF)	408	160
Jamstveni fond	361	268
Europska agencija za kemikalije	76	69
Instrument za kreditna jamstva za projekte TEN-T (LGTT)	31	23
Ostala ulaganja raspoloživa za prodaju	33	3
Ukupno	2 373	1 858

2.8.2. *Kratkotrajni zajmovi*

U ovaj naslov unose se uglavnom zajmovi s preostalim konačnim dospijecem kraćim od 12 mjeseci nakon datuma bilance stanja (za više detalja vidjeti prethodnu bilješku 2.4.2.2.). Razlog povećanja u usporedbi s prošlom godinom otplate su zajmova u okviru platne bilance predviđene za 2014. (Mađarska 2 milijarde EUR i Latvija 1 milijardu EUR).

2.9. KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA I SREDSTVA ZA POVRAT

(u milijunima EUR)

	Bilješka	31.12.2013.	31.12.2012.
Novčane kazne	2.9.1.	4 071	4 090
Države članice	2.9.2.	5 574	6 270
Obračunani prihodi i odgođeni troškovi	2.9.3.	3 095	3 368
Ostala potraživanja i sredstva za povrat	2.9.4.	442	311
Ukupno		13 182	14 039

Navedeni ukupan iznos sadržava 12 638 milijuna EUR (2012.: 13 729 milijuna EUR), a odnosi se na nerazmjenske transakcije.

2.9.1. *Novčane kazne*

Ovi iznosi osigurat će se iz novčanih kazni koje je odredila Komisija u iznosu od 4 310 milijuna EUR (2012.: 4 357 milijuna EUR) umanjeno za otpis u iznosu od 239 milijuna EUR (2012.: 267 milijuna EUR). Za novčane kazne nepodmirene na kraju godine primljena su jamstva u ukupnom iznosu od 3 244 milijuna EUR (2012.: 2 513 milijuna EUR). Potrebno je napomenuti da 1 032 milijuna EUR tih potraživanja dospijeva nakon 31. prosinca 2013.

2.9.2. *Države članice*

(u milijunima EUR)

	31.12.2013.	31.12.2012.
Potraživanja u vezi s EFJP-om i ruralnim razvojem		
Europski fond za jamstva u poljoprivredi (EFJP)	1 858	1 172
Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR)	41	14
Privremeni instrument za ruralni razvoj (TRDI)	45	44
Posebni pristupni program za poljoprivredu i ruralni razvoj (SAPARD)	155	136
Otpis	(819)	(814)
Ukupno	1 279	552
Plaćeni i vraćeni PDV	68	44
Vlastita sredstva		
Utvrđena u izvještaju A	47	45
Utvrđena u posebnom izvještaju	1 228	1 294
Vlastita sredstva za naplatu	3 054	3 617
Otpis	(743)	(773)
Ostalo	6	16
Ukupno	3 592	4 199

(u milijunima EUR)

	31.12.2013.	31.12.2012.
Ostala sredstva za povrat od država članica		
Očekivani povrat pretfinanciranja	542	1 220
Ostalo	94	255
Ukupno	636	1 475
Ukupno	5 574	6 270

Povećanje potraživanja povezanih s poljoprivredom uglavnom se objašnjava neizvršenim odlukama o poravnanju jer je u nekim slučajevima datum provedbe odgođen za nekoliko godina, a u drugim slučajevima odluke se izvršavaju u odgođenim godišnjim obrocima. Riječ je o državama članicama kojima se pruža financijska pomoć u skladu s Okvirnim sporazumom o europskoj financijskoj stabilnosti potpisanim 7. lipnja 2010.

Iznos vlastitih sredstava za naplatu odnosi se na Izmjenu proračuna 8/2013 donesenu 20. studenoga 2013. U skladu s člankom 10. Uredbe Vijeća (EZ, Euratom) 1150/2000 od 22. svibnja 2000.⁽¹⁾ unosi koji odgovaraju ponovnom usklađivanju doprinosa od BNP-a provedeni su prvog radnog dana siječnja 2014. Potrebno je napomenuti da su određene države članice predvidjele svoja plaćanja, što objašnjava razlog zbog kojeg je iznos koji se treba primiti niži od doprinosa zatraženog za tu izmjenu proračuna.

Potraživanja u vezi s EFJP-om i ruralnim razvojem

Ovom stavkom obuhvaćeni su prvenstveno iznosi koje države članice duguju na dan 31. prosinca u skladu sa svojom prijavom i potvrdom od 15. listopada. Vršiti se procjena tih potraživanja nakon prijave i do 31. prosinca. Komisija vrši i procjenu otpisa za dugovane iznose koji se vjerojatno neće vratiti. Te prilagodbe ne znače da se Komisija odriče naplate tih sredstava u budućnosti. U prilagodbu se uključuje i smanjenje od 20 % koje države članice mogu zadržati za pokrivanje administrativnih troškova.

Potraživanja u vezi s vlastitim sredstvima

Treba napomenuti da države članice imaju pravu zadržati 25 % tradicionalnih vlastitih sredstava za troškove naplate te su stoga navedeni iznosi prikazani bez tih smanjenja. Na temelju procjena država članica od njihovih potraživanja oduzet je otpis. Međutim, to ne znači da se Komisija odriče naplate iznosa obuhvaćenih usklađivanjem vrijednosti.

2.9.3. Obračunani prihodi i odgođeni troškovi

(u milijunima EUR)

	31.12.2013.	31.12.2012.
Obračunani prihodi	2 709	3 002
Odgođeni troškovi	368	351
Ostalo	18	15
Ukupno	3 095	3 368

⁽¹⁾ SL L 130, 31.5.2000. str. 1.

Glavni iznos iz ovog naslova jest obračunani prihod:

	(u milijunima EUR)	
	31.12.2013.	31.12.2012.
Vlastita sredstva	2 424	2 388
Poljoprivredni namjenski prihod za studeni i prosinac	0	218
Kohezijski fond, fondovi za regionalni i ruralni razvoj; financijske korekcije	31	276
Ostali obračunani prihodi	254	120
Ukupno	2 709	3 002

Iznosi prikazani pod vlastitim sredstvima (2 424 milijuna EUR) uglavnom su obračunane carine iz studenog i prosinca 2013. Potrebno je napomenuti da je sad poljoprivredni namjenski prihod za studeni i prosinac (131 milijun EUR) iskazan kao kratkoročno potraživanje.

2.9.4. *Ostala potraživanja i sredstva za povrat*

U ovaj naslov unose se uglavnom sredstva za povrat iznosa pretfinanciranja, povrat troškova te ostalih prihoda od administrativnih i operativnih mjera.

2.10. KRATKOROČNO PRETFINANCIRANJE

	(u milijunima EUR)		
	Bilješka	31.12.2013.	31.12.2012.
Pretfinanciranje	2.10.1.	16 403	9 548
Unaprijed plaćeni izdaci	2.10.2.	4 963	3 690
Ukupno		21 367	13 238

2.10.1. *Pretfinanciranje*

	(u milijunima EUR)	
Vrsta upravljanja	31.12.2013.	31.12.2012.
Izravno centralizirano upravljanje	3 848	3 289
Neizravno centralizirano upravljanje	4 711	3 908
Decentralizirano upravljanje	250	301
Podijeljeno upravljanje	6 263	1 008
Zajedničko upravljanje	1 018	844
Upravljanje drugih institucija i agencija	313	198
Ukupno	16 403	9 548

Članak 58. nove Financijske uredbe kojim su djelomično revidirane metode izvršenja proračuna primjenjuje se tek od 1. siječnja 2014.

Povećanja u kratkoročnom pretfinanciranju uglavnom su povezana s podijeljenim upravljanjem. Kako je navedeno u bilješci 2.6., programi strukturnih fondova ulaze u završnu fazu programskog razdoblja 2007. – 2013. Slijedom toga, veliki dio (6,1 milijarda EUR) prethodnog dugoročnog pretfinanciranja postao je kratkotrajan 31. prosinca 2013.

Do povećanja je došlo i u okviru izravnog centraliziranog upravljanja i neizravnog centraliziranog upravljanja. U oba je slučaja do tog povećanja došlo zbog završne faze 7. istraživačkog okvirnog programa za istraživanje i tehnološki razvoj (FP7) koji je obilježilo potpisivanje posljednjih sporazuma koji su doveli do novih plaćanja pretfinanciranja od okvirno 2,8 milijardi EUR koji su pod izravnim centraliziranim upravljanjem i 1,4 milijarde EUR pod neizravnim centraliziranim upravljanjem. Istodobno su projekti iz starijih sporazuma završeni, a povezana plaćanja pretfinanciranja obračunana.

2.10.2. Unaprijed plaćeni izdaci

(u milijunima EUR)

	31.12.2013.	31.12.2012.
Instrumenti financijskog inženjeringa	2 118	1 358
Programi pomoći	2 845	2 332
Ukupno	4 963	3 690

Do promjene iznosa iskazane u okviru ovog naslova došlo je uglavnom zbog povećanog doprinosa država članica Instrumentima financijskog inženjeringa u području regionalnog razvoja.

2.11. NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI

(u milijunima EUR)

	Bilješka	31.12.2013.	31.12.2012.
Neograničena novčana sredstva:	2.11.1.		
Računi u riznicama i središnjim bankama		2 790	2 203
Tekući računi		838	967
Knjiga blagajne		39	38
Prijenos sredstava (sredstva u prijenosu)		(1)	(1)
Ukupno		3 665	3 207
Novčana sredstva iz financijskih instrumenata i oročeni depoziti	2.11.2.	1 680	2 345
Ograničena novčana sredstva	2.11.3.	4 165	5 122
Ukupno		9 510	10 674

2.11.1. Neograničena novčana sredstva

Neograničenim novčanim sredstvima obuhvaćena su sva sredstva koja Komisija drži na računima u svim državama članicama i državama EFTA-e (riznice ili središnje banke), te tekući računi, knjige blagajne i gotovina.

Neograničena novčana sredstva na dan 31. prosinca 2013. uključuju 1,1 milijardu EUR doprinosa od vlastitih sredstava koje moraju platiti države članice 1. siječnja 2014. koji su primljeni nekoliko dana unaprijed. Nadalje, bilanca na kraju godine sadržava 1,3 milijarde EUR novčanih kazni u području tržišnog natjecanja, koje je Komisija uglavnom naplatila posljednjih tjedana 2013. koje državama članicama još nisu vraćene izmjenom proračuna.

2.11.2. *Novčana sredstva iz financijskih instrumenata i oročeni depoziti*

Sredstva u ovom naslovu jesu uglavnom novčani ekvivalenti (1 434 milijuna EUR) kojima u ime Komisije upravljaju opunomoćenici i koji su namijenjeni provedbi određenih programa financijskih instrumenata financiranih iz proračuna EU-a i ostalih oročenih depozita (245 milijuna EUR). Stoga se novčana sredstva iz financijskih instrumenata mogu upotrijebiti samo za njihov predmetni program. Na kraju godine za financijske instrumente kojima upravljaju opunomoćenici preuzete su obveze za dodatnih 138 milijuna EUR, ali ih ostale stranke još nisu upotrijebile.

2.11.3. *Ograničena novčana sredstva*

Ograničena novčana sredstva odnose se na iznose primljene u vezi s novčanim kaznama koje je odredila Komisija u predmetima koji još uvijek traju. Ona se čuvaju na posebnim depozitnim računima koji se ne upotrebljavaju za druge aktivnosti. U slučaju da je podnesena žalba ili da nije poznato hoće li druga stranka podnijeti žalbu, osnovni iznos prikazuje se kao nepredviđena obveza u bilješci 5.2.

Do smanjenja ograničenih novčanih sredstava dolazi zbog činjenice da od 2010. svim privremeno naplaćenim novčanim kaznama upravlja Komisija preko posebno osnovanog fonda (BUFI) i one se ulažu u financijske instrumente razvrstane kao raspoložive za prodaju (vidjeti bilješke 2.4.1. i 2.8.1.).

DUGOROČNE OBVEZE

2.12. MIROVINE I OSTALA PRIMANJA ZAPOSLENIH

(u milijunima EUR)

	31.12.2013.	31.12.2012.
Mirovine – osoblje	40 933	37 528
Mirovine – ostali	1 016	968
Zajednički sustav zdravstvenog osiguranja	4 869	4 007
Ukupno	46 818	42 503

2.12.1. *Mirovine – osoblje*

U skladu s člankom 83. Pravilnika o osoblju, plaćanje doprinosa predviđenih u mirovinskom programu za osoblje (PSEO: Mirovinski program za europske dužnosnike) u proračunu EU-a smatra se rashodom. Program se ne financira, već države članice jamče skupno plaćanje tih doprinosa u skladu s ljestvicom utvrđenom za financiranje tog izdatka. Osim toga, dužnosnici jednom trećinom pridonose dugoročnom financiranju tog programa s pomoću obveznog doprinosa.

Obveze mirovinskog programa procijenjene su na temelju broja aktivnog i umirovljenog osoblja na dan 31. prosinca 2013. i pravila iz Pravilnika o osoblju primjenjivih na isti datum. Vrednovanje je izvršeno u skladu s metodologijom IPSAS-a 25 (te time i računovodstvenog pravila EU-a br. 12). Za izračun te obveze upotrijebljena je metoda predviđenih kreditnih točaka. Glavne aktuarske pretpostavke raspoložive na dan vrednovanja i upotrijebljene za vrednovanje bile su sljedeće:

Aktuarske pretpostavke – obveze za mirovine osoblja	31.12.2013.	31.12.2012.
Nominalna diskontna stopa	3,7 %	3,6 %
Očekivana stopa inflacije	1,9 %	2,0 %

Aktuarske pretpostavke – obveze za mirovine osoblja	31.12.2013.	31.12.2012.
Realna diskontna stopa	1,8 %	1,6 %
Mogućnost sklapanja braka: muškarci/žene	81 %/49 %	84 %/38 %
Opći porast plaća/revalorizacija mirovine	0 %	0 %
Međunarodna tablica duljine života javnih službenika (ICSLT)	ICSLT 2013.	ICSLT 2008.

(u milijunima EUR)

Kretanja bruto obveza za doprinose zaposlenih	Obveze za mirovine osoblja	Zdravstveno osiguranje
Bruto obveza na kraju prethodne godine	41 961	4 278
Troškovi službe/uobičajeni troškovi	1 928	—
Trošak kamate	1 603	162
Plaćeni doprinosi	(1 288)	(11)
Aktuarski gubici	1 499	704
Promjena uslijed novih zaposlenika	244	—
Bruto obveza na kraju godine	45 947	5 133
Korektivni koeficijent koji se koristi za mirovine	959	Nije primjenjivo
Smanjenje poreza na mirovine	(5 973)	Nije primjenjivo
Imovina plana	Nije primjenjivo	(264)
Neto obveza na kraju godine	40 933	4 869

2.12.2. Mirovine – ostali

Ovdje je riječ o obvezama za mirovine trenutačnih i bivših članova Komisije, Suda (i Općeg suda), Revizorskog suda, Glavnog tajništva Vijeća, Ombudsmana, Europskog nadzornika za zaštitu podataka i Službeničkog suda Europske unije. U ovaj naslov unosi se i obveza u vezi s mirovinama zastupnika Europskog parlamenta.

2.12.3. Zajednički sustav zdravstvenog osiguranja

Vrednuje se i procijenjena obveza EU-a u pogledu njegovih doprinosa Zajedničkom sustavu zdravstvenog osiguranja u vezi s njegovim umirovljenim osobljem. Bruto obveza vrednuje se na iznos od 5 133 milijuna EUR (2012.: 4 278 milijuna EUR), a neto iznos od 264 milijuna EUR (2012.: 271 milijun EUR) izračunava se oduzimanjem imovine plana od bruto obveze. Diskontna stopa i opći porast plaća upotrijebljeni u izračunu isti su kao i pri vrednovanju mirovine osoblja.

2.13. DUGOROČNA REZERVIRANJA

(u milijunima EUR)

	Iznos 31.12.201- 2.	Dodatna rezervira- nja	Neiskorište- ni poništeni iznosi	Upotrijeb- ljeni iznosi	Prijenos u kratkoroč- na rezervi- ranja	Promjena procjene	Iznos 31.12.2013.
Pravni predmeti	132	180	(51)	(3)	—	—	258
Razgradnja nuklearnih postrojenja	997	—	—	(2)	(30)	(32)	933

(u milijunima EUR)

	Iznos 31.12.201- 2.	Dodatna rezervira- nja	Neiskorište- ni poništeni iznosi	Upotrijeb- ljeni iznosi	Prijenos u kratkoroč- na rezervi- ranja	Promjena procjene	Iznos 31.12.2013.
Financijska rezerviranja	108	45	—	—	(38)	(4)	111
Ostalo	21	2	(2)	0	—	—	21
Ukupno	1 258	227	(53)	(5)	(68)	(36)	1 323

Pravni predmeti

Ovdje je riječ o procjeni iznosa koje će vjerojatno trebati platiti nakon više od 12 mjeseci od kraja godine u vezi s nizom pravnih predmeta u tijeku. Dodatna rezerviranja za pravne predmete uglavnom se odnose na nove sudske predmete u području poljoprivrede i kohezije.

Razgradnja nuklearnih postrojenja

Konzorcij neovisnih stručnjaka ažurirao je 2012. svoju studiju iz 2008. o procijenjenim troškovima razgradnje nuklearnih postrojenja Zajedničkog istraživačkog centra (JRC) i programa zbrinjavanja otpada. Njihova revidirana procjena u iznosu od 989 milijuna EUR (prethodno 1 222 milijuna EUR) uzeta je kao temelj za rezerviranja koja treba unijeti u financijski izvještaj. U skladu s računovodstvenim pravilima EU-a, ta su rezerviranja indeksirana za inflaciju i potom diskontirana na njezinu neto sadašnju vrijednost (uz primjenu krivulje beskuponskih ugovora o razmjeni u eurima). U pogledu procijenjenog trajanja tog programa (oko 20 godina) treba naglasiti da postoji određena neizvjesnost u vezi te procjene, a konačni trošak može biti različit od trenutačno uknjiženih iznosa.

Financijska rezerviranja

Ovdje je riječ o rezerviranjima koja predstavljaju procijenjene gubitke koji će nastati u vezi s jamstvima danima u okviru instrumenta za davanje jamstava MSP-ovima iz 1998., instrumenta za davanje jamstava MSP-ovima iz 2001. i instrumenta za davanje jamstava MSP-ovima iz 2007. u okviru Okvirnog programa za konkurentnost i inovacije (CIP) i europskog mikrofinancijskog instrumenta Progress (Jamstvo), pri čemu je Europski investicijski fond (EIF) ovlašten za davanje jamstava u svoje ime, ali u ime i na rizik Komisije. Međutim, financijski rizik povezan s povučenim i nepovučenim jamstvima ograničen je. Dugoročna financijska rezerviranja diskontiraju se po njihovoj sadašnjoj neto vrijednosti (uz primjenu godišnje stope ugovora o razmjeni u eurima).

2.14. DUGOROČNE FINACIJSKE OBVEZE

(u milijunima EUR)

	Bilješka	31.12.2013.	31.12.2012.
Dugotrajni uzeti zajmovi	2.14.1.	54 173	57 252
Ukidanje Jamstvenog fonda ⁽¹⁾		(20)	(20)
Ukupno		54 153	57 232

⁽¹⁾ Jamstveni fond drži obveznice EFSM-a koje je izdala Komisija te ih stoga treba isključiti.

Dugotrajni uzeti zajmovi

(u milijunima EUR)

	MFA	Euratom	BOP	EFSM	EZUČ u lik- vidaciji	Ukupno
Ukupno na dan 31.12.2012.	549	425	11 623	44 476	194	57 267
Novi uzeti zajmovi	100	—	—	—	—	100

(u milijunima EUR)

	MFA	Euratom	BOP	EFSM	EZUČ u likvidaciji	Ukupno
Otplate	(81)	(36)	—	—	—	(117)
Tečajne razlike	—	(1)	—	—	(4)	(5)
Promjene knjigovodstvene vrijednosti	1	(1)	—	(8)	—	(8)
Ukupno na dan 31.12.2013.	569	387	11 623	44 468	190	57 237
Dospijeće iznosa < 1 godina	31	—	3 033	—	—	3 064
Dospijeće iznosa > 1 godina	538	387	8 590	44 468	190	54 173

U ovaj naslov uključeni su uzeti zajmovi EU-a koji dospijevaju za više od jedne godine. U uzete zajmove uključeni su dugovi zabilježeni u potvrdama u iznosu od 56 981 milijuna EUR (2012.: 57 026 milijuna EUR). Promjene knjigovodstvene vrijednosti odgovaraju promjeni obračunanih kamata. Za više informacija o uzimanju i davanju zajmova vidjeti bilješku 7.

2.15. OSTALE DUGOROČNE OBVEZE

(u milijunima EUR)

	31.12.2013.	31.12.2012.
Dugovi financijskih zajmova	1 756	2 040
Zgrade otplaćene u obrocima	336	352
Ostalo	124	135
Ukupno	2 216	2 527

KRA TKOROČNE OBVEZE

2.16. KRA TKOROČNA REZERVIRANJA

(u milijunima EUR)

	Iznos 31.12.201- 2.	Dodatna re- zerviranja	Neiskorište- ni poništeni iznosi	Upotrijeb- ljeni iznosi	Prijenos iz dugoročnih	Promjena procjene	Iznos 31.12.2013.
Pravni predmeti	224	8	(2)	(2)	0	1	229
Razgradnja nuklearnih postroje- nja	29	0	0	(29)	30	0	30
Financijska rezerviranja	188	53	(45)	(55)	38	(8)	171
Ostalo	365	4	(114)	(139)	0	(1)	115
Ukupno	806	65	(161)	(225)	68	(8)	545

2.17. KRA TKOROČNE FINANCIJSKE OBVEZE

Ovaj naslov odnosi se na dio dugoročnih uzetih zajmova (vidjeti bilješku 2.14.) s dospjećem u roku od 12 mjeseci od datuma bilance stanja. Razlog su povećanja u usporedbi s prošlom godinom otplate zajmova u okviru platne bilance predviđene za 2014. (Mađarska 2 milijarde EUR i Latvija 1 milijardu EUR).

2.18. POSLOVNE OBVEZE

(u milijunima EUR)

	Bilješka	31.12.2013.	31.12.2012.
Obračunani troškovi i odgođeni prihodi	2.18.1.	56 282	68 436
Poslovne obveze	2.18.2.	36 213	21 558
Kratkoročni dio dugoročnih obveza	2.18.3.	99	89
Ukupno		92 594	90 083

2.18.1. *Obračunani troškovi i odgođeni prihodi*

(u milijunima EUR)

	31.12.2013.	31.12.2012.
Obračunani troškovi	56 062	68 216
Odgođeni prihodi	190	201
Ostalo	30	19
Ukupno	56 282	68 436

Obračunani troškovi dijele se kako slijedi:

(u milijunima EUR)

	31.12.2013.	31.12.2012.
Europski fond za jamstva u poljoprivredi:		
Izravna pomoć i intervencije na poljoprivrednim tržištima	33 489	44 532
Ostalo	2	1
Ruralni razvoj:		
EPFRR	12 255	12 463
Ostalo	203	34
	45 949	57 030
Strukturne mjere:		
Europski fond za ribarstvo/Financijski instrument za smjernice u ribarstvu	48	66
Europski fond za regionalni razvoj i Kohezijski fond	4 356	4 359
Instrument strukturnih politika za pretprijetno razdoblje	114	382
Europski socijalni fond	1 100	1 378
	5 618	6 185
Ostali obračunani troškovi:		
Istraživanje i razvoj	1 172	1 077

(u milijunima EUR)

	31.12.2013.	31.12.2012.
Ostalo	3 323	3 924
	4 495	5 001
Ukupno	56 062	68 216

2.18.2. Poslovne obveze

(u milijunima EUR)

	31.12.2013.	31.12.2012.
Države članice	37 481	23 029
Dobavljači i ostali	1 650	1 704
Procijenjeni neopravdani iznosi i predviđena pretplaćanja	(2 918)	(3 175)
Ukupno	36 213	21 558

Poslovne obveze uključuju troškovnike koje je Komisija primila u okviru dodjele bespovratnih sredstava. Knjiže se u zahtijevanom iznosu od trenutka kada je zahtjev zaprimljen. Ako je država članica protustranka, tako se i razvrstavaju. Isti postupak primjenjuje se za račune i financijska odobrenja primljene u okviru aktivnosti nabave. Predmetni zahtjevi za povrat troškova uzimaju se u obzir u postupku razdvajanja računovodstvenih razdoblja na kraju godine. Nakon unosa vrijednosti za granične datume procijenjeni opravdani iznosi bilježe se kao izdaci, a preostali dio iskazuje se kao „Procijenjeni neopravdani iznosi i predviđena pretplaćanja” (vidjeti u nastavku). Kako se imovina i obveze ne bi precijenile, odlučeno je da se neto iznos prikazuje pod kratkotrajnim obvezama.

Države članice

Poslovne obveze prema državama članicama prvenstveno se odnose na neplaćene zahtjeve za povrat troškova za strukturne mjere (20,8 milijardi EUR za EFRR i CF te 4,2 milijarde EUR za ESF).

Nadalje, iznos obuhvaća 11,3 milijarde EUR za Europski fond za jamstva u poljoprivredi (EFJP). Kako bi se što bolje predstavila ekonomska stvarnost, od 2013. iznosi povezani s EFJP-om čija plaćanja dopijevaju prvog radnog dana siječnja sljedeće godine knjiže se kao obveze, a ne kao obračunani troškovi. Da je sadašnji pristup primijenjen u izvještaju za 2012., iznos poslovnih obveza država članica bio bi veći za 11,9 milijardi EUR (odnosno 34,9 milijardi EUR).

Preostali dio poslovnih obveza država članica u iznosu od 1,2 milijarde EUR uglavnom se odnosi na ribarstvene i pomorske politike (0,6 milijardi EUR) i ruralni razvoj (0,2 milijarde EUR).

Dobavljači i ostali

U taj su naslov uključene razne poslovne obveze, iznosi dugovani na temelju dodjele bespovratnih sredstava i nabave te iznosi obveze prema javnim tijelima i nekonsolidiranim subjektima.

Procijenjeni neopravdani iznosi i predviđena pretplaćanja

Poslovne obveze umanjuju se za taj dio primljenih, ali neprovjerenih zahtjeva za povrat koji se procjenjuju kao neopravdani. Najveći iznos odnosi se na glavne uprave za strukturne mjere. Poslovne obveze umanjuju se i za dio primljenih zahtjeva za povrat koji odgovaraju pretplaćenim rashodima koje još treba platiti na kraju godine (2,2 milijarde EUR).

2.18.3. *Kratkoročni dio dugoročnih obveza*

(u milijunima EUR)

	31.12.2013.	31.12.2012.
Dugovi financijskih zajmova	82	70
Ostalo	17	19
Ukupno	99	89

NETO IMOVINA

2.19. **PRIČUVE**

(u milijunima EUR)

	Bilješka	31.12.2013.	31.12.2012.
Pričuva poštene vrijednosti	2.19.1.	99	150
Jamstveni fond	2.19.2.	2 125	2 079
Ostale pričuve	2.19.3.	1 849	1 832
Ukupno		4 073	4 061

2.19.1. *Pričuva poštene vrijednosti*

U skladu s računovodstvenim pravilima, prilagodba poštene vrijednosti financijske imovine raspoložive za prodaju obračunava se u pričuvi poštene vrijednosti.

Neto iznos od 29 milijuna EUR (2012.: 5 milijuna EUR) akumuliranog povećanja poštene vrijednosti u 2013. isključen je iz pričuve poštene vrijednosti i priznat u izvještaju o financijskom rezultatu u vezi s financijskom imovinom raspoloživom za prodaju.

2.19.2. *Pričuva Jamstvenog fonda*

Ta pričuva odražava ciljani iznos od 9 % nepodmirenih iznosa koji se jamče iz Fonda i koje treba knjižiti kao imovinu.

2.19.3. *Ostale pričuve*

Taj iznos odnosi se prvenstveno na pričuvu EZUČ-a u likvidaciji (1 537 milijuna EUR) za imovinu Istraživačkog fonda za ugljen i čelik i predviđen je u kontekstu likvidacije EZUČ-a.

2.20. **IZNOSI KOJI ĆE SE ZATRAŽITI OD DRŽAVA ČLANICA**

(u milijunima EUR)

Iznosi koji će se zatražiti od država članica na dan 31.12.2012.	44 477
Povrat viška iz proračuna za 2012. državama članicama	1 023
Kretanje u pričuvi Jamstvenog fonda	46
Ostala kretanja pričuve	14
Poslovni rezultat godine	4 365
Ukupni iznosi koji će se zatražiti od država članica na dan 31.12.2013.	49 925

(u milijunima EUR)

Podijeljeni na:	
Primanja zaposlenih	46 818
Ostali iznosi	3 107

Taj iznos predstavlja dio izdataka nastalih za Komisiju do 31. prosinca 2013. koji se moraju financirati iz budućih proračuna. Mnogi izdaci priznaju se u skladu s računovodstvenim pravilima u godini N iako mogu biti plaćeni u godini N+1 (ili kasnije) i financirani iz proračuna za godinu N+1 (ili kasnije). Zbog uključivanja tih obveza u izvještaj, uz činjenicu da se odgovarajući iznosi financiraju iz budućih proračuna, obveze na kraju godine daleko premašuju imovinu. Najvažniji iznosi odnose se na aktivnosti EFJP-a. Većinu iznosa koje treba osigurati zapravo plaćaju države članice u roku od 12 mjeseci nakon predmetne financijske godine kao dio proračuna za narednu godinu.

Samo su primanja zaposlenih obveza Komisije u pogledu njezinog osoblja ona koja se plaćaju tijekom dužeg razdoblja, dok države članice jamče financiranje mirovinskih doprinosa u godišnjim proračunima. Procjena podjele budućih plaćanja za primanja zaposlenih navedena je u svrhu informiranja u sljedećoj tablici:

(u milijunima EUR)

	Iznos
Iznosi koji se trebaju platiti 2014.	1 450
Iznosi koji se trebaju platiti nakon 2014.	45 368
Ukupne obveze za primanja zaposlenika na dan 31.12.2013.	46 818

Treba napomenuti i da sve navedeno ne utječe na proračunski rezultat – proračunski prihod uvijek treba biti jednak proračunskim rashodima ili ih premašivati, a svaki višak prihoda vraća se državama članicama.

3. BILJEŠKE UZ IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM REZULTATU

3.1. PRIHODI OD VLASTITIH SREDSTAVA I DOPRINOSA

(u milijunima EUR)

	Bilješka	2013.	2012.
Sredstva na temelju BND-a		110 194	98 061
Tradicionalna vlastita sredstva: carine		15 268	16 087
pristojbe na šećer		199	157
Sredstva na temelju PDV-a		14 019	14 871
Prihod od vlastitih sredstava	3.1.1.	139 680	129 176
Proračunske prilagodbe	3.1.2.	1 187	1 439
Doprinosi od trećih zemalja (uključujući EFTA-u)		373	304
Ukupno		141 241	130 919

3.1.1. *Prihod od vlastitih sredstava*

Prihod od vlastitih sredstava osnovni je element u prihodu od poslovanja EU-a. Većina rashoda financira se iz vlastitih sredstava jer ostali prihod predstavlja samo mali dio ukupnog financiranja. Tri su kategorije vlastitih sredstava: tradicionalna vlastita sredstva („TOR“), sredstva na temelju PDV-a i sredstva na temelju BND-a. Tradicionalnim vlastitim sredstvima obuhvaćene su pristojbe na šećer i carine. Korektivni mehanizam u pogledu proračunskih neravnoteža (korekcija za GB) te bruto smanjenje godišnjeg doprinosa sredstava na temelju BND-a za Nizozemsku i Švedsku isto tako čine dio sustava vlastitih sredstava. U svrhu troškova prikupljanja države članice zadržavaju 25 % tradicionalnih vlastitih sredstava, a iznosi u prethodnoj tablici iskazani su bez tih smanjenja.

Potrebno je napomenuti da je povrat od 169 milijuna EUR (bruto, 126 milijuna neto) za koji je Belgija 2011. podnijela zahtjev u okviru tradicionalnih vlastitih sredstava plaćen 2013. nakon što su dovršene revizije i kontrole u pogledu pouzdanosti belgijskog sustava odobravanja troškova i računovodstvenog sustava. Povezana rezerviranja predviđena 2012. upotrijebljena su 2013.

Potrebno je napomenuti i da će se nakon sudske presude u pogledu propisa o pristojbama na šećer koju su osporavala određena društva i države članice te novog propisa koje je Vijeće naknadno donijelo krajem prosinca 2013. iznos od 214 milijuna EUR morati nadoknaditi predmetnim strankama krajem 2014. Rezerviranje predviđeno 2012. kojim je obuhvaćen taj iznos još je uvijek uključeno u financijski izvještaj.

3.1.2. *Proračunske prilagodbe*

U proračunske prilagodbe uključen je proračunski višak iz 2012. (1 023 milijuna EUR) koji se vraća neizravno državama članicama oduzimanjem iznosa vlastitih sredstava koje su one morale prenijeti EU-u za narednu godinu – stoga je riječ o prihodu za 2013.

3.2. OSTALI PRIHODI OD POSLOVANJA

(u milijunima EUR)

	Bilješka	2013.	2012.
Novčane kazne	3.2.1.	2 757	1 884
Poljoprivredne pristojbe	3.2.2.	48	87
Povrat izdataka:	3.2.3.		
Izravno centralizirano upravljanje		69	63
Neizravno centralizirano upravljanje		6	30
Decentralizirano upravljanje		41	27
Zajedničko upravljanje		33	8
Podijeljeno upravljanje		1 628	1 376
Ukupno		1 777	1 504
Prihodi od administrativnog poslovanja:	3.2.4.		
Osoblje		1 137	1 209
Prihodi povezani s nekretninama, postrojenjima i opremom		38	23
Ostali administrativni prihodi		83	59
Ukupno		1 257	1 291
Razni prihodi od poslovanja:	3.2.5.		
Prilagodbe/rezerviranja		208	280
Dobit od tečajnih razlika		334	335

(u milijunima EUR)

	Bilješka	2013.	2012.
Ostalo		2 033	1 445
Ukupno		2 575	2 060
Ukupno		8 414	6 826

3.2.1. *Novčane kazne*

Porast drugih prihoda od poslovanja uglavnom se objašnjava višim iznosom prihoda povezanog s novčanim kaznama 2013. Ti se prihodi odnose na novčane kazne koje određuje Komisija za kršenja pravila tržišnog natjecanja. Potraživanja i povezani prihodi priznaju se kad Komisija donese odluku o novčanoj kazni i o tome obavijesti primatelj.

Iznos viši od iznosa za 2013. uglavnom se objašnjava novčanim kaznama u iznosu od 1,7 milijardi EUR koje su bile nametnute bankama zbog sudjelovanja u kartelima u sektoru kamatnih izvedenica. Nadalje, Microsoft je 2013. kažnjen visokom novčanom kaznom (561 milijun EUR) zbog nepromicanja niza mrežnih pretraživača, a ne samo Internet Explorera, među korisnicima u EU-u.

3.2.2. *Poljoprivredne pristojbe*

Ti se iznosi odnose prvenstveno na pristojbe od mlijeka, instrumenta za upravljanje tržištem kojim se žele kazniti proizvođači mlijeka koji premašuju svoje referentne količine. S obzirom na to da nisu povezane s prethodnim plaćanjima Komisije, u praksi se smatraju prihodom za posebnu namjenu.

3.2.3. *Povrat izdataka*

Ovaj naslov predstavlja naloge za povrat koje izdaje Komisija i odbitke naknadnih plaćanja uknjiženih u računovodstveni sustav Komisije u cilju povrata rashoda prethodno plaćenih iz općeg proračuna, na temelju nadzora, završenih revizija ili analiza opravdanosti, zajedno s nalogima za povrat koje izdaju države članice korisnicima rashoda za EFJP. To uključuje i promjene procjena uračunanih prihoda od prethodne do tekuće godine.

Treba napomenuti da ti iznosi predstavljaju samo računovodstveni učinak korektivnih aktivnosti EU-a na temelju računovodstvenih pravila EU-a na snazi. Zbog toga ti iznosi ne mogu prikazati i ne prikazuju cijeli opseg povrata rashoda EU-a, osobito za važna područja potrošnje za potrebe strukturnih mjera gdje se, radi osiguranja povrata neopravdanih novčanih sredstava, primjenjuju posebni mehanizmi, koja ne uključuju izdavanja naloga za povrat te stoga ne utječu na računovodstveni sustav EU-a. Osim toga, u skladu s računovodstvenim pravilima EU-a, ni povrat iznosa pretfinanciranja nije uključen u prihode. Više detalja o financijskim korekcijama i povratima izdataka dano je u bilješci 6.

Poljoprivreda: EFJP i ruralni razvoj

U okviru EFJP-a i EPFRR-a iznosi obračunani kao prihod za godinu u ovom naslovu sastoje se od financijskih korekcija o kojima je odlučeno tijekom godine i povrata koje su prijavile države članice te koje su podmirile tijekom godine uvećano za neto povećanje nepodmirenih iznosa za koje su države članice prijavile da se moraju nadoknaditi na kraju godine, a povezani su s prijevarama i nepravilnostima.

Strukturne mjere

Glavni iznosi u okviru podnaslova strukturnih mjera uključuju naloge za povrat koje je izdala Komisija u cilju povrata neprimjerenih rashoda nastalih prethodnih godina, odbitaka izdataka umanjениh za smanjenje obračunanih prihoda krajem godine.

Nalozi za povrat izdaju se samo u sljedećim slučajevima:

- službene odluke Komisije o financijskoj korekciji nakon otkrivanja neregularnih rashoda u iznosima koje su tražila države članice;

- prilagodbe pri zatvaranju programa na temelju čega se smanjuje doprinos EU-a ako država članica nije prijavila dovoljne opravdane rashode kako bi opravdala već izvršeno ukupno prefinansiranje i privremena plaćanja; to se može izvršiti i bez službene odluke Komisije ako je država članica suglasna;
- plaćanje iznosa vraćenih nakon zatvaranja programa na temelju okončanja pravnog postupka koji je u vrijeme zatvaranja programa još uvijek trajao.

Ostali nalozi za povrat izdani u okviru strukturnih mjera odnose se na povrat prefinansiranja – vidjeti bilješku 6.3. Ti iznosi ne prikazuju se kao prihod, već se u bilanci stanja knjiže u naslov koji se odnosi na prefinansiranje.

3.2.4. *Prihodi od administrativnog poslovanja*

Taj prihod nastaje od odbitaka od plaća osoblja, a odnosi se prvenstveno na dva iznosa – mirovinski doprinosi za osoblje i porez na dohodak.

3.2.5. *Razni prihodi od poslovanja*

Iznos od 779 milijuna EUR (2012.: 672 milijuna EUR) odnosi se na iznose primljene od zemalja pristupnica. Ovim je naslovom obuhvaćena i dobit od tečajnih razlika, osim kad je riječ o financijskim aktivnostima opisanima u bilješci 3.5. Ta se dobit ostvaruje svakodnevnim aktivnostima i povezanim transakcijama u valutama koje nisu euro te iz revalorizacije potrebne za pripremu izvještaja na kraju godine. Njome su obuhvaćena i ostvarena i neostvarena dobit. Neto gubitak od tečajnih razlika za godinu iznosio je 39 milijuna EUR (2012.: neto dobit od tečajnih razlika u iznosu od 52 milijuna EUR).

3.3. ADMINISTRATIVNI TROŠKOVI

(u milijunima EUR)

	2013.	2012.
Izdaci za osoblje	5 527	5 708
Amortizacija i umanjenje vrijednosti	450	451
Ostali administrativni troškovi	3 293	3 161
Ukupno	9 269	9 320

Pod ostalim administrativnim troškovima uključeno je 388 milijuna EUR (2012.: 379 milijuna EUR) koji se odnose na poslovne najmove. Iznosi za koje je preuzeta obveza plaćanja prije isteka tih ugovora o najmu sljedeći su:

(u milijunima EUR)

	Iznosi koje treba platiti			Ukupno
	< 1 godina	1 – 5 godina	> 5 godina	
Zgrade	338	912	739	1 990
IT materijali i ostala oprema	7	17	0	24
Ukupno	346	929	739	2 014

3.4. TROŠKOVI POSLOVANJA

(u milijunima EUR)

	Bilješka	2013.	2012.
Glavni troškovi poslovanja:	3.4.1.		
Izravno centralizirano upravljanje		8 722	9 883
Neizravno centralizirano upravljanje		5 491	4 151
Decentralizirano upravljanje		720	1 019
Podijeljeno upravljanje		120 070	106 378
Zajedničko upravljanje		1 745	1 819
Ukupno		136 747	123 250
Ostali troškovi poslovanja:	3.4.2.		
Prilagodbe/rezerviranja		301	427
Gubici od tečajnih razlika		378	281
Ostalo		1 145	675
Ukupno		1 824	1 383
Ukupno		138 571	124 633

3.4.1. Glavni troškovi poslovanja

Troškovima poslovanja obuhvaćeni su razni naslovi financijskog okvira i to u različitim oblicima, ovisno o načinu doznačivanja novca i kako se njime upravlja. Većina tih troškova obuhvaćena je naslovom „Podijeljeno upravljanje” i podrazumijeva delegiranje zadaća državama članicama u nizu područja, od uporabe EFJP-a i aktivnosti koje se financiraju iz raznih strukturnih mjera (Regionalni fond za razvoj, Socijalni fond, Poljoprivredni fond za ruralni razvoj, Kohezijski fond i Fond za ribarstvo).

Glavnim elementima prethodno navedenih troškova poslovanja obuhvaćena su sljedeća područja: poljoprivreda i ruralni razvoj 59 milijardi EUR (2012.: 57 milijardi EUR), regionalni razvoj i kohezija 49 milijardi EUR (2012.: 39 milijardi EUR), zapošljavanje i socijalna pitanja 12 milijardi EUR (2012.: 11 milijardi EUR), istraživačke i komunikacijske mreže, sadržaj i tehnologija 6 milijardi EUR (2012.: 6 milijardi EUR) i vanjski poslovi 3 milijarde EUR (2012.: 3 milijarde EUR).

Ukupno povećanje troškova poslovanja potaknuto je napredovanjem projekata u području regionalnog razvoja za programsko razdoblje 2007. – 2013.

3.4.2. Ostali troškovi poslovanja

Do gubitaka od promjene tečaja, osim kad je riječ o financijskim aktivnostima opisanima u bilješci 3.6., dolazi zbog svakodnevnih aktivnosti i povezanih transakcija u valutama koje nisu euro te iz revalorizacije potrebne za pripremu izvještaja na kraju godine – bilo da se radi o ostvarenim ili neostvarenim gubicima.

Ovim naslovom je u 2013. (u sklopu ostalih troškova poslovanja) uglavnom bila obuhvaćena korekcija novčanih kazni određenih u prethodnim godinama u ukupnom iznosu od 360 milijuna EUR.

Troškovi za istraživanje i razvoj

Troškovi za istraživanje i razvoj obuhvaćeni su i administrativnim troškovima i troškovima poslovanja kako slijedi:

(u milijunima EUR)

	2013.	2012.
Troškovi istraživanja	335	331

(u milijunima EUR)

	2013.	2012.
Nekapitalizirani troškovi razvoja	74	76
Ukupno	409	407

3.5. PRIHOD IZ FINANCIJSKOG POSLOVANJA

(u milijunima EUR)

	2013.	2012.
Prihod od dividende	6	12
Prihodi od kamata:		
Na pretfinanciranje	29	28
Na zakašnjela plaćanja	88	242
Na financijsku imovinu raspoloživu za prodaju	71	100
Na zajmove	1 712	1 559
Na novac i novčane ekvivalente	21	26
Ostalo	1	2
Ukupno	1 922	1 957
Ostali prihodi iz financijskog poslovanja:		
Ostvareni dobitak od prodaje financijske imovine	24	18
Ostalo	85	160
Ukupno	108	178
Dobit od tečajnih razlika	2	10
Ukupno	2 038	2 157

3.6. IZDACI ZA FINANCIJSKO POSLOVANJE

(u milijunima EUR)

	2013.	2012.
Izdaci za kamate:		
Na najmove	99	88
Na uzete zajmove	1 697	1 545
Ostalo	22	23
Ukupno	1 818	1 656
Ostali izdaci za financijsko poslovanje:		
Prilagodbe financijskih rezerviranja	98	75
Koji se odnose na financijske instrumente kojima upravljaju opunomoćenici	68	43

(u milijunima EUR)

	2013.	2012.
Gubitak od umanjenja financijske imovine raspoložive za prodaju	8	8
Ostvareni gubitak od prodaje financijske imovine	0	4
Ostalo	35	143
Ukupno	209	273
Gubici od tečajnih razlika	18	13
Ukupno	2 045	1 942

3.7. UDIO U NETO MANJKU ZAJEDNIČKIH POTHVATA I PRIDRUŽENIH SUBJEKATA

U skladu s računovodstvenom metodom udjela, Komisija u svoj izvještaj o financijskom rezultatu uključuje svoj udio u neto manjku zajedničkih pothvata i pridruženih subjekata (vidjeti i bilješke 2.3.1. i 2.3.2.).

3.8. PRIHOD OD NERAZMJENSKIH TRANSAKCIJA

U izvještaju o financijskom rezultatu za 2013. priznat je prihod od nerazmjenskih transakcija u iznosu od 148 874 milijuna EUR (2012.: 137 023 milijuna EUR).

3.9. IZVJEŠĆIVANJE O SEGMENTIMA

U izvještaju o segmentima dana je podjela prihoda od poslovanja i poslovnih troškova prema područjima politika u Komisiji i temelji se na strukturi proračuna na temelju aktivnosti. Ta područja politika mogu se rasporediti pod tri velika naslova – „Aktivnosti u EU-u”, „Aktivnosti izvan EU-a” te „Usluge i ostalo”. Naslov „Aktivnosti u EU-u” najobimniji je među njima jer su njime obuhvaćena mnoga područja politika u EU-u. Naslov „Aktivnosti izvan EU-a” odnosi se na politike koje se provode izvan EU-a, primjerice trgovina i vanjska pomoć. U naslov „Usluge i ostalo” uključene su unutarnje i horizontalne aktivnosti potrebne za funkcioniranje institucija i tijela EU-a. Treba napomenuti da su informacije o agencijama obuhvaćene odgovarajućim područjima politika. Treba napomenuti i da vlastita sredstva i doprinosi nisu raspoređeni među različite aktivnosti jer ih izračunavaju i prikupljaju službe Komisije koje njima i upravljaju.

	(u milijunima EUR)						
	Aktivnosti u EU-u	Aktivnosti izvan EU-a	Usluge i ostalo	EZUČ u likvidaciji	Ostale institucije	Konsolidacijska isključenja	Ukupno
Novčane kazne	2 757	0	0	0	0	0	2 757
Poljoprivredne pristojbe	48	0	0	0	0	0	48
Povrat izdataka	1 687	79	0	0	4	6	1 777
Prihodi od administrativnog poslovanja	111	1	998	0	625	(478)	1 257
Razni prihodi od poslovanja	3 178	104	531	3	55	(1 296)	2 575
Ostali prihodi od poslovanja	7 781	184	1 529	3	685	(1 768)	8 414
Izdaci za osoblje	(2 248)	(321)	(1 279)	0	(1 704)	25	(5 527)
Izdaci povezani s nematerijalnom imovinom te s nekretnima, postrojenjima i opremom	(137)	0	(115)	0	(205)	7	(450)
Ostali administrativni troškovi	(986)	(329)	(887)	0	(1 720)	628	(3 293)
Administrativni troškovi	(3 370)	(649)	(2 281)	0	(3 628)	660	(9 269)
Izravno centralizirano upravljanje	(6 068)	(3 348)	(264)	0	0	957	(8 722)
Neizravno centralizirano upravljanje	(4 943)	(585)	(32)	0	0	69	(5 491)
Decentralizirano upravljanje	(181)	(539)	0	0	0	0	(720)
Podijeljeno upravljanje	(119 995)	(74)	0	0	0	0	(120 070)
Zajedničko upravljanje	(233)	(1 512)	0	0	0	0	(1 745)
Ostali troškovi poslovanja	(1 475)	(6)	(367)	(48)	(9)	82	(1 824)
Troškovi poslovanja	(132 894)	(6 064)	(664)	(48)	(9)	1 108	(138 571)
UKUPNI TROŠKOVI POSLOVANJA	(136 265)	(6 713)	(2 945)	(48)	(3 638)	1 768	(147 840)
Neto troškovi poslovanja	(128 483)	(6 529)	(1 416)	(44)	(2 953)	0	(139 426)

IZVJEŠĆIVANJE O SEGMENTIMA – AKTIVNOSTI U EU-u

	(u milijunima EUR)									
	Gospodarski i financijski po- slovi	Poduzetništvo i industrija	Tržišno natje- canje	Zapošljavanje	Poljoprivreda	Promet i ener- getika	Zaštita okoliša	Istraživanje	Informacijsko društvo	
Novčane kazne	0	0	2 738	0	0	0	16	0	0	
Poljoprivredne pristojbe	0	0	0	0	48	0	0	0	0	
Povrat izdataka	0	3	0	263	1 350	20	0	17	14	
Prihodi od administrativnog poslovanja	0	3	0	0	0	23	9	16	0	
Razni prihodi od poslovanja	5	131	112	36	147	212	127	1 052	13	
Ostali prihodi od poslovanja	5	136	2 850	299	1 545	255	152	1 084	27	
Izdaci za osoblje	(66)	(100)	(78)	(79)	(101)	(268)	(141)	(233)	(104)	
Izdaci povezani s nematerijalnom imovinom te nekretni- nama, postrojenjima i opremom	0	(4)	0	(1)	0	(15)	(7)	(16)	0	
Ostali administrativni troškovi	(9)	(45)	(7)	(24)	(19)	(109)	(46)	(177)	(24)	
Administrativni troškovi	(74)	(148)	(85)	(104)	(119)	(391)	(195)	(427)	(128)	
Izravno centralizirano upravljanje	(10)	(229)	1	(141)	(48)	519	(324)	(3 057)	(1 318)	
Neizravno centralizirano upravljanje	0	(108)	0	(1)	0	(1 137)	(24)	(1 919)	(14)	
Decentralizirano upravljanje	0	0	0	(58)	(187)	0	0	0	0	
Podijeljeno upravljanje	0	0	0	(12 183)	(58 652)	0	0	0	0	
Zajedničko upravljanje	0	(87)	0	(10)	0	(131)	0	0	0	
Ostali troškovi poslovanja	0	0	(476)	(15)	(189)	(60)	(40)	(160)	(6)	
Troškovi poslovanja	(10)	(424)	(475)	(12 408)	(59 075)	(808)	(388)	(5 136)	(1 338)	
Ukupni troškovi poslovanja	(84)	(572)	(560)	(12 511)	(59 195)	(1 199)	(582)	(5 563)	(1 466)	
Neto troškovi poslovanja	(80)	(436)	2 290	(12 213)	(57 650)	(945)	(430)	(4 479)	(1 439)	

	(u milijunima EUR)									
	Zajednički istraživački centar	Ribarstvo	Unutarnje tržište	Regionalna politika	Oporezivanje i carine	Obrazovanje i kultura	Zdravlje i zaštita potrošača	Pravda, slobođa i sigurnost	Ukupno	
Novčane kazne	0	0	0	0	0	0	0	3	2 757	
Poljoprivredne pristojbe	0	0	0	0	0	0	0	0	48	
Povrat izdataka	1	3	1	12	0	5	2	(4)	1 687	
Prihodi od administrativnog poslovanja	37	0	1	0	1	0	12	10	111	
Razni prihodi od poslovanja	107	7	252	(2)	1	318	379	281	3 178	
Ostali prihodi od poslovanja	146	10	254	10	3	323	393	290	7 781	
Izdaci za osoblje	(255)	(37)	(164)	(63)	(46)	(104)	(231)	(179)	(2 248)	
Izdaci povezani s nematerijalnom imovinom te s nekretnima, postrojenjima i opremom	(30)	(1)	(12)	0	(5)	(1)	(24)	(20)	(137)	
Ostali administrativni troškovi	(83)	(14)	(89)	(12)	(72)	(96)	(86)	(75)	(986)	
Administrativni troškovi	(368)	(52)	(264)	(75)	(123)	(202)	(341)	(274)	(3 370)	
Izravno centralizirano upravljanje	(78)	(217)	(44)	(72)	(16)	(253)	(331)	(451)	(6 068)	
Neizravno centralizirano upravljanje	0	0	0	0	0	(1 671)	(67)	0	(4 943)	
Decentralizirano upravljanje	0	0	0	64	0	0	0	0	(181)	
Podijeljeno upravljanje	0	(465)	0	(48 470)	0	0	0	(225)	(119 995)	
Zajedničko upravljanje	0	0	0	0	0	(3)	(2)	0	(233)	
Ostali troškovi poslovanja	3	(1)	(43)	(96)	0	(133)	(162)	(98)	(1 475)	
Troškovi poslovanja	(75)	(683)	(87)	(48 574)	(16)	(2 059)	(562)	(775)	(132 894)	
Ukupni troškovi poslovanja	(444)	(735)	(351)	(48 649)	(139)	(2 261)	(904)	(1 049)	(136 265)	
Neto troškovi poslovanja	(297)	(725)	(97)	(48 639)	(136)	(1 938)	(511)	(759)	(128 483)	

IZVJEŠĆIVANJE O SEGMENTIMA – AKTIVNOSTI IZVAN EU-A

	(u milijunima EUR)					
	Vanjski odnosi	Trgovina	Razvoj	Proširenje	Humanitarna pomoć	Ukupne aktivnosti izvan EU-a
Povrat izdataka	36	0	6	36	1	79
Prihodi od administrativnog poslovanja	1	0	0	0	0	1
Razni prihodi od poslovanja	(1)	0	86	2	18	104
Ostali prihodi od poslovanja	35	0	92	38	19	184
Izdaci za osoblje	(27)	(62)	(163)	(45)	(23)	(321)
Izdaci povezani s nematerijalnom imovinom te s nekretninama, postrojenjima i opremom	0	0	0	0	0	0
Ostali administrativni troškovi	(24)	(8)	(282)	(8)	(8)	(329)
Administrativni troškovi	(51)	(70)	(444)	(53)	(31)	(649)
Izravno centralizirano upravljanje	(1 624)	(6)	(628)	(417)	(673)	(3 348)
Neizravno centralizirano upravljanje	(531)	0	(16)	(38)	0	(585)
Decentralizirano upravljanje	(218)	0	(67)	(254)	0	(539)
Podijeljeno upravljanje	(74)	0	0	0	0	(74)
Zajedničko upravljanje	(553)	(5)	(241)	(79)	(633)	(1 512)
Ostali troškovi poslovanja	(1)	0	(3)	(1)	(1)	(6)
Troškovi poslovanja	(3 001)	(11)	(955)	(789)	(1 308)	(6 064)
Ukupni troškovi poslovanja	(3 052)	(80)	(1 400)	(843)	(1 339)	(6 713)
Neto troškovi poslovanja	(3 017)	(80)	(1 308)	(805)	(1 319)	(6 529)

IZVJEŠĆIVANJE O SEGMENTIMA – USLUGE I OSTALO

(u milijunima EUR)

	Tisak i komunikacija	Ured za borbu protiv prijevara	Usklađivanje	Osoblje i uprava	Eurostat	Proračun	Revizija	Jezici	Ostalo	Ukupno usluge i ostalo
Povrat izdataka	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Prihodi od administrativnog poslovanja	0	5	2	834	0	60	0	95	0	998
Razni prihodi od poslovanja	(2)	7	1	121	(1)	31	0	49	325	531
Ostali prihodi od poslovanja	(2)	12	3	956	(1)	91	0	145	325	1 529
Izdaci za osoblje	(79)	(38)	(149)	(611)	(63)	(42)	(10)	(330)	43	(1 279)
Izdaci povezani s nematerijalnom imovinom te s nekretnima, postrojenjima i opremom	(2)	(1)	0	(110)	0	0	0	(2)	0	(115)
Ostali administrativni troškovi	(43)	(14)	(28)	(687)	(17)	(13)	(1)	(83)	0	(887)
Administrativni troškovi	(125)	(52)	(177)	(1 408)	(81)	(55)	(10)	(415)	43	(2 281)
Izravno centralizirano upravljanje	(101)	(17)	0	(23)	(31)	(78)	0	(15)	0	(264)
Neizravno centralizirano upravljanje	(32)	0	0	0	0	0	0	0	0	(32)
Decentralizirano upravljanje	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Podijeljeno upravljanje	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zajedničko upravljanje	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ostali troškovi poslovanja	0	0	(2)	(1)	0	0	0	0	(365)	(367)
Troškovi poslovanja	(133)	(17)	(2)	(24)	(31)	(78)	0	(15)	(365)	(664)
Ukupni troškovi poslovanja	(257)	(69)	(179)	(1 431)	(112)	(133)	(10)	(430)	(322)	(2 945)
Neto troškovi poslovanja	(259)	(57)	(176)	(476)	(113)	(42)	(10)	(285)	3	(1 416)

4. BILJEŠKE UZ IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

4.1. NAMJENA I PRIPREMA IZVJEŠTAJA O NOVČANIM TOKOVIMA

Podaci o novčanim tokovima upotrebljavaju se kao temelj za ocjenjivanje sposobnosti EU-a da stvara novac i novčane ekvivalente, kao i njegove potrebe za korištenjem tih novčanih tokova.

Izveštaj o novčanim tokovima priprema se s pomoću neizravne metode. To znači da se poslovni rezultat financijske godine usklađuje za učinke transakcija nenovčane prirode, za sva razgraničenja ili obračunske iznose proteklih ili budućih poslovnih novčanih primitaka ili isplata te za stavke prihoda ili izdataka povezane s ulagačkim novčanim tokovima.

Novčani tokovi nastali transakcijama u stranoj valuti evidentiraju se u izvještajnoj valuti EU-a (euro) na način da se na iznos u stranoj valuti primjenjuje tečaj koji vrijedi za euro i stranu valutu na datum novčanoga toka.

U izvještaju o novčanim tokovima prikazani su novčani tokovi tijekom razdoblja i raspoređeni prema poslovnim i ulagačkim aktivnostima (EU se ne bavi financijskim aktivnostima).

4.2. POSLOVNE AKTIVNOSTI

Poslovne aktivnosti jesu aktivnosti EU-a koje nisu ulagačke naravi. Najveći broj aktivnosti upravo su poslovne aktivnosti. Zajmovi dani korisnicima (i povezani uzeti zajmovi ako je primjenjivo) ne smatraju se ulagačkim (ili financijskim) aktivnostima jer su oni dio općih ciljeva te time i svakodnevnog poslovanja EU-a. Operativnim aktivnostima pripadaju i ulaganja kao što su EIF, EBRD i fondovi poduzetničkog kapitala. Cilj tih aktivnosti doista jest sudjelovanje u ostvarenju ciljanih rezultata politika.

4.3. ULAGAČKE AKTIVNOSTI

Uлагаčke aktivnosti jesu stjecanje i otuđivanje nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme te drugih ulaganja koji nisu uključeni u novčane ekvivalente. Uлагаčkim aktivnostima nisu obuhvaćeni zajmovi dani korisnicima. Cilj je prikazati stvarna ulaganja EU-a.

5. NEPREDVIDENA IMOVINA I OBVEZE TE OSTALE VAŽNE OBJAVE

5.1. NEPREDVIDENA IMOVINA

(u milijunima EUR)

	31.12.2013.	31.12.2012.
Primljena jamstva:		
Jamstva za ispunjavanje obveza	441	337
Ostala jamstva	39	43
Ostala nepredviđena imovina	16	14
Ukupno	496	394

Jamstva za ispunjavanje obveza zahtijevaju se kako bi se osiguralo da korisnici fondova EU-a ispunjavaju obveze iz ugovora s EU-om.

5.2. NEPREDVIĐENE OBVEZE

(u milijunima EUR)

	Bilješka	31.12.2013.	31.12.2012.
Dana jamstva	5.2.1.	22 162	22 317
Novčane kazne	5.2.2.	5 227	6 378
EFJP, ruralni razvoj i pretpristupna pomoć	5.2.3.	1 537	1 188
Kohezijska politika	5.2.4.	137	546

(u milijunima EUR)

	Bilješka	31.12.2013.	31.12.2012.
Sudski predmeti i ostali sporovi	5.2.5.	689	91
Ukupno		29 753	30 521

Sve nepredviđene obveze, osim onih koje se odnose na novčane kazne, financirale bi se, u slučaju njihova dospijea, iz proračuna EU-a u narednim godinama.

5.2.1. *Dana jamstva*

(u milijunima EUR)

	31.12.2013.	31.12.2012.
Na zajmove koje iz vlastitih sredstava odobrava EIB:		
Jamstvo u visini 65 %	19 077	18 683
Jamstvo u visini 70 %	1 361	1 654
Jamstvo u visini 75 %	257	383
Jamstvo u visini 100 %	461	594
Ukupno	21 156	21 314
Ostala dana jamstva	1 006	1 003
Ukupno	22 162	22 317

Iz proračuna EU-a jamče se zajmovi koje je potpisao i odobrio EIB iz vlastitih sredstava trećim zemljama na dan 31. prosinca 2013. (uključujući zajmove dane državama članicama prije pristupanja). Međutim, jamstvo EU-a ograničeno je na postotak gornje granice odobrene kreditne linije: 65 % (za mandate 2000. – 2007.), 70 %, 75 % ili 100 %. Za mandat 2007. – 2013. jamstvo EU-a ograničeno je na 65 % otvorenih stavki, a ne na odobrene kreditne linije. Ako se ne dostigne gornja granica, jamstvom EU-a pokriva se cijeli iznos. Nepodmireni iznos 31. prosinca 2013. iznosio je ukupno 21 156 milijuna EUR te čini najvišu razinu izloženosti EU-a.

Ostala dana jamstva povezana su uglavnom s Instrumentom za financiranje na temelju podjele rizika (958 milijuna EUR). Više informacija o tom instrumentu nalazi se u bilješci 2.4.

5.2.2. *Novčane kazne*

Ti se iznosi odnose na novčane kazne koje Komisija određuje za kršenje pravila tržišnog natjecanja koje su privremeno plaćene i za koje je podnesena žalba ili nije poznato hoće li biti podnesena žalba. Dok Sud ne donese konačnu odluku, zadržava se nepredviđena obveza. Kamate ostvarene od privremenih plaćanja uključene su u poslovni rezultat godine i kao nepredviđena obveza kako bi se prikazala neizvjesnost prava Komisije na te iznose.

5.2.3. *EFJP, ruralni razvoj i pretpristupna pomoć*

Ovdje je riječ o nepredviđenim obvezama prema državama članicama povezanim s odlukama o sukladnosti s EFJP-om, ruralnim razvojem i pretpristupnim financijskim korekcijama koje su predmet postupka pred Sudom. Određivanje konačnog iznosa obveze i godine u kojoj će se uspješan ishod žalbi odraziti na proračun ovisit će o trajanju postupka pred Sudom.

5.2.4. *Kohezijska politika*

Ovdje je riječ o nepredviđenim obvezama prema državama članicama u vezi s mjerama u okviru kohezijske politike za koje se očekuje datum ročišta ili koje su predmet postupka pred Sudom.

5.2.5. *Sudski predmeti i ostali sporovi*

Ovaj se naslov odnosi na odštetne predmete koji se trenutačno vode protiv EU-a, ostale pravne sporove i procijenjene sudske troškove. Treba napomenuti da u skladu s člankom 288. Ugovora o EZ-u podnositelj u odštetnom zahtjevu mora dokazati da je institucija dovoljno ozbiljno prekršila načelo vladavine prava u pogledu davanja prava pojedincima, da je podnositelj pretrpio stvarnu štetu i da postoji izravna uzročna veza između nezakonitog djela i štete.

5.3. OSTALE VAŽNE OBJAVE

5.3.1. *Nepodmirene preuzete obveze koje još nisu prikazane kao izdaci*

(u milijunima EUR)

	31.12.2013.	31.12.2012.
Nepodmirene preuzete obveze koje još nisu prikazane kao izdaci	178 382	175 853

Navedeni iznos jest proračunski RAL („*Reste à Liquider*”) umanjen za iznose koji su prikazani kao izdaci u izvještaju o financijskom rezultatu za 2013. Proračunski RAL jest iznos otvorenih obveza za koje još nije izvršeno plaćanje i/ili koje još nisu poništene. To je uobičajena posljedica višegodišnjih programa. Proračunski RAL 31. prosinca 2013. iznosio je ukupno 222 410 milijuna EUR (2012.: 217 810 milijuna EUR).

5.3.2. *Znatne pravne obveze*

(u milijunima EUR)

	31.12.2013.	31.12.2012.
Strukturne mjere	150	71 775
Protokol sa zemljama Mediterana	264	264
Sporazumi o ribarstvu	79	173
Galileo	0	143
Globalno praćenje okoliša i sigurnosti (GMES)	0	233
Transeuropske prometne mreže (TEN-T)	850	1 331
Ostale ugovorne obveze	3 516	3 884
Ukupno	4 858	77 803

Te su obveze nastale jer je EU preuzeo dugoročne pravne obveze u pogledu iznosa koji nisu bili obuhvaćeni odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza u proračunu. Mogu biti povezane s višegodišnjim programima poput strukturnih mjera ili iznosa koje se EU obvezao platiti u budućnosti na temelju administrativnih ugovora postojećih na dan bilance stanja (npr. u vezi s pružanjem usluga poput sigurnosne zaštite, čišćenja itd., ali i s ugovornim obvezama za posebne projekte poput građevinskih radova.

Strukturne mjere

U tablici koja slijedi dana je usporedba pravnih obveza za koje još nisu preuzete proračunske obveze i najviših iznosa obveza u vezi s iznosima predviđenima u financijskom okviru 2007. – 2013.

Buduće obveze predstavljaju nepodmirene iznose u vezi s kojima se Komisija i dalje obvezuje da će ih platiti nakon 31. prosinca 2013. Preostali neplaćeni iznos od 150 milijuna EUR odgovara Izmjeni proračuna br. 7/2013 za strukturne fondove.

(u milijunima EUR)

	Financijski okvir 2007. – 2013. (A)	Zaključene pravne obveze (B)	Proračunske obveze (C)	Oslobađanje (D)	Pravne obveze umanjene za proračunske obveze (=B-C+D)	Najviši iznos obveza (=A-C+D)	Buduće obveze (=A-C)
Strukturni fondovi	348 151	347 767	348 001	264	30	414	150
Prirodni resursi	100 558	100 353	100 558	205	0	205	0
Instrument pretpristupne pomoći	11 110	10 856	11 110	259	6	259	0
Ukupno	459 818	458 976	459 668	728	36	878	150

Protokoli sa zemljama Mediterana

Te se obveze odnose na financijske protokole sa zemljama Mediterana koje nisu države članice. Ovdje uneseni iznos predstavlja razliku između ukupnog iznosa potpisanih protokola i iznosa proračunskih obveza unesenih u izvještaj. Ti su protokoli međunarodni ugovori koji se ne mogu raskinuti bez suglasnosti objiju stranaka, iako je postupak raskida u tijeku.

Sporazumi o ribarstvu

Ovdje je riječ o obvezama preuzetima prema trećim zemljama u vezi s djelovanjima u okviru međunarodnih sporazuma o ribarstvu.

Galileo

Ovdje je riječ o iznosima preuzetih obveza za program Galileo u okviru kojeg se razvija europski satelitski navigacijski sustav – vidjeti i bilješku 2.2.

GMES

Komisija je s ESA-om potpisala ugovor o provedbi svemirske komponente Globalnog praćenja okoliša i sigurnosti (GMES) u razdoblju od 2008. do 2013. Ukupan indikativni iznos za to razdoblje jest 728 milijuna EUR.

TEN-T

Ovaj iznos odnosi se na bespovratna sredstva dodijeljena za područje transeuropskih prometnih mreža (TEN-T) u razdoblju 2007. – 2013. Program se primjenjuje na projekte kojima se podupiru infrastrukturni projekti te istraživački i inovacijski projekti za poticanje integracije novih tehnologija i inovativnih postupaka u uvođenje nove transportne infrastrukture. Ukupan indikativni iznos za taj program iznosi 7,9 milijardi EUR.

Do smanjenja pravnih obveza povezanih s TEN-T-om došlo je zbog zajedničkog učinka smanjenih pravnih obveza nakon donošenja odluka o izmjenama i povećanja proračunskih obveza.

Ostale ugovorne obveze

Iznosi uključeni u ove objave odgovaraju iznosima za koje je preuzeta obveza plaćanja tijekom trajanja ugovora. Najviši uneseni iznosi odnose se na 2 035 milijuna EUR za Agenciju fužija za energiju u kontekstu projekta ITER i 831 milijun EUR za građevinske ugovore Europskog parlamenta.

6. ZAŠTITA PRORAČUNA EU-a

6.1. FINANCIJSKE KOREKCIJE I POVRATI 2013.

6.1.1. *Financijske korekcije i povrati potvrđeni/odlučeni 2013.*

(u milijunima EUR)

	Financijske korekcije	Povrat	Ukupno	Ukupno
Poljoprivreda:				
EFJP	843	227	1 070	638
Ruralni razvoj	247	139	386	221
Kohezijska politika:				
EFRR	337	1	338	958
Kohezijski fond	220	—	220	203
ESF	834	40	874	425
FIUR/EFR	10	24	34	2
Smjernice EFSJP-a	1	2	3	34
Ostalo	—	16	16	19
Područja unutarnje politike	3	393	396	253
Područja vanjske politike	Nije primjenjivo	93	93	107
Administracija	Nije primjenjivo	6	6	7
Ukupan broj odlučениh/potvrđениh predmeta 2013.	2 495	941	3 436	
Ukupan broj odlučениh/potvrđениh predmeta 2012.	2 172	695		2 867

Ukupan iznos financijskih korekcija i povrata odlučениh/potvrđениh 2013. povećao se za 20 % u usporedbi s 2012. (financijske korekcije povećale su se za 15 %, a povrati za 35 %). Od 1 402 milijuna EUR koji su se odnosili na kohezijsku politiku, 514 milijuna EUR odnosilo se na programsko razdoblje 2007. – 2013., 714 milijuna EUR odnosilo se na programsko razdoblje 2000. – 2006. a preostali iznos od 174 milijuna EUR odnosio se na programsko razdoblje 1994. – 1999.

6.1.2. *Financijske korekcije i povrati provedeni 2013.*

(u milijunima EUR)

	Financijske korekcije	Povrat	Ukupno	Ukupno
Poljoprivreda:				
EFJP	481	155	636	771
Ruralni razvoj	230	129	359	225
Kohezijska politika:				
EFRR	622	—	622	2 416
Kohezijski fond	277	—	277	207
ESF	842	40	882	430
FIUR/EFR	4	23	28	1
Smjernice EFSJP-a	14	2	16	20

(u milijunima EUR)

	Financijske korekcije	Povrat	Ukupno	Ukupno
<i>Ostalo</i>	—	16	16	11
Područja unutarnje politike	3	398	401	230
Područja vanjske politike	Nije primjenjivo	93	93	99
Administracija	Nije primjenjivo	6	6	9
Ukupan broj provedenih ispravaka/povrata 2013.	2 472	862	3 334	
<i>Ukupan broj provedenih ispravaka/povrata 2012.</i>	<i>3 742</i>	<i>678</i>		<i>4 419</i>

Ukupni iznos financijskih korekcija i povrata provedenih 2013. smanjio se za 25 % u usporedbi s 2012. Povećanje povrata od 27 % provedeno 2013. poravnato je smanjenjem financijskih korekcija od 34 % provedenim 2013. Do tog je smanjenje došlo zbog važnog slučaja 2012. povezanog s provedbom, te stoga i priznavanjem, financijskih korekcija od 1,8 milijardi EUR u pogledu kohezijskih programa 2000. – 2006. u Španjolskoj (što predstavlja 49 % ukupnog iznosa financijskih korekcija provedenih 2012.). Od 1 759 milijuna EUR koji su se odnosili na kohezijsku politiku, 693 milijuna EUR odnosilo se na programsko razdoblje 2007. – 2013., 889 milijuna EUR odnosilo se na programsko razdoblje 2000. – 2006. a preostali iznos od 177 milijuna EUR odnosio se na programsko razdoblje 1994. – 1999.

Poljoprivreda i ruralni razvoj:

Potvrđene/odlučene financijske korekcije uglavnom su povezane s odlukama o sukladnosti i odobrenju koje su donesene kao rezultat revizija koje je izvršila Komisija. Učinkovito izvršeni iznos razlikuje se od iznosa o kojem je odluka donesena zbog obročnog plaćanja država članica.

Kohezijska politika:

ERFF i Kohezijski fond:

- *Razdoblje 2007. – 2013.:* Financijske korekcije smanjile su se zbog strogog nadzora i politike u slučaju prekida plaćanja Glavne uprave za regionalnu i urbanu politiku i sve većeg broja akcijskih planova koji su provedeni kao rezultat dopisa o prekinutom plaćanju ili dopisa pred obustavu. Financijske korekcije potvrđene/odlučene 2013. odnose se na 17 država članica, a posebno na Češku Republiku (128 milijuna EUR), Mađarsku (139 milijuna EUR), Slovačku (56 milijuna EUR) i Italiju (49 milijuna EUR). One su prvenstveno rezultat znatnih paušalnih korekcija za nedostatke u provedbi postupaka javne nabave. Financijske korekcije provedene 2013. uglavnom se odnose na Mađarsku (140 milijuna EUR), Grčku (86 milijuna EUR) i Slovačku (66 milijuna EUR).
- *Razdoblje 2000. – 2006.:* 81 % potvrđenih/odlučenih financijskih korekcija iz 2013. bilo je nametnuto Italiji (114 milijuna EUR) i Španjolskoj (96 milijuna EUR), što je posljedica zatvaranja programa i isključenja rashoda koji su se smatrali neprihvatljivima. U slučaju Italije glavni su razlog za financijske korekcije na zatvaranju nedovršeni projekti nakon isteka razdoblja prihvatljivosti i njihovo isključenje iz financiranja EU-a kao posljedica toga. Italija (sa 118 milijuna EUR) i Španjolska (sa 177 milijuna EUR) isto su tako države članice s najvećim brojem financijskih korekcija provedenih 2013.

ESF:

- *Razdoblje 2007. – 2013.:* Znatna je financijska korekcija od 219 milijuna EUR potvrđena/odlučena te provedena za Rumunjsku tijekom 2013. Ostale financijske korekcije potvrđene/odlučene 2013. odnosile su se na Španjolsku (45 milijuna EUR) i Ujedinjenu Kraljevinu (25 milijuna EUR) kao posljedica nadzorne uloge Glavne uprave za zapošljavanje, socijalna pitanja i uključivanje. Glavne financijske korekcije provedene 2013. odnosile su se na Španjolsku (44 milijuna EUR) i Češku Republiku (41 milijuna EUR). Ukupni iznos predstavlja financijske korekcije primijenjene tijekom trajanja programa. Na provedbu se utjecalo oduzimanjem zahtjeva za privremeno plaćanje koje su podnijele države članice.

- *Razdoblje 2000. – 2006.*: Glavne financijske korekcije potvrđene/odlučene i provedene 2013. odnose se na Španjolsku (260 milijuna EUR), Italiju (103 milijuna EUR) i Nizozemsku (44 milijuna EUR). Ukupni iznos predstavlja financijske korekcije primijenjene na zatvaranju programa. Sve su financijske korekcije koje su prijavljene kao provedene izvršene oduzimanjem konačnih izvjava o rashodu koje su podnijele države članice tijekom postupka zatvaranja.
- *Razdoblje 1994. – 1999.*: iznos od 153 milijuna EUR financijskih korekcija koje je Komisija nametnula svojom odlukom i koje su prijavljene kao odlučene i provedene tijekom zatvaranja odnose se na dva stara španjolska programa.

6.1.3. Kumulativni iznosi izvršenih financijskih korekcija i povrata

U nastavku su navedene informacije o kumulativnim financijskim korekcijama za programsko razdoblje:

(u milijunima EUR)

Financijske korekcije	Programsko razdoblje			Kumulativne odluke za EFJP od 1999.	Ukupne financijske korekcije provedene krajem 2013.	Provedeni/odlučeni-potvrđeni	Financijske korekcije koje još nisu provedene	Financijske korekcije provedene krajem 2012.
	Razdoblje 1994.-1999.	Razdoblje 2000.-2006.	Razdoblje 2007.-2013.					
Poljoprivreda:	—	111	294	8 229	8 633	89,61 %	1 001	7 902
EFJP	—	—	—	8 229	8 229	89,95 %	920	7 728
Ruralni razvoj	—	111	294	Nije primjenjivo	404	83,16 %	82	174
Kohezijska politika:	2 711	7 248	1 472	Nije primjenjivo	11 431	93,78 %	756	9 673
EFRR	1 788	4 905	474	Nije primjenjivo	7 166	93,76 %	477	6 544
Kohezijski fond	264	587	241	Nije primjenjivo	1 092	90,65 %	113	815
ESF	560	1 677	755	Nije primjenjivo	2 992	97,86 %	65	2 150
FIUR/EFR	100	7	3	Nije primjenjivo	109	51,77 %	102	105
Smjernice EFSJP-a	0	71	—	Nije primjenjivo	72	100,0 %	0	58
Ostalo	—	—	—	Nije primjenjivo	4	100,0 %	0	2
Ukupno	2 711	7 358	1 766	8 229	20 068	91,94 %	1 758	17 577

U prethodnoj je tablici uneseno nekoliko slučajeva financijskih korekcija koje određene države članice osporavaju (iskustvo pokazuje da je Komisija nakon takvih osporavanja vrlo rijetko morala vratiti iznose). Za detalje vidjeti bilješke 5.2.3. i 5.2.4.

Iznosi financijskih korekcija iskazani u navedenoj tablici koji se odnose na poljoprivredu predstavljaju iznose povezane s odlukama o potvrdi sukladnosti, dok se u iznosima iskazanima u bilješci 6.1.2. isto tako u obzir uzimaju odluke o godišnjem financijskom odobrenju.

U pogledu EFJP-a izvršenim kumulativnim iznosom od 8 229 milijuna EUR obuhvaćene su sve korekcije provedene od donošenja prve odluke 1999.

Kad je riječ o ruralnom razvoju, kumulativnim iznosom od 404 milijuna EUR obuhvaćene su sve korekcije provedene od 2007.

Potrebno je napomenuti da je u nekim slučajevima za **EFJP i Ruralni razvoj** datum provedbe odgođen za nekoliko godina i da su neke odluke o povratu izvršene u odgođenim godišnjim obrocima. Riječ je o državama članicama kojima se pruža financijska pomoć u skladu s Okvirnim sporazumom o europskoj financijskoj stabilnosti potpisanim 7. lipnja 2010. Posljedica navedenog jest povećana nepodudarnost odlučениh i izvršenih kumulativnih iznosa.

Kohezijska politika:

ERFF i Kohezijski fond: 67 % ukupnog iznosa kumulativnih financijskih korekcija koje su prijavljene kao provedene odnosi se na programsko razdoblje 2000. – 2006., za koje je zatvaranje uznapredovalo, sa znatnim financijskim korekcijama u konačnoj fazi provedbe. Korekcije postoje i za razdoblje 2007. – 2013., za koje programi još uvijek traju.

- *Razdoblje 2007. – 2013.:* 83 % kumulativnih financijskih korekcija koje su prijavljene kao provedene od početka programskog razdoblja odnosi se na sljedeće države članice: Mađarsku (142,9 milijuna EUR), Češku Republiku (132,7 milijuna EUR), Slovačku (87,9 milijuna EUR), Grčku (86 milijuna EUR), Poljsku (84,6 milijuna EUR) i Španjolsku (62 milijuna EUR). To pokazuje povećanu nadzornu ulogu Komisije te preventivne mjere poduzete na razini države članice.
- *Razdoblje 2000. – 2006.:* Do sada je 5,5 milijardi EUR financijskih korekcija prijavljeno kao provedeno, odražavajući naprednu fazu zatvaranja ovog programskog razdoblja jer je samo 384 milijuna EUR ostalo za provedbu krajem 2013. (manje od 7 %).

ESF:

- *Razdoblje 2007. – 2013.:* Stopa provedbe za ovo programsko razdoblje iznosi 92 %. Države članice koje su provele najveće financijske korekcije jesu Rumunjska (299 milijuna EUR), Španjolska (150 milijuna EUR) i Poljska (118 milijuna EUR). Iznosi koji još nisu provedeni uglavnom se odnose na Ujedinjenu Kraljevinu (24 milijuna EUR), Irsku (19 milijuna EUR) i Rumunjsku (13 milijuna EUR).
- *Razdoblje 2000. – 2006.:* Provedene su sve prijavljene financijske korekcije koje su odlučene/potvrđene, osim preostalog iznosa koji se odnosi na Francusku i Švedsku (0,3 milijuna EUR), što rezultira stopom provedbe od 99,98 % za to programsko razdoblje. Glavne su države članice na koje se odnose provedene financijske korekcije Španjolska (734 milijuna EUR), Italija (376 milijuna EUR), Francuska (220 milijuna EUR) i Ujedinjena Kraljevina (163 milijuna EUR).
- *Razdoblje 1994. – 1999.:* Provedene su sve prijavljene odlučene/potvrđene korekcije. Glavne su države članice na koje se to odnosi Španjolska (180 milijuna EUR), Nizozemska (160 milijuna EUR) i Italija (117 milijuna EUR).

FIUR/EFR:

Niska stopa provedbe posljedica je velike korekcije od 90 milijuna EUR u pogledu španjolskih programa povezanih s FIUR-om za 2000. – 2006. za koje je postupak zatvaranja u tijeku. Države članice prihvatile su ispravak, no on će se provesti pri zatvaranju.

Pouzdana kumulativne informacije o povratima dostupne su samo od 2008. kad je u računovodstveni sustav Komisije uvedena posebna funkcija boljeg praćenja povrata i izvješćivanja o njima. U informacijama u nastavku dan je presjek provedenih povrata prema godinama:

(u milijunima EUR)

Povrat	Godine						Ukupno na	Ukupno na
	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	kraju 2013.	kraju 2012.
Poljoprivreda:								
EFJP	356	148	172	178	161	155	1 170	1 015
Ruralni razvoj	0	25	114	161	166	129	595	466
Kohezijska politika	31	102	25	48	14	81	301	219
Područja unutarnje politike	40	100	162	268	229	398	1 197	799
Područja vanjske politike	32	81	136	77	99	93	518	425
Administracija	0	9	5	2	9	6	31	25
Ukupno	459	464	614	734	678	862	3 811	2 949

6.2. ZAŠTITA PRORAČUNA EU-a – SAŽETAK

Važan čimbenik u izvršenju proračuna EU-a jest potreba za odgovarajućim mehanizmom sprječavanja ili otkrivanja te naknadnog ispravka pogrešaka, nepravilnosti i prijevare. Cilj je ove bilješke prikazati najbolju procjenu ukupnih iznosa obuhvaćenih kontrolama i mjerama EU-a kako bi se način zaštite proračuna EU-a prikazao realno. Više detalja o tim brojkama te o preventivnim i korektivnim mehanizmima predviđenima u primjenjivom zakonodavstvu može se pronaći u Komunikaciji koju je pripremila Komisija i koja se šalje tijelu koje daje razrješnicu i Sudu svakog rujna – dostupno na *web*-mjestu Europa Glavne uprave za proračun. Ta Komunikacija ne sadržava samo detalje o brojkama u ovoj bilješci (a posebno podjele financijskih korekcija po državi članici), nego uključuje i dodatne informacije (kao što su podaci o neto financijskim korekcijama koje dovode do namjenskog prihoda za proračun EU-a i rezultati korektivnog rada država članica).

6.2.1. *Financijske korekcije*

U skladu s načelom podijeljenog upravljanja države članice nadležne su prvenstveno za sprječavanje, otkrivanje i ispravljanje pogrešaka, nepravilnosti ili prijevare koje su počinili korisnici u početnoj fazi, a Komisija istovremeno ima ulogu općeg nadzornog tijela. Ako je zbog ozbiljnih propusta u upravljačkim i nadzornim sustavima država članica došlo ili bi moglo doći do pojedinačnih ili sustavnih pogrešaka, nepravilnosti ili prijevare, Komisija može primijeniti **financijske korekcije**. Financijske korekcije primjenjuju se u tri glavna koraka:

- (1) **Financijske korekcije u tijeku:** u ovoj su fazi financijske korekcije i dalje podložne promjeni jer ih države članice još nisu službeno prihvatile, primjerice u slučaju revizije koju je država članica zaključila, a Komisija se ne slaže. Te su korekcije iskazane u navedenoj Komunikaciji.
- (2) **Potvrđene/odlučene financijske korekcije:** riječ je o konačnim iznosima što znači da ih je predmetna država članica potvrdila (odnosno složila se) ili su usvojene odlukom Komisije. Te su korekcije iskazane u prethodno navedenoj tablici 6.1.1.
- (3) **Provedene financijske korekcije:** te korekcije čine završnu fazu postupka i njima se uočeno stanje nepravilnih rashoda konačno ispravlja. Za regulatorne okvire po sektorima predviđeno je nekoliko korektivnih mehanizama. Te su brojke iskazane u navedenim tablicama 6.1.2. i **6.1.3.**

6.2.2. *Povrat*

U skladu s načelom izravnog upravljanja i Financijskom uredbom, naloge za povrat nepropisno plaćenih iznosa utvrđuje dužnosnik za ovjeravanje. Povrati se potom vrše izravnim bankovnim nalogom dužnika (npr. država članica) ili prijebomem s ostalim iznosima koje Komisija duguje dužniku. Financijskim postupkom predviđeni su dodatni postupci kako bi se osigurala naplata dospjelih naloga za povrat koje posebno prati službenik Komisije za ovjeravanje.

U okviru podijeljenog upravljanja, te u skladu s Financijskom uredbom i propisima sektora, države članice (a ne Komisija) prvenstveno su nadležne za utvrđivanje i povrat nepropisno plaćenih iznosa od korisnika u skladu s nacionalnim pravilima i postupcima. U slučaju EFJP-a iznosi primljeni od korisnika knjiže se u korist Komisije nakon smanjenja od (prosječno) 20 % za države članice koje ih knjiže kao prihode. U slučaju EPFRR-a i kohezijske politike povrat se uzima u obzir u sljedećem nalogu za plaćanje prije njegova slanja Komisiji te se stoga odgovarajući iznos može u programu ponovno upotrijebiti. Ako država članica ne ishodi povrat ili mjere ne provodi s dužnom pažnjom, Komisija može donijeti odluku o intervenciji i propisati financijske korekcije za predmetnu državu članicu.

6.2.3. *Preventivni mehanizmi Komisije*

Uz navedene korektivne mehanizme Komisija se koristi i brojnim preventivnim mehanizmima u cilju zaštite proračuna EU-a. U okviru izravnog upravljanja nadležne službe u okviru preventivnih mjera vrše provjere opravdanosti rashoda koje prijavljuju korisnici. Ti nadzori *ex-ante* ugrađeni su u postupke upravljanja programima te se njima želi osigurati odgovarajuće jamstvo zakonitosti i pravilnosti plaćenih rashoda. Službe komisije mogu dati i smjernice, osobito o ugovornim pitanjima, u cilju postizanja dobrog i učinkovitog upravljanja sredstvima i smanjivanja rizika od nepravilnosti.

U skladu s načelom podijeljenog upravljanja (tj. rashodi u području poljoprivredne i kohezijske politike), države članice nadležne su prvenstveno tijekom rashodovnog ciklusa i brinu se za zakonitost i pravilnost rashoda iz proračuna EU-a. Preventivni mehanizmi postoje i na razini Komisije u vezi s njezinom ulogom nadzornog tijela. Za rashode u području kohezije Komisija može:

— **prekinuti** rok plaćanja za najviše 6 mjeseci za programe 2007. – 2013. ako:

- (a) postoje dokazi koji upućuju na znatan nedostatak u radu upravljačkih ili nadzornih sustava u predmetnoj državi članici ili
- (b) službe Komisije moraju izvršiti dodatne provjere zbog primljenih informacija da su rashodi uneseni u odobreni izvještaj o rashodima povezani s ozbiljnim nepravilnostima koje nisu ispravljene.

— **suspendirati** cijelo privremeno plaćanje ili njegov dio namijenjen državi članici za programe 2007. – 2013. ako:

- (a) postoje dokazi o znatnom nedostatku u upravljačkom i nadzornom sustavu programa, a države članice nisu primijenile potrebne korektivne mehanizme ili
- (b) rashodi su uneseni u odobreni izvještaj o rashodima povezani s ozbiljnim nepravilnostima koje nisu ispravljene ili
- (c) država članica ozbiljno je prekršila svoje obveze u pogledu upravljanja i nadzora.

Ako država članica nije poduzela potrebne mjere, Komisija može odlukom propisati financijsku korekciju.

Prekinuta plaćanja:

(u milijunima EUR)

Fond	Programsko razdoblje 2007. – 2013.							
	Ukupan broj otvorenih predmeta 31.12.2012.		Novi predmeti 2013.		Okončani predmeti 2013.		Ukupan broj otvorenih predmeta 31.12.2013.	
	Broj predmeta	Iznos	Broj predmeta	Iznos	Broj predmeta	Iznos	Broj predmeta	Iznos
ERFF i Kohezijski fond	38	1 638	220	4 242	157	4 272	101	1 608
ESF	15	181	25	349	20	258	20	272
EFR	30	108	20	339	40	350	10	97
Ukupno	83	1 927	265	4 930	217	4 880	131	1 977

Suspendirana plaćanja:

Kad je riječ o **EFRR-u i Kohezijskom fondu** te dvije odluke o suspendiranju koje su još na snazi na kraju 2012., 2013. donesena je odluka da se Njemačkoj ukine suspenzija. Međutim, odluka o suspendiranju koja se odnosi na Italiju ostaje na snazi na kraju 2013. U 2013. donesene su četiri nove odluke o suspendiranju: tri su povezane sa Španjolskom i bile su i dalje na snazi na kraju godine; jedna je povezana s Estonijom i ukinuta je prije isteka godine. Potrebno je napomenuti da su dvije nove odluke o suspendiranju donesene u siječnju 2014., obje u pogledu programa provedenih u Španjolskoj.

Kad je riječ o **ESF-u**, dvije odluke o suspendiranju donesene 2012. i dalje su bile na snazi na kraju 2012. Suspendiranje je ukinuto 2013. za Češku Republiku, ali je 2013. ostalo na snazi za Slovačku. U 2013. doneseno je 11 novih odluka o suspendiranju. Sve osim jedne (Njemačka) bile su i dalje na snazi na kraju godine (Belgija, Češka Republika, Španjolska, Francuska, Italija, Slovačka i Ujedinjena Kraljevina). Jedna odluka o suspendiranju donesena 2011. bila je i dalje na snazi na kraju godine (Francuska).

Za **EFR** tijekom 2013. nije bilo odluka o suspendiranju.

6.3. POVRAT NEUPOTRIJEBLJENIH IZNOSA PRETFINANCIRANJA

(u milijunima EUR)

	2013.	2012.
Poljoprivreda:		
EFJP	0	0
Ruralni razvoj	0	0
Kohezijska politika:		
EFRR	68	38
Kohezijski fond	4	5
ESF	53	214
FIUR/EFR	7	0
Smjernice EFSJP-a	3	5
Područja unutarnje politike	208	207
Područja vanjske politike	91	104
Administracija	1	2
Ukupno vraćeno	435	575

Navedeni iznosi oduzeti su pri izračunu iznosa pretfinanciranja uključenih u bilješke 2.6. i 2.10.. Povrat neupotrijebljenih iznosa pretfinanciranja ne smije se miješati s povratima nepropisnih rashoda. Ako službe Komisije utvrde i vrate takve rashode u odnosu na isplaćene iznose pretfinanciranja, oni su obuhvaćeni uobičajenim financijskom korekcijom ili prethodno opisanim postupcima povrata.

7. MEHANIZMI FINANCIJSKE POTPORE

U ovoj bilješci žele se dati cjelokupni pregled trenutačno postojećih mehanizama financijske potpore u EU-u te informacije kojima se dopunjuje bilješka 2. Informacije iznesene u prvom dijelu ove bilješke (7.1.) odnose se na uzimanja i davanja zajmova EU-a čime upravlja Komisija. Informacijama u drugom dijelu ove bilješke (7.2.) obuhvaćeni su međuvladini mehanizmi financijske potpore izvan okvira Ugovora o EU-u te stoga bez učinka na proračun EU-a.

7.1. POSLOVI UZIMANJA I DAVANJA ZAJMOVA KOJIMA UPRAVLJA KOMISIJA

7.1.1. Uzimanje i davanje zajmova – pregled

Knjigovodstvena vrijednost

(u milijunima EUR)

	MFA	Euratom	BOP	EFSM	EZUČ u likvidaciji	Ukupno na dan 31.12.2013.	Ukupno na dan 31.12.2012.
Davanje zajmova (bilješka 2.4.2.)	569	387	11 623	44 468	211	57 258	57 294

(u milijunima EUR)

	MFA	Euratom	BOP	EFSM	EZUČ u likvidaciji	Ukupno na dan 31.12.2013.	Ukupno na dan 31.12.2012.
Uzimanje zajmova (bilješka 2.4.)	569	387	11 623	44 468	190	57 237	57 267

Navedeni iznosi jesu knjigovodstvena vrijednost, a u tablicama u nastavku izraženi su u nominalnoj vrijednosti.

U skladu s Ugovorom o EU-u EU-u su dane ovlasti za donošenje poslova uzimanja zajmova kako bi se mobilizirala financijska sredstva potrebna za izvršenje posebnih zadaća. Djelujući u ime EU-a Komisija trenutačno vodi tri glavna programa, MFA, BOP i EFSM, na temelju kojih može dodjeljivati bespovratna sredstva te ih financirati izdavanjem dužničkih instrumenata na tržištima kapitala ili preko financijskih institucija.

U obzir treba uzeti ključne točke ili značajke tih triju instrumenata:

- Uzimanje zajmova EU-a izvanproračunski je posao. Kapital potreban za financiranje davanja zajmova EU-a u okviru navedenih programa uzima se na tržištima kapitala ili od financijskih institucija. EU-u nije dopušteno uzimati zajmove radi financiranja svojih redovnih proračunskih izdataka ili proračunskog manjka.
- Visina uzetih zajmova varira od malih privatnih plasmana od najviše 500 milijuna EUR do standardnih izdavanja obveznica (najmanje 1 milijarda EUR).
- Uzeti zajmovi dalje se daju korisniku u naizmjenični zajam, tj. s istim kuponom, dospijecem i iznosom. Ne dovodeći u pitanje metodu naizmjeničnosti, servisiranje duga instrumenata financiranja pravna je obveza EU-a koji osigurava da se sva plaćanja vrše na vrijeme i u cijelosti. U tom cilju korisnici BOP-a moraju deponirati vraćena sredstva 7 dana prije dana dospijeca, a korisnici EFSM-a 14 dana prije, što Komisiji daje dovoljno vremena da izvrši plaćanje na vrijeme bez obzira na okolnosti.
- Odlukama Vijeća i Komisije određuju se za programe svih zemalja cjelokupni iznos danog zajma, (najveći) broj rata za isplatu i najviše (prosječno) dospijecje zajmovnih paketa. Potom se Komisija i zemlja korisnik dogovaraju o zajmovnim parametrima, uključujući rate i plaćanje tranši. Osim toga, sve rate zajma osim prve ovise o poštovanju strogih uvjeta, dogovorenih uvjeta sličnih potpore MMF-a, u kontekstu zajedničke financijske potpore EU-a i MMF-a, što utječe i na vremenski raspored financiranja.
- To znači da vremenski raspored i dospijecje danih sredstava ovise o povezanim poslovima EU-a o davanju zajmova.
- Financiranje se iskazuje isključivo u eurima s dospijecima od 3 do 30 godina.
- Uzimanje zajmova EU-a čini izravne i bezuvjetne obveze EU-a za koje jamči 28 članica država. Uzimanja zajmova u cilju financiranja zajmova trećim zemljama pokrivena su Jamstvenim fondom za vanjska djelovanja (vidjeti bilješku 2.4.)
- Ako država članica ne ispuni obvezu servisiranja duga, sredstva se, ako je moguće, uzimaju iz raspoložive riznice Komisije. Ako to nije moguće, Komisija potrebna sredstva uzima od država članica. U skladu sa zakonodavstvom EU-a o vlastitim sredstvima (članak 12. Uredbe (EZ, Euratom) br. 1150/2000), države članice zakonski su obvezne na raspolaganje staviti dovoljna sredstva za ispunjavanje obveza EU-a. Tako su ulagači izloženi samo kreditnom riziku EU-a, a ne riziku korisnika zajma.
- Zahvaljujući „naizmjeničnim” zajmovima za proračun EU-a ne postoji rizik kamatne stope ili tečajni rizik.

Osim toga, pravni subjekt **Euratom** (koji zastupa Komisija) uzima zajmove za davanje zajmova državama članicama i ostalim zemljama za financiranje projekata energetske postrojenja. Naposljetku, nakon restrukturiranja duga dužnika koji nije ispunio svoje obveze, Europska zajednica za ugljen i čelik (**EZUČ**) u likvidaciji dobila je 2002. i 2007. zadužnice (ocijenjene AAA) od EIB-a. Knjigovodstvena vrijednost tih zadužnica na dan bilance stanja iznosila je 212 milijuna EUR.

Više pojedinosti o svakom pojedinačnom instrumentu dano je u nastavku. Primjenjivale su se sljedeće efektivne kamatne stope (izražene kao raspon kamatnih stopa):

Dani zajmovi	31.12.2013.	31.12.2012.
Makrofinancijska pomoć (MFA)	0,27 %/- 4,54 %	0,298 %/- 4,54 %
Euratom	0,34 %/- 5,76 %	0,431 %/- 5,76 %
Platna bilanca (BOP)	2,375 %/- 3,625 %	2,375 %/- 3,625 %
Mehanizam za europsku financijsku stabilnost (EFSM)	2,375 %/- 3,750 %	2,375 %/- 3,750 %
EZUČ u likvidaciji	5,2354 %/- 5,8103 %	5,2354 %/- 5,8103 %

Uzeti zajmovi	31.12.2013.	31.12.2012.
Makrofinancijska pomoć (MFA)	0,27 %/- 4,54 %	0,298 %/- 4,54 %
Euratom	0,291 %/- 5,6775 %	0,351 %/- 5,6775 %
Platna bilanca (BOP)	2,375 %/- 3,625 %	2,375 %/- 3,625 %
Mehanizam za europsku financijsku stabilnost (EFSM)	2,375 %/- 3,750 %	2,375 %/- 3,750 %
EZUČ u likvidaciji	6,92 %/- 9,78 %	6,92 %/- 9,78 %

7.1.2. Platna bilanca

U okviru financijskog instrumenta BOP koji se temelji na politikama, državama članicama EU-a daje se srednjoročna financijska pomoć. Njime se omogućuje davanje zajmova državama članicama koje imaju poteškoće sa svojim platnim bilancama ili im takve poteškoće ozbiljno prijete. Ovim instrumentom mogu se koristiti samo države članice koje nisu uvele euro. Pomoć iz BOP-a za Latviju dana je prije uvođenja eura 1. siječnja 2014. Najviši nepodmireni iznosi zajmova danih u okviru ovog instrumenta ograničeni su na 50 milijardi EUR. Za uzete zajmove povezane sa zajmovima u okviru BOP-a daju se jamstva iz proračuna EU-a – stoga je u pogledu tih zajmova na dan 31. prosinca 2013. proračun izložen najvišem mogućem riziku u iznosu od 11 623 milijuna EUR (iznos ispod 11,4 milijarde EUR jest nominalna vrijednost).

Nominalna vrijednost BOP-a

(u milijunima EUR)

	Mađarska	Latvija	Rumunjska	Ukupno
Ukupni dani zajmovi	6 500	3 100	8 400	18 000
Isplaćeno na dan 31.12.2012..	5 500	2 900	5 000	13 400
Isplaćeno 2013.	0	0	0	0
Isplaćeni zajmovi na dan 31.12.2013.	5 500	2 900	5 000	13 400
Vraćeni zajmovi na dan 31.12.2013.	(2 000)	0	0	(2 000)
Nepodmireni iznos na dan 31.12.2013.	3 500	2 900	5 000	11 400
Nepovučeni iznosi na dan 31.12.2013.	0	0	0	0

Tablica s rasporedom vraćanja tih zajmova dana je na kraju bilješke 7.1.3.

U razdoblju od studenoga 2008. do kraja 2013. Mađarskoj, Latviji i Rumunjskoj odobrena je financijska pomoć u iznosu od 18 milijardi EUR od čega je 13,4 milijarde EUR isplaćeno do kraja 2013. Potrebno je napomenuti da je program pomoći iz BOP-a za Mađarsku istekao u studenome 2010. (od čega nije povučena 1 milijarda EUR), a prvi otplaćeni iznos od 2 milijarde EUR primljen je prema planu u prosincu 2011. Program pomoći iz BOP-a za Latviju istekao je u siječnju 2012. (s nepovučениh 200 milijuna EUR), a prvi otplaćeni iznos od 1 milijarde EUR primljen je prema planu u travnju 2014. Prvi program pomoći iz BOP-a za Rumunjsku istekao je u svibnju 2012., a sva su dana sredstva, 5 milijuna EUR, isplaćena. Kako su razni programi iz BOP-a istekli, u navedenoj tablici nisu iskazani nepovučeni iznosi.

Rumunjska je u veljači 2011. zatražila popratni program preventivne financijske pomoći u okviru instrumenta BOP za potporu ponovnom uzletu gospodarskog rasta. Vijeće je 12. svibnja 2011. odlučilo Rumunjskoj na raspolaganje staviti preventivnu pomoć EU-a u okviru BOP-a u iznosu od najviše 1,4 milijarde EUR (Odluka Vijeća 2011/288/EU ⁽¹⁾), no to je isteklo krajem ožujka 2013., a da nije bilo povučeno. Nakon drugog je zahtjeva Rumunjske za preventivnu pomoć Vijeće 22. listopada 2013. odlučilo osigurati novu preventivnu pomoć EU-a u okviru BOP-a u iznosu od najviše 2 milijarde EUR (Odluka Vijeća 2013/531/EU ⁽²⁾) koja je na raspolaganju za aktiviranje do 30. rujna 2015. Ako se ikad zatraži njezino aktiviranje, pomoć se osigurava u obliku zajma s najvećim prosječnim dospijanjem od osam godina.

7.1.3. *Mehanizam za europsku financijsku stabilnost*

Nominalna vrijednost EFSM-a

(u milijunima EUR)

	Irska	Portugal	Ukupno
Ukupni dani zajmovi	22 500	26 000	48 500
Isplaćeno na dan 31.12.2012..	21 700	22 100	43 800
Isplaćeno 2013.	0	0	0
Isplaćeni zajmovi na dan 31.12.2013.	21 700	22 100	43 800
Vraćeni zajmovi na dan 31.12.2013.	0	0	0
Nepodmireni zajmovi na dan 31.12.2013.	21 700	22 100	43 800
Nepovučeni iznosi na dan 31.12.2013.	800	3 900	4 700

Tablica s rasporedom vraćanja tih zajmova dana je na kraju ove bilješke.

Vijeće je 11. svibnja 2010. osnovalo EFSM radi očuvanja financijske stabilnosti u Europi (Uredba Vijeća (EU) br. 407/2010 ⁽³⁾). Tim mehanizmom koji se temelji na članku 122 UFEU-a omogućuje se odobravanje financijske pomoći državi članici koja ima poteškoće ili kojoj zbog izvanrednih okolnosti koje su izvan njezine kontrole prijete ozbiljne poteškoće. Pomoć se može dati u obliku zajma ili kreditne linije. Komisija u ime EU-a uzima zajmove na tržištima kapitala ili od financijskih institucija te ih kao zajmove daje državama članicama korisnicima. Prije isplate rate za svaku zemlju koja prima zajam u okviru EFSM-a vrši se tromjesečna ocjena poštovanja uvjeta politike povezanih sa zajmom.

Zaključcima Vijeća ECOFIN-a od 9. svibnja 2010. mehanizam se ograničava na 60 milijardi EUR, no pravni limit utvrđen je u članku 2. stavku 2. Uredbe (EU) br. 407/2010 kojim je nepodmireni iznos zajmova ili kreditnih linija ograničen na maržu dostupnu u okviru gornje granice vlastitih sredstava. Za uzete zajmove povezane sa zajmovima isplaćenima u okviru EFSM-a daju se jamstva iz proračuna EU-a – stoga je u pogledu tih zajmova na dan 31. prosinca 2013. proračun izložen najvišem mogućem riziku u iznosu od 44 469 milijuna EUR (iznos iznad 43,8 milijardi EUR jest nominalna vrijednost). S obzirom na to da su za uzete zajmove u okviru EFSM-a dana jamstva iz proračuna EU-a, Europski parlament pažljivo ispituje aktivnosti Komisije u vezi EFSM-a te vrši nadzor u kontekstu proračunskog postupka i davanja razrješnice.

⁽¹⁾ SL L 132, 19.5.2011., str. 15.

⁽²⁾ SL L 286, 29.10.2013., str. 1.

⁽³⁾ SL L 118, 12.5.2010., str. 1.

Vijeće je Provedbenom odlukom iz prosinca 2010. odobrilo davanje zajma Irskoj u najvišem iznosu od 22,5 milijardi EUR te Provedbenom odlukom iz svibnja 2011. davanje zajma Portugalu u najvišem iznosu od 26 milijardi EUR. U početnim provedbenim odlukama utvrđena je kamata s maržom kako bi uvjeti bili slični uvjetima za potporu MMF-a. Provedbenim odlukama Vijeća br. 2011/682/EU ⁽¹⁾ i 2011/683/EU ⁽²⁾ od Vijeće je ukinulo kamatnu maržu te produljilo prosječno dospijeće sa 7,5 na 12,5 godina, a dospijeće individualnih tranši na najviše 30 godina. Provedbenim odlukama Vijeća br. 2013/313/EU ⁽³⁾ i 2013/323/EU ⁽⁴⁾ Vijeće je dodatno produljilo najveće prosječno dospijeće zajmova EFSM-a Irskoj i Portugalu za 7 godina na 19,5 godina. Tim produljenjem ublažava se profil otplate duga za obje zemlje te se smanjuju njihove potrebe refinanciranja nakon završetka programa.

EFSM se više neće upotrebljavati za financiranje novih programa ili sklapanje novih sporazuma o davanju zajmova, ali će se upotrebljavati za tekuće programe za Portugal i Irsku (vidjeti i bilješku 7.2.2. u nastavku). U okviru EFSM-a 25. ožujka 2014. isplaćeno je 2,6 milijardi EUR (0,8 milijardi EUR za Irsku i 1,8 milijardi EUR za Portugal) s datumom otplaćivanja u travnju 2024.

U tablici u nastavku dan je pregled planiranog rasporeda otplaćivanja u nominalnoj vrijednosti za nepodmirene iznose zajmova iz EFSM-a i BOP-a na datum potpisivanja ovog izvještaja:

(u bilijunima EUR)

Godine	BOP				EFSM			Ukupno
	Mađarska	Latvija	Rumunjska	Ukupno	Irška	Portugal	Ukupno	
2014.	2	1		3			0	3
2015.		1,2	1,5	2,7	5		5	7,7
2016.	1,5			1,5		4,75	4,75	6,25
2017.			1,15	1,15			0	1,15
2018.			1,35	1,35	3,9	0,6	4,5	5,85
2019.		0,5	1	1,5			0	1,5
2021.				0	3	6,75	9,75	9,75
2022.				0		2,7	2,7	2,7
2024.				0	0,8	1,8	2,6	2,6
2025.		0,2		0,2			0	0,2
2026.				0	2	2	4	4
2027.				0	1	2	3	3
2028.				0	2,3		2,3	2,3
2032.				0	3		3	3
2038.				0		1,8	1,8	1,8
2042.				0	1,5	1,5	3	3
Ukupno	3,5	2,9	5	11,4	22,5	23,9	46,4	57,8

7.1.4. MFA, EURATOM i EZUČ u likvidaciji

MFA je financijski instrument, koji se temelji na politikama, za nevezanu i nenamjensku platnu bilancu i/ili proračunsku potporu partnerskim trećim zemljama koje su prostorno bliske području EU-a. Upotrebljava se u obliku srednjoročnih/dugoročnih zajmova ili bespovratnih sredstava ili njihove odgovarajuće kombinacije te se njime općenito dopunjuju sredstva dana u kontekstu programa prilagodbe i reforme koje podupire MMF. Ti su zajmovi zajamčeni Jamstvenim fondom (vidjeti bilješku 2.4.).

⁽¹⁾ SL L 269, 14.10.2011., str. 31.

⁽²⁾ SL L 269, 14.10.2011., str. 32.

⁽³⁾ SL L 173, 26.6.2013., str. 40.

⁽⁴⁾ SL L 175, 27.6.2013., str. 47.

Euratom je pravni subjekt EU-a, a zastupa ga Komisija. On državama članicama daje zajmove za financiranje ulagačkih projekata u državama članicama koji se odnose na industrijsku proizvodnju električne energije u nuklearnim elektranama i na industrijska postrojenja gorivnog ciklusa. Daje zajmove i državama koje nisu članice za podizanje razine sigurnosti i učinkovitosti nuklearnih elektrana i postrojenja nuklearnog gorivnog ciklusa koji su u funkciji ili fazi izgradnje. Za te su zajmove primljena jamstva trećih strana u iznosu od 387 milijuna EUR (2012.: 423 milijuna EUR).

Zajmovi EZUČ-a u likvidaciji daju se za uzete zajmove (212 milijuna EUR) u skladu s člancima 54. i 56. Ugovora o EZUČ-u te tri nekotirana dužnička vrijednosna papira koje izdaje EIB u zamjenu za dužnika koji nije ispunio svoje obveze. Ta će se tri dužnička vrijednosna papira zadržati do njihovog dospijea (2017. i 2019.) kako bi se pokrilo servisiranje povezanih uzetih zajmova. Promjene u knjigovodstvenoj vrijednosti odgovaraju promjeni obračunanih kamata povećanih za godišnju amortizaciju plaćenih premija i transakcijskih troškova nastalih na početku, izračunanih s pomoću metode efektivne kamate.

7.2. MEĐUVLADINI FINACIJSKI MEHANIZMI IZVAN OKVIRA UGOVORA O EU-u

7.2.1. *Europski fond za financijsku stabilnost*

Europski fond za financijsku stabilnost (EFSF) osnovale su države članice europodručja u svrhu očuvanja financijske stabilnosti Europe pružanjem financijske pomoći državama članicama europodručja. EFSF je trgovačko društvo s nastanom u Luxembourgju čiji su vlasnik države članice europodručja te, s obzirom na to da nije obuhvaćen Ugovorom o EU-u, nije tijelo EU-a te se ne iskazuje i ne konsolidira u financijskom izvještaju EU-a. Za EFSF se ne daju jamstva iz proračuna EU-a. Stoga EFSF nema utjecaja na financijski izvještaj EU-a, osim mogućih prihodovnih sankcija opisanih u nastavku. Stupanjem ESM-a na snagu (vidjeti u nastavku), EFSF nije osigurao nova davanja zajmova nakon 1. srpnja 2013.

Komisija je nadležna za pregovore o uvjetima politike vezane uz financijsku pomoć i praćenje poštovanja tih uvjeta. Na temelju Uredbe br. 1173/2011 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ moguće je državama članicama s eurom kao valutom nametati sankcije u obliku novčanih kazni. Te se novčane kazne, u visini 0,2 % BNP-a države članice iz prethodne godine, mogu određivati u slučajevima kada država članica nije poduzela odgovarajuće mjere da ispravi prekomjeren proračunski manjak ili ako su statistički podaci prepravljani. Slično tomu, Uredbom br. 1174/2011 ⁽²⁾ o makroekonomskim neravnotežama omogućava se nametanje godišnjih novčanih kazni državama članicama europodručja u visini 0,1 % BNP-a u slučajevima kad država članica nije poduzela potrebnu korektivnu mjeru ili nije podnijela dostatan korektivni akcijski plan. Uredbom Vijeća br. 1177/2011 ⁽³⁾ ažurirana je Uredba br. 1467/97 ⁽⁴⁾ o ubrzavanju i pojašnjavanju provođenja postupka u vezi s prekomjernim manjkom. U ažuriranoj Uredbi predviđena je i mogućnost određivanja novčanih kazni državama članicama europodručja (u visini 0,2 % BNP-a uvećano za varijabilnu komponentu). U skladu s tim trima uredbama, sve novčane kazne plaćene Komisiji prosljeđuju se EFSF-u ili mehanizmu koji će ga naslijediti. Novčane kazne prenosit će se preko proračuna EU-a u EFSF. To bi značilo da se ti iznosi iskazuju kao proračunski prihod i izdatak te stoga nema učinka na cjelokupni proračunski rezultat. Isto tako nemaju učinka ni na poslovni rezultat koji se prikazuje u financijskim izvještajima EU-a.

7.2.2. *Europski stabilizacijski mehanizam*

Europsko vijeće dogovorilo se 17. prosinca 2010. o tome da države članice europodručja moraju uspostaviti trajan stabilizacijski mehanizam, Europski stabilizacijski mehanizam (ESM), međuvladinu organizaciju u skladu s međunarodnim javnim pravom i izvan okvira Ugovora o EU-u. Ugovor o ESM-u potpisalo je 17 država članica europodručja 2. veljače 2012., a mehanizam je stupio na snagu u listopadu 2012. Na ESM su prenijete zadaće koje su izvršavali EFSM te i EFSF te je tako ESM postao jedini i trajni mehanizam odgovora na nove zahtjeve za financijsku pomoć državama članicama europodručja. Shodno tome se EFSF i EFSM više neće upotrebljavati za financiranje novih programa ili sklapanje novih sporazuma o davanju zajmova. Osnivanje ESM-a ne utječe na postojeće obveze u okviru EFSM-a ili EFSF-a. Treba napomenuti i da se za uzete zajmove za ESM neće davati jamstva iz proračuna EU-a. S obzirom na to da ima pravnu osobnost te da ga financiraju države članice europodručja, ovaj mehanizam nije tijelo EU-a te nema utjecaja na financijski izvještaj ili proračun EU-a, osim mogućih prihodovnih sankcija opisanih u nastavku.

⁽¹⁾ SL L 306, 23.11.2011., str. 1.

⁽²⁾ SL L 306, 23.11.2011., str. 8.

⁽³⁾ SL L 306, 23.11.2011., str. 33.

⁽⁴⁾ SL L 209, 2.8.1997., str. 6.

Kako je navedeno, nakon zatvaranja EFSF-a novčane kazne naplaćene u skladu s uredbama (EU) br. 1173/2011, (EU) br. 1174/2011 i (EU) br. 1177/2011 u ESM će se prenositi preko proračuna EU-a. Osim toga, u Ugovoru o stabilnosti, usklađivanju i upravljanju koji je potpisalo 25 država članica (osim Ujedinjene Kraljevine i Češke Republike), ako država članica ne poduzme potrebne mjere u slučaju kršenja kriterija manjka, predviđeno je plaćanje kazni za bilo koju od ugovornih stranaka. Propisane kazne (koje ne smiju prelaziti 0,1 % BNP-a) uplaćivat će se u ESM ako se odnose na države članice europodručja (te neće imati utjecaja na proračunski rezultat EU-a, kao primjerice EFSF) ili u proračun EU-a ako se odnose na države koje nisu članice europodručja – vidjeti članak 8. stavak 2. Ugovora. U drugom slučaju iznos kazne u proračunu EU-a knjižit će se kao prihod te će se kao takav iskazati u financijskom izvještaju.

8. UPRAVLJANJE FINACIJSKIM RIZIKOM

Sljedeće objave u pogledu upravljanja financijskim rizikom u EU-u odnose se na:

- davanje i uzimanje zajmova čime se bavi Komisija upotrebom sljedećih instrumenata: EFSM-a, BOP-a, MFA-a, djelovanja Euratoma i EZUČ-a (u likvidaciji)
- operacije Komisije povezane s rizicom u cilju izvršenja proračuna EU-a, uključujući primanje novčanih kazni i
- Jamstveni fond za vanjska djelovanja.

8.1. VRSTE RIZIKA

Tržišni rizik jest rizik fluktuacije poštene vrijednosti ili budućih novčanih tokova financijskog instrumenta uslijed promjena tržišnih cijena. On ne podrazumijeva samo mogući gubitak, već i mogući dobitak. Čine ga rizik od promjene tečaja stranih valuta, kamatni rizik i ostali cjenovni rizici (koji za EU nisu znatni).

- (1) **Rizik od promjene tečaja stranih valuta** jest rizik da će promjene tečaja stranih valute utjecati na aktivnosti ili vrijednost ulaganja EU-a. Do njega dolazi zbog promjene cijene jedne valute u odnosu na drugu.
- (2) **Kamatni rizik** jest mogućnost smanjenja vrijednosti vrijednosnih papira, osobito obveznica, zbog povećanja kamatnih stopa. Općenito, više kamatne stope uzrokuju niže cijene obveznica s fiksnom kamatnom stopom i obratno.

Kreditni rizik jest rizik od gubitka zbog neotplaćivanja zajma ili drugih kreditnih linija (glavnice i kamata ili samo jednog od njih) dužnika/zajmoprimca ili svakog kršenja ugovorne obveze. Oblici neotplaćivanja jesu kašnjenje u otplati, restrukturiranje načina otplate korisnika zajma i stečaj.

Rizik likvidnosti jest rizik koji nastaje zbog poteškoća u prodaji imovine, primjerice rizik da se trgovanje određenim vrijednosnim papirom ili imovinom na tržištu ne može dovoljno brzo obaviti kako bi se spriječio gubitak ili ispunila obveza.

8.2. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZIKOM

Uzimanje i davanje zajmova

Transakcije uzimanja i davanja zajmova i povezano upravljanje rizicom provodi EU u skladu s odgovarajućim odlukama Vijeća, ako su primjenjive, i međunarodnim smjernicama. Odgovarajuće operativne jedinice razvile su i koriste pisane postupke kojima su obuhvaćena posebna područja poput uzimanja i davanja zajmova te upravljanje rizicom. Opće je pravilo da se promjene kamatne stope ili tečajeva stranih valuta (omeđivanje rizika) ne mogu kompenzirati jer se davanje zajmova financira uglavnom „naizmjeničnim” zajmovima što ne uzrokuje otvorene kamatne ili tečajne pozicije. Primjena „naizmjeničnosti” redovito se provjerava.

U pogledu EZUČ-a u likvidaciji Komisija upravlja likvidacijom svojih obveza i nisu predviđena davanja novih zajmova ili odgovarajućih sredstava. Novo uzimanje zajmova EZUČ-a ograničeno je na refinanciranje u cilju smanjenja troška sredstava. Kad je riječ o operacijama riznice, primjenjuju se načela opreznog upravljanja u cilju ograničenja financijskih rizika.

Riznica

Pravila i načela upravljanja operacijama riznice Komisije utvrđena su u Uredbi Vijeća (EZ, Euratom) br. 1150/2000 (izmijenjenoj uredbama Vijeća (EZ, Euratom) 2028/2004 ⁽¹⁾ i 105/2009 ⁽²⁾) i Financijskoj uredbi i njezinim pravilima primjene.

Kao rezultat navedenih uredaba primjenjuju se sljedeća glavna načela:

- države članice uplaćuju vlastita sredstva na račune otvorene za tu namjenu u ime Komisije, a pri riznici ili tijelu koje imenuje svaka država članica. Tim se sredstvima Komisija može koristiti samo za pokrivanje potreba za gotovinom
- države članice uplaćuju vlastita sredstva u svojim nacionalnim valutama, a plaćanja Komisije izražavaju se u eurima
- bankovni računi otvoreni u ime Komisije ne mogu imati negativan saldo. To se ograničenje ne primjenjuje na račune vlastitih sredstava Komisije u slučaju neotplate zajmova dogovorenih ili zajamčenih u skladu s uredbama i odlukom Vijeća EU-a te uz određene uvjete ako potrebe za gotovinom premašuju sredstva na računima
- sredstva na bankovnim računima izražena u valutama koje nisu euro upotrebljavaju se za plaćanje u istim valutama ili se u redovitim vremenskim razmacima preračunavaju u euro.

Osim računa s vlastitim sredstvima, Komisija otvara i druge bankovne račune u središnjim ili komercijalnim bankama namijenjene plaćanju i otplati koji nisu povezani s doprinosima država članica proračunu.

Aktivnosti riznice i plaćanja vrše se potpuno automatski i temelje se na suvremenim informacijskim sustavima. U cilju jamčenja sigurnosti sustava i osiguranja razdvajanja zadaća u skladu s Financijskom uredbom, standardima unutarnje kontrole Komisije i načelima revizije primjenjuju se posebni postupci.

Radi ograničenja poslovnih i financijskih rizika i osiguranja odgovarajuće razine nadzora upravljanje aktivnostima riznice i plaćanja Komisije uređeno je nizom pisanih smjernica i postupaka. Njima su obuhvaćena različita područja poslovanja (primjerice: izvršavanje plaćanja i upravljanje novcem, predviđanje novčanih tokova, kontinuitet poslovanja itd.), a njihovo poštovanje redovito se provjerava. Osim toga, Glavna uprava za proračun i Glavna uprava za gospodarske i financijske poslove razmjenjuju informacije o upravljanju rizikom i najboljoj praksi zaštite od izloženosti.

Novčane kazne

Privremeno naplaćene novčane kazne: depoziti

Iznosi primljeni prije 2010. ostaju na računima banaka posebno odabranih za deponiranje privremeno naplaćenih novčanih kazni. Odabir banaka vrši se u skladu s postupcima javne nabave utvrđenima u Financijskoj uredbi. Deponiranje sredstava u određene banke određuje se na temelju unutarnje politike upravljanja rizikom kojom se utvrđuju uvjeti kreditne sposobnosti i iznos sredstava koji se mogu plasirati razmjerno kapitalu protustranke. Redovito se utvrđuju i ocjenjuju financijski i poslovni rizici i provjerava usklađenost s unutarnjim politikama i postupcima.

Privremeno naplaćene novčane kazne: portfelj fonda BUFI

Iznos izrečenih i privremeno naplaćenih novčanih kazni od 2010. ulaže se u posebno osnovan fond BUFI. Glavni je cilj Fonda smanjenje rizika povezanih s financijskim tržištima i jednako postupanje sa svim subjektima kojima su izrečene novčane kazne ponudom zajamčenog povrata izračunatog na istoj osnovi. Imovinom u pogledu privremeno naplaćenih novčanih kazni upravlja Komisija u skladu s unutarnjim smjernicama za upravljanje imovinom. Odgovarajuće operativne jedinice razvile su i upotrebljavaju priručnike o postupku kojima su obuhvaćena posebna područja poput upravljanja riznicom. Redovito se utvrđuju i ocjenjuju financijski i poslovni rizici i provjerava usklađenost s unutarnjim smjernicama i postupcima.

⁽¹⁾ SL L 352, 27.11.2004., str. 1.

⁽²⁾ SL L 36, 5.2.2009., str. 1.

Upravljanje imovinom ima za cilj ulaganje privremeno plaćenih novčanih kazni Komisiji kako bi se:

- a) omogućio jednostavan pristup sredstvima kad je to potrebno i
- b) u normalnim uvjetima osigurao prihod koji je u prosjeku barem jednak referentnom prihodu BUFI-ja umanjenom za nastale troškove.

Ulaganja su u osnovi ograničena na sljedeće kategorije: oročene depozite u središnjim bankama europodručja, agencijama europodručja za upravljanje državnim dugom, bankama u državnom vlasništvu ili s državnim jamstvom ili nadnacionalnim institucijama te obveznice, mjenice i potvrde o depozitu koje izdaju nacionalni subjekti izazivajući izravnu izloženost europodručja ili koje izdaju nadnacionalne institucije.

U cilju pokrivanja preostalog rizika u slučaju da rezultati BUFI-ja privremeno ne postignu zajamčeni povrat može se stvoriti zaštitni sloj koji ne prelazi 2 % ukupnog nominalnog iznosa novčanih kazni koji se financira iz dobiti od ulaganja u fond BUFI koji prelazi zajamčeni povrat. Tim se zaštitnim slojem poduzeću osigurava zajamčeni povrat ako Sud Europske unije poništi odluku o novčanoj kazni.

Bankovna jamstva

Komisija drži jamstva za znatne iznose koje izdaju financijske institucije u vezi s novčanim kaznama koje određuje za poduzeća koja krše pravila EU-a o tržišnom natjecanju (vidjeti bilješku 2.9.1.). Jamstva se dobivaju od poduzeća koja umjesto novčane kazne vrše privremeno plaćanje. Jamstvima se upravlja u skladu s unutarnjom politikom upravljanja rizikom. Redovito se utvrđuju i ocjenjuju financijski i poslovni rizici i provjerava usklađenost s unutarnjim politikama i postupcima.

Jamstveni fond

Pravila i načela upravljanja imovinom Jamstvenog fonda (vidjeti bilješku 2.4.) utvrđena su u Konvenciji Komisije i EIB-a potpisanoj 25. studenoga 1994. te naknadnim izmjenama od 17. i 23. rujna 1996., 8. svibnja 2002., 25. veljače 2008. i 9. studenoga 2010. Jamstveni fond posluje samo u eurima. Ulaganja se vrše samo u euru kako bi se izbjegao svaki rizik od promjene tečaja stranih valuta. Upravljanje imovinom temelji se na tradicionalnim pravilima opreznosti u financijskim aktivnostima. Potrebno je posebnu pozornost obratiti smanjenju rizika i osiguranju da se imovina može prodati ili prenijeti bez znatnog kašnjenja uzimajući u obzir obuhvaćene obveze.

8.3. RIZICI OD PROMJENE TEČAJA STRANIH VALUTA

Uzimanje i davanje zajmova

Većina financijske imovine i obveza izražava se u euru te se u tim slučajevima EU ne suočava s rizikom od promjene tečaja stranih valuta. Međutim, EU daje zajmove u američkim dolarima iz financijskog instrumenta Euratom, a oni se financiraju uzetim zajmovima u istom iznosu u američkim dolarima („naizmjenične” aktivnosti). Na datum bilance stanja EU se u pogledu Euratoma ne suočava s rizikom od promjene tečaja stranih valuta. Za EZUČ u likvidaciji neto izloženost stranoj valuti mala je i iznosi 1,33 milijuna EUR koji proizlaze iz stambenih zajmova u vrijednosti 0,19 milijuna EUR i stanja na tekućim računima u vrijednosti 1,14 milijuna EUR.

Riznica

Vlastita sredstva koja uplaćuju države članice u valutama koje nisu euro pohranjuju se na računima za vlastita sredstva u skladu s Uredbom o vlastitim sredstvima. Preračunavaju se u euro kad su potrebna za pokrivanje plaćanja. Postupci koji se primjenjuju na upravljanje tim sredstvima utvrđeni su navedenom Uredbom. U ograničenom broju slučajeva sredstva se upotrebljavaju za izravna plaćanja koja se vrše u istoj valuti.

Komisija u komercijalnim bankama drži niz računa u valutama EU-a koje nisu euro te u američkim dolarima i švicarskim francima koje joj služe za plaćanja u tim valutama. Ti se računi pune ovisno o iznosu plaćanja koje treba izvršiti te stoga njihov saldo ne predstavlja rizik od promjene tečaja stranih valuta.

Ako se razni primici (osim vlastitih sredstava) na račune uplaćuju u valutama koje nisu euro, oni se prenose na račune Komisije u istim valutama ako su potrebni za izvršavanje plaćanja ili preračunavaju u euro i prenose na račune u eurima. Knjiga blagajne u valutama koje nisu euro puni se ovisno o procijenjenim kratkoročnim potrebama lokalnih plaćanja u istim valutama. Salda tih računa održavaju se unutar njihovih gornjih granica.

Novčane kazne

Privremeno naplaćene novčane kazne (depoziti i portfelj BUFI-ja) i bankovna jamstva

S obzirom da se sve novčane kazne utvrđuju i plaćaju u eurima, nema rizika od promjene tečaja stranih valuta.

Jamstveni fond

Financijska imovina izražena je u eurima te stoga nema rizika od promjene tečaja stranih valuta.

8.4. KAMATNI RIZIK

Uzimanje i davanje zajmova

Uzeti i dani zajmovi s promjenjivim kamatnim stopama

Zbog prirode uzimanja i davanja zajmova, EU posjeduje znatnu kamatonosnu imovinu i obveze. Zbog zajmova uzetih u okviru MFA-a i Euratoma po promjenjivim kamatama, EU je izložen kamatnom riziku. Međutim, kamatni rizici koji nastaju zbog uzetih zajmova prebijaju se davanjem zajmova pod istim uvjetima (naizmjenični zajmovi). Na datum bilance stanja EU ima zajmove (izražene u nominalnim iznosima) s promjenjivim kamatnim stopama u iznosu od 583 milijuna EUR (2012.: 697 milijuna EUR) pri čemu im se svakih šest mjeseci ponovno određuje cijena.

Uzeti i dani zajmovi s nepromjenjivim kamatnim stopama

EU ima i zajmove u okviru MFA-a i Euratoma s nepromjenjivim kamatnim stopama u ukupnom iznosu od 367 milijuna EUR u 2013. (2012.: 271 milijun EUR) s konačnim dospeljećem od jedne do pet godina (55 milijuna EUR) i nakon pet godina (312 milijuna EUR). Važnije je da EU ima 11 zajmova u okviru financijskog instrumenta BOP s nepromjenjivim kamatnim stopama u ukupnom iznosu od 11,4 milijarde EUR u 2013. (2012.: 11,4 milijarde EUR) s konačnim dospeljećem do jedne godine (3 milijarde EUR), od jedne do pet godina (6,7 milijardi EUR) i nakon pet godina (1,7 milijardi EUR). U okviru financijskog instrumenta EFSM-a EU ima 18 zajmova s nepromjenjivim kamatnim stopama u ukupnom iznosu od 43,8 milijardi EUR u 2013. (2012.: 43,8 milijardi EUR) s konačnim dospeljećem od jedne do pet godina (14,2 milijarde EUR) i više od pet godina (29,6 milijardi EUR).

EZUČ u likvidaciji je zbog prirode svojih aktivnosti izložen kamatnom riziku. Kamatni rizici koji nastaju zbog uzetih zajmova općenito se prebijaju davanjem zajmova pod istim uvjetima. Kad je riječ o upravljanju imovinom, 8 % portfelja EZUČ-a jesu obveznice s promjenjivom kamatnom stopom. Na dan bilance stanja beskuponske obveznice predstavljaju 9 % obvezničkog portfelja.

Riznica

Iz riznice Komisije ne pozajmljuje se novac te ona stoga nije izložena kamatnom riziku. Međutim, u riznicu pristižu kamate na salda raznih bankovnih računa. Stoga je Komisija uvela mjere kako bi kamate koje se obračunavaju na njezine bankovne račune redovito odražavale tržišne kamatne stope te njihovu moguću promjenu.

Računi otvoreni u riznicama država članica ili središnjim nacionalnim bankama koji služe za primitak vlastitih sredstava nisu kamatonosne te se za njih ne plaćaju naknade. Za sve ostale račune u središnjim nacionalnim bankama naknada ovisi o posebnim uvjetima koje nudi svaka banka, a primijenjene su kamatne stope promjenjive i prilagođene fluktuacijama tržišta.

Na prekonoćna salda računa otvorenih u komercijalnim bankama kamate pristižu na dnevnoj osnovi. To se temelji na promjenjivim tržišnim stopama na koje se primjenjuje ugovorna marža (pozitivna ili negativna). Za većinu računa izračun kamate povezan je s EONIA-om (prekonoćni prosječni indeks eura) te se prilagođava kako bi odražavao sve promjene te stope. Za neke ostale račune izračun kamate povezan je s marginalnom stopom ESB-a za njezine glavne operacije refinanciranja. Stoga ne postoji rizik da bi Komisija primala kamate niže od tržišnih stopa.

Novčane kazne

Privremeno naplaćene novčane kazne (depoziti, portfelj BUFI-ja) i bankovna jamstva

Depoziti i bankovna jamstva nisu izloženi kamatnom riziku. Kamate pristigle na temelju depozita odražavaju tržišne kamatne stope te njihovu moguću promjenu. Portfelj BUFI-ja ne sadrži obveznice s promjenjivim kamatnim stopama. Parametar kamatne osjetljivosti, trajanje portfelja, slično je trajanju indeksa BUFI-ja. Stoga bi se svi negativni učinci određivanja vrijednosti aktive uskladili sa stranom pasive fonda BUFI. Preostaje samo manja izloženost kamatnom riziku u slučaju da takvi negativni učinci tijekom razdoblja dospijea novčane kazne do ukupnih negativnih kretanja indeksa.

Jamstveni fond

Dužnički vrijednosni papiri u okviru Jamstvenog fonda izdani po promjenjivim kamatnim stopama podliježu njihovoj promjenjivosti, a za dužničke vrijednosne papire prisutan je rizik u pogledu njihove poštene vrijednosti. Na datum bilance stanja obveznice po nepromjenjivoj stopi predstavljaju približno 58 % ulagačkog portfelja (2012.: 67 %).

8.5. KREDITNI RIZIK

Uzimanje i davanje zajmova

Izloženost kreditnom riziku otklanja se prvo dobivanjem državnih jamstava u slučaju Euratoma, potom preko Jamstvenog fonda (MFA i Euratom) te mogućim dobivanjem potrebnih sredstava s računa vlastitih sredstava Komisije otvorenih u državama članicama i konačno iz proračuna EU-a. U zakonodavstvu o vlastitim sredstvima utvrđena su plaćanja vlastitih sredstava na najviše 1,23 % BND-a država članica, a tijekom 2013. za pokrivanje plaćanja odobrenih sredstava upotrijebljeno je zapravo 1,06 %. To znači da je 31. prosinca 2013. za pokrivanje tih jamstava postojala raspoloživa marža od 0,17 %. Jamstveni fond za vanjska djelovanja osnovan je 1994. za pokrivanje rizika od neplaćanja obveza povezanih s uzetim zajmova kojima se financiraju zajmovi za zemlje izvan EU-a. U svakom slučaju, ako dužnik ne može u cijelosti vratiti dužni iznos, izloženost kreditnom riziku ublažava se mogućim dobivanjem sredstava s računa vlastitih sredstava Komisije otvorenih u državama članicama na kojima ima dovoljno sredstava. U tu svrhu EU ima pravo pozvati države članice da poštuju pravne obveze EU prema svojim zajmodavcima.

Kad je riječ o operacijama riznice, moraju se primjenjivati smjernice o izboru protustranaka. U skladu s tim, operativna jedinica moći će poslovati samo s prihvatljivim bankama koje u pogledu protustranaka imaju dovoljna ograničenja.

Izloženost EZUČ-a kreditnom riziku otklanja se redovitom analizom sposobnosti zajmoprimaca da ispune obveze otplaćivanja kamata i glavnice. Izloženost kreditnom riziku otklanja se i dobivanjem kolaterala te državnih, korporativnih i osobnih jamstava. Kad je riječ o operacijama riznice, moraju se primjenjivati smjernice o izboru protustranaka. Operativna jedinica moći će poslovati samo s prihvatljivim bankama koje u pogledu protustranaka imaju dovoljna ograničenja.

Riznica

U skladu s Uredbom Vijeća (EZ, Euratom) br. 1150/2000 o vlastitim sredstvima većina sredstava u riznici Komisije drži se na računima koje su otvorile države članice za uplaćivanje svojih doprinosa (vlastiti resursi). Svi ti računi drže se u riznicama država članica ili središnjim nacionalnim bankama. Te institucije nose najniži kreditni rizik (ili rizik protustranke) u odnosu na Komisiju jer je izloženost povezana s državama članicama. Kad je riječ o dijelu sredstava u riznici Komisije koji se drže u komercijalnim bankama radi izvršavanja plaćanja, punjenje tih računa vrši se na pravovremenoj osnovi čime automatski upravlja sustav za upravljanje novcem u riznici. Na svim računima drže se najniži iznosi novca razmjerni prosječnom iznosu izvršenih dnevnih plaćanja s tih računa. Stoga su iznosi koje se prekončno drže na tim računima stalno na niskim razinama (prosječno između 5 i 40 milijuna EUR na više od 20 računa) te je tako izloženost Komisije riziku ograničena. Te iznose treba razmatrati s obzirom na cjelokupni saldo riznice koji se 2013. kretao od 100 milijuna EUR do 44 milijarde EUR te na cjelokupni iznos izvršenih plaćanja u 2013. u visini od 148,3 milijarde EUR.

Osim toga, za odabir komercijalnih banaka primjenjuju se posebne smjernice radi daljnjeg smanjivanja rizika protustranke kojemu je Komisija izložena:

- Sve komercijalne banke biraju se na temelju poziva na podnošenje ponuda. Najniži kratkoročni kreditni rejting potreban za pristupanje postupcima nadmetanja jest P-1 agencije Moody ili istovjetna ocjena (A-1 agencije S&P ili F1 agencije Fitch). U posebnim i propisno opravdanim okolnostima može se prihvatiti i niži rejting.

- Kreditni rejtnzi komercijalnih banaka u kojima Komisija ima otvorene račune provjeravaju se barem jednom mjesečno ili češće ako je i kad je to potrebno. U kontekstu financijske krize donesene su mjere pojačanog nadzora i dnevnih provjera komercijalnih banaka koje su se provodile tijekom 2013.
- U delegacijama izvan EU-a knjige blagajne drže se u lokalnim bankama odabranima pojednostavnjenim postupkom javnog nadmetanja. U delegacijama izvan EU-a knjige blagajne drže se u lokalnim bankama odabranima pojednostavnjenim postupkom javnog nadmetanja. Kako bi se ograničila izloženost riziku, salda tih računa drže se na najnižim mogućim razinama (uzimajući u obzir poslovne potrebe), redovito se pune, a primijenjene gornje granice preispituju se jednom godišnje.
- Komercijalne banke koje su prihvatljive za primitak neosiguranih oročenih depozita od EZUČ-a moraju imati barem kratkoročni rejting P-1 koji je dodijelila agencija Moody ili rejting koji je njemu istovjetan (A-1 agencije S&P ili F1 agencije Fitch). U slučaju u kojem banka primateljica osigurava dovoljna jamstva Komisiji (tripartitno zajamčeni depoziti), najmanji kratkoročni rejting snižen je na P-2 agencije Moody ili istovjetan (A-2 agencije S&P ili F2 agencije Fitch).

Novčane kazne

Privremeno naplaćene novčane kazne: depoziti

Banke koje drže depozite za novčane kazne privremeno plaćene prije 2010. biraju se na temelju javnog nadmetanja u skladu s politikom upravljanja rizikom kojom se utvrđuju uvjeti kreditne sposobnosti i iznos sredstava koji se mogu plasirati razmjerno kapitalu protustranke.

Za komercijalne banke posebno odabrane za deponiranje privremeno naplaćenih novčanih kazni (ograničena novčana sredstva) kao opće pravilo potreban je najniži dugoročni rejting A (prema S&P ili njemu istovjetna ocjena) u svim trima agencijama za rejting te najniži kratkoročni rejting A-1 (S&P ili njemu istovjetna ocjena). Ako se snizi kreditni rejting banaka iz te skupine, primjenjuju se posebne mjere. Osim toga, iznos deponiran u svakoj banci ograničen je na određeni postotak njezinih vlastitih sredstava te varira ovisno o rejtingu svake institucije. Pri izračunu graničnih vrijednosti uzima se u obzir i iznos nepodmirenih jamstava koje je Komisiji dala ta institucija. Redovito se ispituje jesu li nepodmireni depoziti u skladu s primjenjivim zahtjevima politike.

Privremeno naplaćene novčane kazne: portfelj fonda BUFI

Za ulaganja iz privremeno naplaćenih novčanih kazni Komisija preuzima izloženost kreditnom riziku, a riječ je o riziku da protustranka neće moći otplatiti iznose u cijelosti i na vrijeme. Najviša koncentracija izloženosti odnosi se na Francusku i Njemačku jer te zemlje drže 61 % odnosno 30 % ukupnog portfelja.

Bankovna jamstva

Komisija posjeduje i znatne iznose jamstava koje izdaju financijske institucije u vezi s novčanim kaznama koje određuje za poduzeća koja krše pravila EU-a o tržišnom natjecanju (vidjeti bilješku 2.9.1.). Jamstva se dobivaju od poduzeća koja umjesto novčane kazne vrše privremeno plaćanje. Politika upravljanja rizikom koja se primjenjuje na primitak tih jamstava preispitana je 2012. te je u kontekstu postojećeg financijskog okruženja u EU-u utvrđena nova kombinacija zahtjeva u pogledu kreditnog rejtinga i graničnih postotaka po protustranci (razmjerni vlastitim sredstvima svake protustranke). Politika i dalje za Komisiju osigurava visoku kreditnu kvalitetu. Redovito se ispituje jesu li nepodmirena jamstva u skladu s primjenjivim zahtjevima politike.

Jamstveni fond

U skladu sa sporazumom između EU-a i EIB-a o upravljanju Jamstvenim fondom najniži kreditni rejting svih međubankovnih ulaganja mora biti P-1 agencije Moody ili njemu istovjetan. Kod takvih su protustranaka 31. prosinca 2013. uplaćeni oročeni depoziti u iznosu od 151 milijuna EUR (2012.: 242 milijuna EUR).

8.6. RIZIK LIKVIDNOSTI

Uzimanje i davanje zajmova

Rizik likvidnosti koji nastaje zbog uzetih zajmova uglavnom se prebija davanjem zajmova pod istim uvjetima (naizmjenični zajmovi). Kod MFA-a i Euratoma Jamstveni fond služi kao likvidna rezerva (ili sigurnosna mreža) za slučaj da zajmoprimci ne ispunjavaju svoje obveze ili kasnije u plaćanju. Kod BOP-a Uredbom Vijeća (EU) br. 431/2009 ⁽¹⁾ utvrđen je postupak kojim se daje dovoljno vremena za prikupljanje sredstava s računa vlastitih sredstava Komisije otvorenih u državama članicama. Kod EFSM-a Uredbom Vijeća (EU) br. 407/2010 utvrđen je sličan postupak.

Kad je riječ o upravljanju imovinom i obvezama EZUČ-a u likvidaciji, Komisija zahtjevima likvidnosti upravlja na temelju predviđanja isplate dobivenih prilikom savjetovanja s nadležnim službama Komisije.

Riznica

Načelima proračuna EU-a osigurava se da su ukupna novčana sredstva za određenu godinu uvijek dovoljna za izvršavanje svih plaćanja. Zapravo, ukupni doprinosi država članica jednaki su iznosu plaćanja odobrenih sredstava u proračunskoj godini. Međutim, doprinosi država članica primaju se u dvanaest rata tijekom cijele godine, a plaćanja podliježu određenim sezonskim čimbenicima. Osim toga, u skladu s Uredbom (EZ, Euratom) br. 1150/2000 (Uredba o vlastitim sredstvima), doprinosi država članica koji se odnose na proračun (izmjene proračuna) odobreni nakon 16. u mjesecu (N) postaju raspoloživi tek u mjesecu N+2, a povezana plaćanja odobrenih sredstava moguće je odmah izvršiti. Kako bi raspoloživa sredstva u riznici bila uvijek dovoljna za pokrivanje plaćanja koja treba svakog mjeseca izvršavati, utvrđeni su postupci u pogledu redovitog predviđanja novčanih sredstava, a prema potrebi, do određenih granica i pod određenim uvjetima mogu se zatražiti vlastita sredstva ili dodatna sredstva od država članica. Sezonski čimbenici rashoda i cjelokupna proračunska ograničenja posljednjih godina rezultirala su potrebom za povećanim nadzorom učestalosti plaćanja tijekom godine. Osim navedenog, a u kontekstu dnevnih operacija riznice Komisije, automatskim alatima za upravljanje novčanim sredstvima omogućava se dovoljna likvidnost svih bankovnih računa Komisije na dnevnoj osnovi.

Jamstveni fond

Fondom se upravlja u skladu s načelom da imovina mora imati dovoljnu razinu likvidnosti i aktivacije u vezi s relevantnim preuzetim obvezama. U fondu se mora držati najmanje 100 milijuna EUR u portfelju s dospijecom do 12 mjeseci i ta se sredstva moraju ulagati u instrumente plaćanja. Na dan 31. prosinca 2013. ta ulaganja, uključujući novčana sredstva, iznosila su 152 milijuna EUR. Osim toga, najmanje 20 % nominalne vrijednosti fonda mora se sastojati od instrumenata plaćanja, obveznica s nepromjenjivom stopom čije preostalo dospijeće nije dulje od jedne godine te obveznica s promjenjivom stopom. Na dan 31. prosinca 2013. taj odnos iznosio je 59 %.

9. OBJAVLJIVANJE POVEZANIH STRANAKA

9.1. POVEZANE STRANKE

Povezane stranke EU-a jesu subjekti uključeni u konsolidaciju EU-a i ključno upravljačko osoblje tih subjekata. Transakcije između tih subjekata vrše se kao dio uobičajenih aktivnosti EU-a te stoga u skladu s računovodstvenim pravilima EU-a nisu potrebni posebni zahtjevi u pogledu objavljivanja.

9.2. PRAVA OSOBA NA KLJUČNIM UPRAVLJAČKIM POLOŽAJIMA

U cilju prikazivanja informacija o transakcijama povezanih stranaka u pogledu ključnog upravljačkog osoblja EU-a, te su osobe podijeljene u sljedećih pet kategorija:

Kategorija 1.: predsjednici Europskog vijeća, Komisije i Suda Europske unije

Kategorija 2.: potpredsjednik Komisije i visoki predstavnik EU-a za vanjske poslove i sigurnosnu politiku te ostali potpredsjednici Komisije

Kategorija 3.: glavni tajnik Vijeća, članovi Komisije, suci i nezavisni odvjetnici Suda Europske unije, predsjednik i članovi Općeg suda, predsjednik i članovi Službeničkog suda EU-a, Ombudsman i Europski nadzornik za zaštitu podataka

⁽¹⁾ SL L 128, 27.5.2009., str. 1.

Kategorija 4.: predsjednik i članovi Europskog revizorskog suda

Kategorija 5.: najviše rangirani službenici institucija i agencija.

Sažetak njihovih prava dan je u nastavku, a daljnje informacije nalaze se u Pravilniku o osoblju objavljenom na web-mjestu Europa koji je službeni dokument u kojem se opisuju prava i obveze svih dužnosnika u EU-u. Ključno upravljačko osoblje nije primilo povlaštene zajmove od EU-a.

PRAVA KLJUČNOG UPRAVLJAČKOG OSOBLJA

(u milijunima EUR)

Pravo (po zaposleniku)	Kategorija 1.	Kategorija 2.	Kategorija 3.	Kategorija 4.	Kategorija 5.
Osnovna plaća (mjesečno)	25 352	22 964 - 23 882	18 371 - 20 667	19 840 - 21 126	11 681 - 18 371
Doplatak za boravak u stranoj zemlji i doplatak za život u inozemstvu	15 %	15 %	15 %	15 %	0 – 4 % – 16 %
Obiteljski dodaci:					
Kućanstvo (postotak plaće)	2 % + 170,52	2 % + 170,52	2 % + 170,52	2 % + 170,52	2 % + 170,52
Udržavano dijete	372,61	372,61	372,61	372,61	372,61
Dijete predškolske dobi	91,02	91,02	91,02	91,02	91,02
Obrazovanje ili	252,81	252,81	252,81	252,81	252,81
Obrazovanje van mjesta rada	505,39	505,39	505,39	505,39	505,39
Doplatak za predsjedavajuće suce	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	554,17 – 607,71	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo
Troškovi reprezentacije	1 418,07	911,38	554,17 – 607,71	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo
Godišnji putni troškovi	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo
Prijenosi u države članice:					
Dodatak za obrazovanje ⁽¹⁾	Da	Da	Da	Da	Da
Postotak plaće ⁽¹⁾	5 %	5 %	5 %	5 %	5 %
Postotak plaće bez korekcijskog koeficijenta	Najviše 25 %	Najviše 25 %	Najviše 25 %	Najviše 25 %	Najviše 25 %
Troškovi reprezentacije	Nadoknađuju se	Nadoknađuju se	Nadoknađuju se	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo
Preuzimanje dužnosti:					
Doplatak za nastanjenje	50 703,52	45 927,10 - 47 764,18	36 741,68 - 41 334,40	39 681,02 - 42 252,94	Nadoknađuju se
Troškovi obiteljskog putovanja	Nadoknađuju se	Nadoknađuju se	Nadoknađuju se	Nadoknađuju se	Nadoknađuju se
Troškovi preseljenja	Nadoknađuju se	Nadoknađuju se	Nadoknađuju se	Nadoknađuju se	Nadoknađuju se
Napuštanje dužnosti:					
Troškovi preseljenja	25 352	22 964 - 23 882	18 371 - 20 667	19 840 - 21 126	Nadoknađuju se
Troškovi obiteljskog putovanja	Nadoknađuju se	Nadoknađuju se	Nadoknađuju se	Nadoknađuju se	Nadoknađuju se
Troškovi preseljenja	Nadoknađuju se	Nadoknađuju se	Nadoknađuju se	Nadoknađuju se	Nadoknađuju se
Kućanstvo (postotak plaće) ⁽²⁾	40 % – 65 %	40 % – 65 %	40 % – 65 %	40 % – 65 %	Nije primjenjivo

(u milijunima EUR)

Pravo (po zaposleniku)	Kategorija 1.	Kategorija 2.	Kategorija 3.	Kategorija 4.	Kategorija 5.
Zdravstveno osiguranje	Pokrivaju se	Pokrivaju se	Pokrivaju se	Pokrivaju se	Nije obvezno
Mirovina (postotak plaće prije oporezivanja)	Najviše 70 %	Najviše 70 %	Najviše 70 %	Najviše 70 %	Najviše 70 %
Odbici:					
Porez na dohodak	8 % – 45 %	8 % – 45 %	8 % – 45 %	8 % – 45 %	8 % – 45 %
Zdravstveno osiguranje (postotak plaće)	1,7 %	1,7 %	1,7 %	1,7 %	1,7 %
Posebni namet na plaću	7 %	7 %	7 %	7 %	7 %
Mirovinski odbitak	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	11,3 %
Broj osoba na kraju godine	3	9	93	28	111

⁽¹⁾ Uz primjenu korekcijskog koeficijenta.⁽²⁾ Plaćaju se prve 3 godine nakon odlaska.

10. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANCE STANJA

Računovodstveni službenik Komisije na dan prijena ovoga godišnjeg izvještaja nema saznanja ni o kakvim materijalnim pitanjima niti je obaviješten o takvim materijalnim pitanjima koja bi zahtijevala posebno objavljivanje u ovom odjeljku. Godišnji financijski izvještaj i bilješke pripremljena su na temelju posljednjih dostupnih informacija te se to odražava u prikazanim informacijama.

11. OPSEG KONSOLIDACIJE

11.1. KONSOLIDIRANI SUBJEKTI

A. NADZIRANI SUBJEKTI (52)

1. Institucije i savjetodavna tijela (11)

Europski parlament

Europsko vijeće

Europska komisija

Odbor regija

Sud Europske unije

Europska služba za vanjsko djelovanje

Europski nadzornik za zaštitu podataka

Europski gospodarski i socijalni odbor

Europski ombudsman

Europski revizorski sud

Vijeće Europske unije

2. Agencije EU-a (39)

2.1. Izvršne agencije (6)

Izvršna agencija za obrazovanje, audiovizualnu politiku i kulturu

Izvršna agencija za zdravlje i potrošače

Izvršna agencija za istraživanje

Izvršna agencija za konkurentnost i inovacije
Izvršna agencija za transeuropsku prometnu mrežu
Izvršna agencija Europskog istraživačkog vijeća
2.2. *Decentralizirane agencije (33)*
Europska agencija za pomorsku sigurnost
Europska agencija za lijekove
Nadzorno tijelo za europski GNSS
Europska agencija za kemikalije
Fuzija za energiju (Europsko zajedničko poduzeće za ITER i razvoj energije fuzije)
Eurojust
Europski institut za jednakost spolova
Europska agencija za sigurnost i zdravlje na radu
Europski centar za sprečavanje i kontrolu bolesti
Europska agencija za okoliš
Europski centar za razvoj strukovnog osposobljavanja
Europska agencija za suradnju europskih regulatora
Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo
Europski ured za azil
Ured Tijela europskih regulatora za elektroničke komunikacije
Europska agencija za upravljanje operativnom suradnjom na vanjskim granicama država članica EU-a
EU-LISA (Europska agencija za operativno upravljanje opsežnim informacijskim sustavima u području slobode, sigurnosti i pravde)⁽¹⁾
Europska agencija za sigurnost hrane
Europska agencija za željeznice
Ured Zajednice za biljne sorte
Europska agencija za kontrolu ribarstva
Europski centar za praćenje droga i ovisnosti o drogama
Europska policijska akademija (CEPOL)
Europski policijski ured (EUROPOL)
Europska agencija za sigurnost zračnog prometa
Europska agencija za mrežnu i informacijsku sigurnost
Agencija Europske unije za temeljna prava
Europsko nadzorno tijelo za osiguranje i strukovno mirovinsko osiguranje
Prevoditeljski centar za tijela Europske unije
Europsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržišta kapitala
Europska zaklada za izobrazbu

⁽¹⁾ Prvi put konsolidirani 2013.

Europska zaklada za poboljšanje životnih i radnih uvjeta

Ured EU-a za usklađivanje na unutarnjem tržištu (žigovi i dizajn)

3. Ostali nadzirani subjekti (2)

Europska zajednica za ugljen i čelik (u likvidaciji)

Europski institut za inovacije i tehnologiju

B. ZAJEDNIČKI POTHVATI (5)

Međunarodna organizacija za energiju fuzije ITER

Zajedničko poduzeće SESAR

Zajedničko poduzeće FCH

Zajedničko poduzeće Galileo u likvidaciji

Zajedničko poduzeće IMI

C. PRIDRUŽENI SUBJEKTI (4)

Europski investicijski fond

Zajedničko poduzeće Clean Sky

Zajedničko poduzeće ARTEMIS

Zajedničko poduzeće ENIAC

11.2. NEKONSOLIDIRANI SUBJEKTI

Iako EU upravlja imovinom subjekata navedenih u nastavku, oni ne ispunjavaju zahtjeve za konsolidaciju te stoga nisu uključeni u financijski izvještaj EU-a.

11.2.1. Europski razvojni fond

Europski razvojni fond (ERF) glavni je instrument za pružanje pomoći EU-a u okviru razvojne suradnje s afričkim, karipskim i pacifičkim državama (AKP) te prekomorskih zemalja i područja (PZP). Njegovo osnivanje predviđeno je Ugovorom iz Rima iz 1957. u cilju davanja tehničke i financijske pomoći, u početku samo afričkim zemljama s kojima su neke država članice povijesno povezane.

ERF se ne financira iz proračuna EU-a, već izravnim doprinosima država članica koji se temelje na internom sporazumu predstavnika država članica koji su članovi Vijeća. Sredstvima ERF-a upravljaju Komisija i EIB. Svaki ERF obično se zaključuje na razdoblje od oko pet godina. Od sklapanje prve konvencije o partnerstvu 1964. programski ciklusi ERF-a u načelu su pratili cikluse partnerskih sporazuma i konvencija.

ERF je uređen posebnom Financijskom uredbom (SL L 78, 19.3.2008.) kojom je predviđeno podnošenje vlastitih financijskih izvještaja odvojenih od izvještaja EU-a. Godišnji financijski izvještaji i upravljanje sredstvima ERF-a podliježu vanjskom nadzoru Europskog revizorskog suda i Europskog parlamenta. U svrhu informiranja u nastavku su prikazani bilanca stanja i izvještaj o financijskom rezultatu za Osmi, Deveti i Deseti ERF:

BILANCA STANJA – Osmi, Deveti i Deseti ERF

(u milijunima EUR)

	31.12.2013.	31.12.2012.
Dugotrajna imovina	424	438
Kratkoročna imovina	2 129	2 094
UKUPNA IMOVINA	2 553	2 532

(u milijunima EUR)

	31.12.2013.	31.12.2012.
Dugoročne obveze	(25)	(40)
Kratkoročne obveze	(1 214)	(1 057)
UKUPNE OBVEZE	(1 239)	(1 097)
NETO IMOVINA	1 313	1 435
FONDOVI I PRIČUVE		
Pozvani kapital fonda	32 529	29 579
Ostale pričuve	2 252	2 252
Poslovni rezultat prenesen iz prethodnih godina	(30 396)	(27 374)
Poslovni rezultat godine	(3 072)	(3 023)
NETO IMOVINA	1 313	1 435

IZVJEŠTAJ O FINACIJSKOM REZULTATU – Osmi, Deveti i Deseti ERF

(u milijunima EUR)

	2013.	2012.
Prihodi od poslovanja	123	124
Troškovi poslovanja	(3 027)	(3 017)
Administrativni troškovi	(167)	(107)
GUBITAK OD POSLOVNIH AKTIVNOSTI	(3 072)	(3 001)
Financijske aktivnosti	0	(22)
POSLOVNI REZULTAT GODINE	(3 072)	(3 023)

11.2.2. Sustav zdravstvenog osiguranja

Sustav zdravstvenog osiguranja jest sustav kojim se osoblju raznih tijela EU-a daje zdravstveno osiguranje. Sredstva Sustava smatraju se njegovim vlastitim sredstvima te nisu pod nadzorom EU-a iako Komisija upravlja njegovom financijskom imovinom. Sustav se financira doprinosima svojih članova (osoblje) i zaposlenika (institucije/agencije/tijela). Sav višak ostaje u sustavu.

Sustav ima četiri zasebna dijela – glavnim dijelom obuhvaćeno je osoblje institucija i agencija EU-a, a trima manjim dijelovima obuhvaćeno je osoblje Europskog sveučilišnog instituta, europskih škola i osoblja koje radi izvan EU-a poput osoblja u delegacijama EU-a. Ukupna imovina sustava iznosila je na dan 31. prosinca 2013. ukupno 291 milijun EUR (2012.: 296 milijuna EUR).

11.2.3. Jamstveni fond sudionika

Određeni iznosi pretfinanciranja isplaćeni u okviru Sedmog istraživačkog okvirnog programa za istraživanje i tehnološki razvoj (FP7) učinkovito se pokrivaju iz Jamstvenog fonda sudionika (PGF) – pretfinanciranje isplaćeno 2013. iznosilo je ukupno 4,5 milijardi EUR (2012.: 4 milijarde EUR). Taj je fond odvojen od Komisije i ne konsolidira se u ovom izvještaju.

PGF je instrument uzajamne koristi osnovan za pokrivanje financijskih rizika EU-a i sudionika tijekom provedbe neizravnih djelovanja FP7, njegova kapitala i interesa u cilju sigurnosti izvedbe. Tijekom trajanja djelovanja doprinos svih sudionika u neizravnim djelovanjima u obliku bespovratnih sredstava iznosi 5 % ukupnog doprinosa EU-a kapitalu PGF-a. Stoga su sudionici vlasnici PGF-a, a EU (koji zastupa Komisija) njihovo je izvršno tijelo. Po završetku neizravnog djelovanja sudionicima se u cijelosti vraćaju njihovi doprinosi kapitalu, osim ako je PGF pretrpio gubitke zbog korisnika koji nisu izvršili svoje obveze – u tom slučaju sudionicima se vraća najmanje 80 % njihovih doprinosa. Stoga PGF jamči financijski interes EU-a i sudionika.

Proračunski PGF 31. prosinca 2013. iznosio je ukupno 1 658 milijuna EUR (2012.: 1 452 milijuna EUR). Sredstva PGF-a smatraju se njegovim vlastitim sredstvima te nisu pod nadzorom EU-a, a njegovom financijskom imovinom upravlja EIB.

AGREGIRANI IZVJEŠTAJI O IZVRŠENJU PRORAČUNA I BILJEŠKE ⁽¹⁾

SADRŽAJ

	<i>Stranica</i>
STRUKTURA PRORAČUNA I NAČELA	91
1. REZULTAT IZVRŠENJA PRORAČUNA EU-a	93
1.1. REZULTAT IZVRŠENJA PRORAČUNA EU-a	93
1.2. USKLAĐIVANJE POSLOVNOG REZULTATA S PRORAČUNSKIM REZULTATOM	93
1.3. IZVJEŠTAJ O USPOREDBI PRORAČUNA I STVARNIH IZNOSA	94
2. IZVRŠENJE PRORAČUNSKIH PRIHODA EU-a	100
2.1. SAŽETAK IZVRŠENJA PRORAČUNSKIH PRIHODA	100
3. IZVRŠENJE PRORAČUNSKIH RASHODA EU-a	104
3.1. PODJELA I PROMJENA ODOBRENIH SREDSTAVA ZA PREUZIMANJE OBVEZA I ODOBRENIH SREDSTAVA ZA PLAĆANJE PO NASLOVIMA FINACIJSKOG OKVIRA	104
3.2. IZVRŠENJE ODOBRENIH SREDSTAVA ZA PREUZIMANJE OBVEZA PO NASLOVIMA FINACIJSKOG OKVIRA ..	105
3.3. IZVRŠENJE ODOBRENIH SREDSTAVA ZA PLAĆANJE PO NASLOVIMA FINACIJSKOG OKVIRA	106
3.4. PROMJENE NEPODMIRENIH PREUZETIH OBVEZA – PO NASLOVIMA FINACIJSKOG OKVIRA	107
3.5. PODJELA NEPODMIRENIH ODOBRENIH SREDSTAVA PO GODINI NASTANKA – PO NASLOVIMA FINACIJSKOG OKVIRA	107
3.6. PODJELA I PROMJENA ODOBRENIH SREDSTAVA ZA PREUZIMANJE OBVEZA I ODOBRENIH SREDSTAVA ZA PLAĆANJE PO PODRUČJIMA POLITIKE	108
3.7. IZVRŠENJE ODOBRENIH SREDSTAVA ZA PREUZIMANJE OBVEZA PO PODRUČJIMA POLITIKE	110
3.8. IZVRŠENJE ODOBRENIH SREDSTAVA ZA PLAĆANJE PO PODRUČJIMA POLITIKE	112
3.9. PROMJENE NEPODMIRENIH PREUZETIH OBVEZA PO PODRUČJIMA POLITIKA	114
3.10. PODJELA NEPODMIRENIH ODOBRENIH SREDSTAVA PO GODINI NASTANKA I PODRUČJIMA POLITIKA	116
4. INSTITUCIJE I AGENCIJE	120
4.1. SAŽETAK IZVRŠENJA PRORAČUNSKIH PRIHODA PO INSTITUCIJAMA	120
4.2. IZVRŠENJE ODOBRENIH SREDSTAVA ZA PREUZIMANJE OBVEZA I ODOBRENIH SREDSTAVA ZA PLAĆANJE PO INSTITUCIJAMA	121
4.3. PRIHOD AGENCIJA: PRORAČUNSKA PREDVIĐANJA, PRAVA I PRIMLJENI IZNOSI	123
4.4. ODOBRENA SREDSTVA ZA PREUZIMANJE OBVEZA I ODOBRENA SREDSTVA ZA PLAĆANJE PO AGENCIJAMA	124
4.5. PRORAČUNSKI REZULTAT UKLJUČUJUĆI AGENCIJE	127

⁽¹⁾ Treba napomenuti da zbog zaokruživanja iznosa na milijune eura neki financijski podaci iz tablica koje slijede ne daju točan zbroj.

STRUKTURA PRORAČUNA I NAČELA

Proračunsko računovodstvo vodi se u skladu s Financijskom uredbom i njezinim pravilima primjene. Općim proračunom kao glavnim instrumentom financijske politike Unije svake se godine osiguravaju te odobravaju prihodi i rashodi Unije.

Komisija svake godine vrši procjenu prihoda i rashoda svih institucija za predmetnu godinu i sastavlja nacrt proračuna te ga šalje proračunskom tijelu. Na temelju toga nacrta Vijeće donosi svoje stajalište o kojem se potom pregovara između dviju strana proračunskog tijela. Predsjednik Parlamenta izjavljuje da je zajednički nacrt proračuna konačno donesen te da se stoga proračun može izvršiti. Zadaća izvršenja proračuna uglavnom je u nadležnosti Komisije.

Struktura proračuna za Komisiju sastoji se od administrativnih odobrenih sredstava i odobrenih sredstava za poslovanje. Ostale institucije imaju samo administrativna odobrena sredstva. Osim toga, u proračunu se razlikuju dvije vrste odobrenih sredstava: nediferencirana i diferencirana. Nediferencirana odobrena sredstva upotrebljavaju se za financiranje djelovanja na godišnjoj osnovi (sukladno s načelom jedne godine). Diferencirana odobrena sredstva uvedena su kako bi se načelo jedne godine uskladilo s potrebom upravljanja višegodišnjim djelovanjima. Njima su obuhvaćena višegodišnja djelovanja. Diferencirana odobrena sredstva dijele se na odobrena sredstva za preuzimanje obveza i odobrena sredstva za plaćanje:

- **odobrena sredstva za preuzimanje obveza:** njima je obuhvaćen ukupan trošak pravnih obveza preuzetih za tekuću financijsku godinu za djelovanja koja se protežu na više godina. Proračunske obveze za djelovanja koje traju dulje od jedne financijske godine mogu se rasporediti tijekom nekoliko godina na godišnje obroke ako je to određeno temeljnim aktom.
- **sredstva za plaćanje:** njima su obuhvaćeni rashodi za obveze preuzete za tekuću financijsku godinu i/ili prethodne financijske godine.

Podrijetlo odobrenih sredstava

Glavni izvor odobrenih sredstava jest proračun Unije za tekuću godinu. Međutim, postoje druge vrste odobrenih sredstava koji proizlaze iz odredaba Financijske uredbе. Ona potječu iz prethodnih financijskih godina ili vanjskih izvora:

- **Odobrena sredstva početnog proračuna** utvrđena za tekuću godinu mogu se dopuniti prijenosima između proračunskih linija i izmjenama proračuna.
- **Odobrenim sredstvima prenesenima** iz prethodnih godina ili ponovno stavljenima na raspolaganje isto se tako se dopunjuje tekući proračun. To su:
 - (i) nediferencirana odobrena sredstva za plaćanje koja se mogu prenositi automatski samo za jednu financijsku godinu;
 - (ii) odobrena sredstva prenesena na temelju odluke institucija u jednom od dva sljedeća slučaja: ako su završene pripreme faze ili je pravna osnova naknadno donesena i
 - (iii) odobrena sredstva ponovno su stavljena na raspolaganje kao rezultat oslobađanja sredstava: to podrazumijeva ponovni unos odobrenih sredstava za preuzimanje obveza u vezi sa strukturnim fondovima koji su oslobođeni. Iznosi se iznimno mogu ponovno unijeti u slučaju pogreške Komisije ili ako su neophodni za dovršenje programa.
- **Namjenski prihodi** koji se sastoje od:
 - (i) i. povrata sredstava ako se iznosi unose u proračunske linije kao namjenski prihod u kojem su nastali prvotni rashodi i mogu se prenositi bez ograničenja
 - (ii) odobrena sredstva EFTA-e: Na temelju sporazuma o Europskom gospodarskom prostoru (EGP) omogućavaju se financijski doprinosi njegovih članova za određene aktivnosti u proračunu EU-a. Predmetne proračunske linije i planirani iznosi objavljuju se u Prilogu III. proračunu EU-a. Iznosi u predmetnim proračunskim linijama povećavaju se zahvaljujući doprinosu EFTA-e. Odobrena sredstva neiskorištena na kraju godine poništavaju se i vraćaju državama EGP-a.
 - (iii) prihodi od trećih strana i ostalih zemalja koje su sklopile sporazume s EU-om, a koji podrazumijevaju financijski doprinosi aktivnostima EU-a. Primljeni iznosi smatraju se prihodom trećih strana i dodjeljuju se predmetnim proračunskim linijama (često u području istraživanja) i mogu se prenositi bez ograničenja.

- (iv) rad za treće osobe: kao dio svojih aktivnosti istraživački centri EU-a mogu raditi za vanjska tijela. Kao u slučaju prihoda od trećih strana, rad za treće strane namijenjen je posebnim proračunskim linijama i može se prenositi bez ograničenja i
- (v) odobrena sredstva stavljena na raspolaganja kao rezultat otplate plaćanja: riječ je o sredstvima EU-a koja su otplatili korisnici i mogu se prenositi bez ograničenja.

Sastav raspoloživih odobrenih sredstava

- početni proračun = odobrena sredstva izglasana u godini N-1;
- odobrena sredstva konačnog proračuna = odobrena sredstva donesenog početnog proračuna + odobrena sredstva izmjene proračuna + prijenosi + dodatna odobrena sredstva;
- dodatna odobrena sredstva = namjenski prihodi (vidjeti gore) + odobrena sredstva prenesena iz prethodne financijske godine ili ponovno stavljena na raspolaganje nakon njihova oslobađanja.

Izračun proračunskog rezultata

Iznosi vlastitih sredstava uneseni u izvještaj jesu iznosi uplaćeni tijekom godine na račune koje su vlade država članica otvorile u ime Komisije. U slučaju viška prihodi se sastoje i od proračunskog rezultata prethodne financijske godine. Ostali prihodi uneseni u izvještaj jesu stvarno primljeni iznosi tijekom godine.

U cilju izračuna proračunskog rezultata za godinu rashodi se sastoje od plaćanja na temelju odobrenih sredstava u godini uz sva odobrena sredstva u toj godini koja su prenesena u narednu godinu. Plaćanja na temelju odobrenih sredstava za godinu jesu plaćanja koja do 31. prosinca financijske godine izvršava računovodstveni službenik. U slučaju EFJP-a plaćanja izvršavaju države članice između 16. listopada godine N-1 i 15. listopada godine N, uz uvjet da je računovodstveni službenik do 31. siječnja godine N+1 obaviješten o obvezama i odobrenju. Rashodi EFJP-a mogu ovisiti o odluci o sukladnosti nakon provedenih nadzora u državama članicama.

Proračunski rezultat sastoji se od dvaju elemenata: rezultata EU-a i rezultata sudjelovanja država EFTA-e koje su članice EGP-a. U skladu s člankom 15. Uredbe (EZ, Euratom) br. 1150/2000 o vlastitim sredstvima taj rezultat predstavlja razliku između:

- ukupnih prihoda primljenih u toj godini i
- ukupnih iznosa isplaćenih na teret odobrenih sredstava za tu godinu uvećanih za ukupni iznos odobrenih sredstava za tu godinu prenesen u narednu godinu.
- Konačnom iznosu dodaje se ili oduzima sljedeće:
 - neto saldo poništenih odobrenih sredstava za plaćanje prenesenih iz prethodnih godina i sva plaćanja koja, zbog promjenjivog tečaja eura, premašuju nediferencirana odobrena sredstva prenesena iz prethodne godine i
 - saldo dobiti i gubitka na temelju promjene tečaja stranih valuta tijekom godine.

Odobrena sredstva prenesena iz prethodne financijske godine u pogledu doprinosa i rada trećih strana, koja se po definiciji uvijek mogu upotrijebiti, unose se u dodatna odobrena sredstva za financijsku godinu. Time se objašnjava razlika između prijenosâ iz prethodne godine unesenih u izvještaj o izvršenju proračuna za 2013. i prijenosâ u narednu godinu unesenih u izvještaj o izvršenju proračuna za 2012. Odobrena sredstva za plaćanje za ponovnu uporabu i odobrena sredstva ponovno stavljena na raspolaganje nakon otplate plaćanja ne uzimaju se u obzir pri izračunu proračunskog rezultata.

Prenesenim odobrenim sredstvima za plaćanje obuhvaćeni su automatski prijenosi i prijenosi na temelju odluke. Pri poništenju neiskorištenih odobrenih sredstava prenesenih iz prethodne godine prikazuju se poništenja odobrenih sredstava prenesenih automatski i na temelju odluke. To uključuje i smanjenje odobrenih sredstava namjenskih prihoda prenesenih u narednu godinu u usporedbi s 2012.

1. REZULTAT IZVRŠENJA PRORAČUNA EU-a

1.1. REZULTAT IZVRŠENJA PRORAČUNA EU-a

(u milijunima EUR)

	2013.	2012.
Prihodi u financijskoj godini	149 504	139 541
Plaćanja na temelju odobrenih sredstava za tekuću godinu	(147 567)	(137 738)
Odobrena sredstva za plaćanje prenesena u godinu N+1	(1 329)	(936)
Poništenje neupotrijebljenih odobrenih sredstava za plaćanja prenesenih iz godine N-1	437	92
Razlike u tečajevima stranih valuta za godinu	(42)	60
Proračunski rezultat ⁽¹⁾	1 002	1 019

⁽¹⁾ Od čega rezultat EFTA-e iznosi 4 milijuna EUR u 2013. i 4 milijuna EUR u 2012.

Proračunski rezultat EU-a vraća se državama članicama tijekom naredne godine odbitkom od iznosa koje trebaju platiti u toj financijskoj godini.

1.2. USKLADIVANJE POSLOVNOG REZULTATA S PRORAČUNSKIM REZULTATOM

(u milijunima EUR)

	2013.	2012.
POSLOVNI REZULTAT GODINE	(4 365)	(5 329)
Prihodi		
Prava utvrđena u tekućoj godini koja još nisu naplaćena	(2 071)	(2 000)
Prava utvrđena u prethodnim godinama naplaćena u tekućoj godini	3 357	4 582
Obračunani prihodi (neto)	(134)	(38)
Izdaci		
Obračunani izdaci (neto)	3 216	(1 544)
Izdaci iz prethodne godine plaćeni u tekućoj godini	(1 123)	(2 695)
Neto učinak pretfinanciranja	(902)	820
Odobrena sredstva za plaćanje prenesena u sljedeću godinu	(1 528)	(4 666)
Plaćanja na temelju prijenosa i poništenja neupotrijebljenih odobrenih sredstava za plaćanje	1 538	4 768
Promjene pričuve	4 136	7 805
Ostalo	(1 028)	(670)
Poslovni rezultat agencija i EZUČ-a	(93)	(15)
PRORAČUNSKI REZULTAT GODINE	1 002	1 019

Poslovni rezultat godine izračunava se na temelju načela računovodstva nastanka događaja. Međutim, proračunski rezultat temelji se na prilagođenim pravilima gotovinskog računovodstva u skladu s Financijskom uredbom. Budući da poslovni rezultat i proračunski rezultat obuhvaćaju iste osnovne operativne transakcije, za nadzor je potrebno provjeriti je li ih moguće uskladiti.

U 2013. su unaprijed plaćeni troškovi povezani s instrumentima financijskog inženjeringa i programima potpora (vidjeti 2.6.2. i 2.10.2.) prvi puta bili uključeni u kategoriju „neto učinka pretfinanciranja”. Isto je prerazvrstavanje izvršeno na navedenim usporednim podacima.

Usklađene stavke – prihodi

Stvarni proračunski prihod u financijskog godini odgovara prihodima prikupljenima na temelju prava utvrđenih tijekom godine i iznosa prikupljenih na temelju prava utvrđenih u prethodnim godinama. Stoga u svrhu usklađivanja od poslovnog rezultata treba oduzeti iznose na temelju **prava utvrđenih tijekom godine koji još nisu prikupljeni** jer oni nisu dio proračunskih prihoda. S druge strane u svrhu usklađivanja poslovnom rezultatu treba dodati iznose na temelju **prava utvrđenih prethodnih godina prikupljenih tijekom godine**.

Neto obračunane prihode uglavnom čine obračunani prihodi za poljoprivredne pristojbe, vlastita sredstva te kamate i dividende. U obzir se uzima samo neto učinak, tj. obračunani prihodi za tekuću godinu umanjeni za poništene obračunane prihode iz prethodnih godina.

Usklađene stavke – rashodi

Neto obračunane izdatke čine uglavnom obračunane obveze za izračun granične vrijednosti na kraju godine, tj. opravdani izdaci korisnika sredstava EU-a koji Komisiji još nisu prijavljeni. Iako se obračunani izdaci ne smatraju proračunskim rashodima, plaćanja izvršena u **tekućoj godini koja se odnose na račune uknjižene u prethodnim godinama** dio su proračunskih rashoda tekuće godine.

Neto učinak pretfinanciranja jest kombinacija (1.) novih iznosa pretfinanciranja plaćenih u tekućoj godini i priznatih kao proračunski rashod u godini i (2.) obračunatih iznosa pretfinanciranja plaćenih u tekućoj godini ili prethodnim godinama prihvaćanjem opravdanih troškova. Drugo navedeno jest obračunski izdatak, ali ne u smislu proračunskog računovodstva jer se plaćanja početnih iznosa pretfinanciranja već u vrijeme plaćanja smatraju proračunskim rashodom.

Pored plaćanja na temelju odobrenih sredstava za plaćanja za godinu, pri izračunu proračunskog rezultata za godinu treba uzeti u obzir i odobrena sredstva za tu godinu koja se **prenose u sljedeću godinu** (u skladu s člankom 15. Uredbe (EZ, Euratom) br. 1150/2000). Isto se primjenjuje i na proračunska plaćanja u tekućoj godini nastala zbog **prijenosa i poništenja neupotrijebljenih odobrenih sredstava za plaćanje**.

Promjene pričuve odnose se na procjene u računovodstvu na temelju nastanka poslovnih događaja na kraju godine (uglavnom primanja zaposlenih) koji ne utječu na proračunsko računovodstvo. **Ostale usklađene iznose** čine različiti elementi poput amortizacije imovine, stjecanja imovine, plaćanje kapitalnih najмова i financijsko sudjelovanje u kojem su postupanje s proračunskim računovodstvom i računovodstvom na temelju nastanka poslovnih događaja različiti.

1.3. IZVJEŠTAJ O USPOREDBI PRORAČUNA I STVARNIH IZNOSA

1.3.1. *Prihodi*

(u milijunima EUR)

	Početni proračun	Konačni proračun	Stvarni prihodi
1. Vlastita sredstva	131 288	140 326	140 100
<i>od čega carine</i>	18 632	14 857	15 164
<i>od čega PDV</i>	15 030	14 680	14 542
<i>od čega BND</i>	97 503	110 823	110 032
3. Viškovi, neupotrijebljena sredstva i prilagodbe	0	1 057	698
4. Prihodi na temelju zaposlenih u institucijama i ostalim tijelima Unije	1 278	1 278	1 199
5. Prihodi koji proizlaze iz administrativnog poslovanja institucija	54	54	611
6. Doprinosi i povrati povezani sa sporazumima i programima Unije	60	60	3 898

(u milijunima EUR)

	Početni proračun	Konačni proračun	Stvarni prihodi
7. Zatezne kamate i novčane kazne	123	1 642	2 973
8. Uzimanje i davanje zajmova	4	4	2
9. Razni prihodi	30	30	24
Ukupno	132 837	144 451	149 504

1.3.2. *Rashodi po naslovima financijskog okvira*

(u milijunima EUR)

	Početni proračun	Konačni proračun ⁽¹⁾	Izvršena plaćanja
1. Održivi rast	59 085	73 528	71 238
1.1 Konkurentnost za rast i zapošljavanje	11 886	16 290	14 307
1.2 Kohezija za rast i zapošljavanje	47 199	57 238	56 931
2. Očuvanje prirodnih resursa i upravljanje njima	57 484	60 404	59 524
3. Građanstvo, sloboda, sigurnost i pravda	1 515	2 197	1 883
4. EU kao globalni čimbenik	6 323	7 200	7 055
5. Administracija	8 430	10 056	8 693
6. Naknade	0	75	75
Ukupno	132 837	153 461	148 469

⁽¹⁾ Uključujući izmjene proračuna, prenesena odobrena sredstva i namjenske prihode.1.3.3. *Rashodi po područjima politika*

(u milijunima EUR)

	Početni proračun	Konačni proračun ⁽¹⁾	Izvršena plaćanja
01 Gospodarski i financijski poslovi	428	411	397
02 Poduzetništvo	1 162	1 587	1 456
03 Tržišno natjecanje	92	107	93
04 Zapošljavanje i socijalna pitanja	10 429	14 286	14 107
05 Poljoprivreda i ruralni razvoj	56 344	59 234	58 339
06 Mobilnost i promet	984	1 120	1 059
07 Zaštita okoliša i klimatska politika	391	438	406
08 Istraživanje	4 808	6 556	5 771
09 Komunikacijske mreže, sadržaj i tehnologija	1 389	2 024	1 826
10 Izravno istraživanje	411	959	496
11 Pomorstvo i ribarstvo	794	831	820
12 Unutarnje tržište	103	127	116

(u milijunima EUR)

	Početni proračun	Konačni proračun ⁽¹⁾	Izvršena plaćanja
13 Regionalna politika	37 434	43 960	43 494
14 Oporezivanje i carinska unija	112	140	129
15 Obrazovanje i kultura	2 373	3 301	3 052
16 Komunikacija	253	273	252
17 Zdravlje i zaštita potrošača	593	622	599
18 Unutarnji poslovi	799	1 053	1 035
19 Vanjski odnosi	3 089	3 354	3 295
20 Trgovina	102	112	104
21 Razvoj i odnosi s državama AKP-a	1 207	1 377	1 345
22 Proširenje	832	933	920
23 Humanitarna pomoć	829	1 278	1 249
24 Borba protiv prijevara	73	83	73
25 Koordinacija politika Komisije i pravno savjetovanje	194	221	193
26 Administracija Komisije	1 013	1 318	1 082
27 Proračun	67	146	135
28 Revizija	12	13	12
29 Statistika	115	147	126
30 Mirovine i povezani rashodi	1 399	1 401	1 397
31 Jezične usluge	397	506	436
32 Energetika	814	838	758
33 Pravosuđe	184	208	195
40 Pričuve	80	0	0
90 Ostale institucije	3 527	4 497	3 703
Ukupno	132 837	153 461	148 469

⁽¹⁾ Uključujući izmjene proračuna, prenesena odobrena sredstva i namjenske prihode.

1.3.4. Obveze po naslovima financijskog okvira

(u milijunima EUR)

	Početni proračun	Konačni proračun ⁽¹⁾	Obveze
1. Održivi rast	70 630	75 054	72 682
1.1 Konkurentnost za rast i zapošljavanje	16 121	19 191	17 723
1.2 Kohezija za rast i zapošljavanje	54 509	55 863	54 959
2. Očuvanje prirodnih resursa i upravljanje njima	60 149	62 540	61 463
3. Građanstvo, sloboda, sigurnost i pravda	2 106	2 846	2 777

(u milijunima EUR)

	Početni proračun	Konačni proračun ⁽¹⁾	Obveze
4. EU kao globalni čimbenik	9 583	10 015	9 793
5. Administracija	8 430	9 281	8 870
6. Naknade	0	75	75
Ukupno	150 898	159 810	155 659

⁽¹⁾ Uključujući izmjene proračuna, prenesena odobrena sredstva i namjenske prihode.

1.3.5. Obveze po područjima politika

(u milijunima EUR)

	Početni proračun	Konačni proračun ⁽¹⁾	Obveze
01 Gospodarski i financijski poslovi	556	527	517
02 Poduzetništvo	1 154	1 269	1 241
03 Tržišno natjecanje	92	99	94
04 Zapošljavanje i socijalna pitanja	12 004	12 823	12 131
05 Poljoprivreda i ruralni razvoj	58 852	61 226	60 167
06 Mobilnost i promet	1 741	1 843	1 807
07 Zaštita okoliša i klimatska politika	498	518	506
08 Istraživanje	6 878	8 130	7 915
09 Komunikacijske mreže, sadržaj i tehnologija	1 805	2 131	2 085
10 Izravno istraživanje	424	1 000	518
11 Pomorstvo i ribarstvo	1 024	1 043	997
12 Unutarnje tržište	106	123	117
13 Regionalna politika	43 389	44 464	44 170
14 Oporezivanje i carinska unija	145	151	147
15 Obrazovanje i kultura	2 813	3 433	3 303
16 Komunikacija	266	275	269
17 Zdravlje i zaštita potrošača	634	648	635
18 Unutarnji poslovi	1 296	1 444	1 420
19 Vanjski odnosi	5 001	5 088	5 023
20 Trgovina	107	111	108
21 Razvoj i odnosi s državama AKP-a	1 572	1 701	1 664
22 Proširenje	1 062	1 152	1 147
23 Humanitarna pomoć	917	1 360	1 339
24 Borba protiv prijevara	79	79	79
25 Koordinacija politika Komisije i pravno savjetovanje	193	205	194
26 Administracija Komisije	1 030	1 184	1 119

(u milijunima EUR)

	Početni proračun	Konačni proračun ⁽¹⁾	Obveze
27 Proračun	67	138	134
28 Revizija	12	13	12
29 Statistika	134	144	134
30 Mirovine i povezani rashodi	1 399	1 401	1 397
31 Jezične usluge	397	482	435
32 Energetika	738	818	782
33 Pravosuđe	218	235	225
40 Pričuve	764	528	0
90 Ostale institucije	3 527	4 023	3 830
Ukupno	150 898	159 810	155 659

⁽¹⁾ Uključujući izmjene proračuna, prenesena odobrena sredstva i namjenske prihode.

U početno donesenom proračunu EU-a, koji je 12. prosinca 2012. potpisao predsjednik Europskog parlamenta, odobrena sredstva za plaćanje iznosila su 132 837 milijuna EUR, a iz vlastitih sredstava izdvojeno je ukupno 131 288 milijuna EUR. Procjene prihoda i rashoda u početnom proračunu obično se prilagođavaju tijekom proračunske godine, a izmjene se prikazuju u Izmjenama proračuna. Zahvaljujući prilagodbama vlastitih sredstava na temelju BND-a proračunski prihodi točno odgovaraju proračunskim rashodima. U skladu s načelom uravnoteženosti, proračunski prihodi i rashodi (odobrena sredstva za plaćanje) moraju biti u ravnoteži.

Prihodi:

Tijekom 2013. doneseno je devet izmjena proračuna. Uzimajući u obzir te izmjene, ukupni konačni proračunski prihodi za 2013. iznosili su 144 451 milijuna EUR. To je financirano vlastitim sredstvima u iznosu od 140 326 milijuna (9 038 milijuna EUR više no što je na početku planirano), a ostatak iz ostalih prihoda. Povećana potreba za financiranjem odobrenih sredstava za plaćanje pokrivena je uglavnom pozivom na uplatu sredstava na temelju BND-a u Izmjenama proračuna br. 2/2013 i 8/2013.

Pismo izmjene uz Izmjenu proračuna br. 6/2013 uključivalo je novčane kazne za poduzeća u ukupnom iznosu od 1 614 milijuna EUR koji su bili poznati u trenutku utvrđivanja nacrtu Izmjene proračuna br. 6/2103. Do 31. prosinca 2013. ostale su novčane kazne postale konačne zbog konačne presude ili zato što se poduzeća nisu uložila žalbu na nove odluke o novčanim kaznama.

Prihod, doprinosi i povrati povezani sa sporazumima i programima Unije ukupno iznose 3 888 milijuna EUR. Najviši iznosi odnose se na EFJP i EPFRR (točnije, na poravnanje računa i nepravilnosti), sudjelovanje trećih zemalja u programima za istraživanje te ostale doprinose i povrate programima/aktivnostima Unije. Znatna dio tog ukupnog iznosa sastoji se od namjenskog prihoda zbog kojeg se obično povećava broj unosa dodatnih odobrenih sredstava na strani rashoda.

Kad je riječ o rezultatu vlastitih sredstava, prikupljeni iznos tradicionalnih vlastitih sredstava bio je približan predviđenom iznosu. Do toga je došlo jer su proračunske procjene izmijenjene u vrijeme donošenja Izmjene proračuna br. 6/2013 (u skladu s novim makroekonomskim predviđanjima za proljeće 2013. umanjene su za 1 871 milijun EUR) još jednom izmijenjene u Pismu izmjene uz tu Izmjenu proračuna kako bi se u obzir uzeo stvarni tempo prikupljanja sredstava. Stoga su vlastita sredstva još jednom umanjena za 2 062 milijuna EUR.

I konačna plaćanja PDV-a i BND-a država članica približna su konačnoj proračunskoj procjeni. Do razlika između predviđenih iznosa i stvarno plaćenih iznosa došlo je zbog razlika između tečajeva eura upotrijebljenih u proračunske svrhe i tečajeva koje su vrijedili u vrijeme kad su države članice izvan EMU-a stvarno izvršile svoja plaćanja.

Rashodi:

Godina 2013. bila je posljednja godina programskog razdoblja 2007. – 2013. Početnim su proračunom za sve institucije određena odobrena sredstva za preuzimanje obveza u iznosu od 150 898 milijuna EUR, što je predstavljalo povećanje od 1,7 % u usporedbi s konačnim proračunom za 2012. To je bilo smanjenje od 160 milijuna EUR u usporedbi s nacrtom proračuna Komisije te je ostavljena marža od 2,45 milijardi EUR ispod praga višegodišnjeg financijskog okvira.

Odobrena sredstva za plaćanje konačno su bila određena na 132 837 milijuna EUR, nakon odbitka u iznosu od 4,96 milijardi EUR iz nacrt proračuna za 2013. To je značilo smanjenje od 2,2 % u usporedbi s konačnim proračunom za 2012. Početna razina odobrenih sredstava za plaćanje u 2013. odgovarala je iznosu od 0,99 % BND-a Unije te je ostavila maržu od 11,24 milijarde EUR ispod praga financijskog okvira.

Kad je riječ o obvezama, konačna odobrena sredstava za proračun, te stoga i postavljeni politički ciljevi, u cijelosti su realizirani (99,7 %, isključujući nemobilizirane pričuve). Najveće prilagodbe u izmjenama proračuna tijekom godine odnosile su se na iznose potrebne za pružanje potpore pristupanju Hrvatske (655 milijuna EUR), aktivaciju Fonda solidarnosti Europske unije (415 milijuna EUR), čiji su rashodi po prirodi nepredvidljivi te dodatne preuzete obveze iz naslova 1b za Francusku, Italiju i Španjolsku (150 milijuna EUR), koje proizlaze iz sporazuma Europskog vijeća u pogledu povećanja njihove dodjele u okviru strukturnih fondova. U ukupnoj provedbi od 151 080 milijuna EUR 1 011 milijuna EUR ostalo je neiskorišteno. Nakon prijenosa u 2014. iznos od 833 milijuna EUR nije se više mogao upotrijebiti. Međutim, većina se toga odnosi na nemobilizirane pričuve: 464 milijuna EUR za Europski globalizacijski fond, 64 milijuna EUR za Pričuvenu za pomoć u nuždi i 43 milijuna EUR za pričuvenu za međunarodne sporazume o ribarstvu.

Ukupno povećanje početnih proračunskih odobrenih sredstava za plaćanje uvedenih u okviru izmjena proračuna doseglo je iznos od 11,6 milijardi EUR. Suočeno s velikim pritiskom zahtjeva za plaćanje i zaostacima neplaćenih zahtjeva iz 2012., proračunsko tijelo donijelo je odluke o povećanjima od 11,2 milijarde EUR u odobrenim sredstvima za plaćanja u dva koraka (Izmjene proračuna br. 2/2013 i 8/2013). Time su odobrena sredstva za plaćanje dovedena do praga financijskog okvira, što pomaže u smanjenju rasta nepodmirenih obveza (RAL).

Potrebe Fonda solidarnosti Europske unije za plaćanjem pokrivene su iznosom od 15 milijuna EUR novih odobrenih sredstava u okviru Izmjene proračuna br. 5/2013 i preraspodjelom iznosa od 250 milijuna EUR u okviru Izmjene proračuna br. 9/2013 iz nekih kreditnih linija koje je Komisija predložila u kontekstu Globalnog transfera. Preostalih 150 milijuna EUR u plaćanjima uneseno je u proračun za 2014.

Konačna proračunska odobrena sredstva za plaćanje izvršena su u ukupnom iznosu od 142 883 milijuna EUR, što čini 98,9 %. To je 8 milijardi EUR više nego u 2012. ali i 7 milijardi EUR više od praga financijskog okvira za 2014. Unatoč tomu, zaostaci neplaćenih zahtjeva za plaćanje na kraju godine dodatno su se povećali na 26,2 milijarde EUR. Nakon što se u obzir uzme prijenos odobrenih sredstava za plaćanje u 2014., ukupni iznos od 238 milijuna EUR više se ne može upotrijebiti.

Više od polovine odobrenih sredstava Komisije koja se više ne mogu upotrijebiti proizlaze iz odluke Vijeća o odbijanju prijenosa odobrenih sredstava koja se odnose na usklađenje plaća. Od odobrenih sredstava za plaćanje koja su bila prenesena iz 2012. otkazan je iznos od 97 milijuna EUR.

Detaljnija analiza proračunskih prilagodbi, njihov odgovarajući kontekst, opravdanost i učinak predstavljeni su u Izvještaju Komisije o proračunskom i financijskom upravljanju iz 2013. dijelu A „Pregled na razini proračuna” i dijelu B koji se bavi svim naslovima višegodišnjeg financijskog okvira.

2. IZVRŠENJE PRORAČUNSKIH PRIHODA EU-a
2.1. SAŽETAK IZVRŠENJA PRORAČUNSKIH PRIHODA

(u milijunima EUR)

Glava	Odobrena sredstva za prihode		Utvrđena prava			Prihodi			Primljeno kao % proračuna	Nepodmireno
	Početno	Konačno	Teuća godina	Preneseno	Ukupno	Od prava u teućoj godini	Od prenese-nih prava	Ukupno		
1. Vlastita sredstva	131 288	140 326	140 102	45	140 147	140 097	3	140 100	99,84%	47
3. Viškovi, neupotrijebljena sredstva i prilagodbe	0	1 057	698	0	698	698	0	698	65,99%	0
4. Prihodi na temelju zaposlenih u institucijama i ostalim tijelima EU-a	1 278	1 278	1 206	5	1 211	1 194	5	1 199	93,83%	12
5. Prihodi od administrativnog poslovanja institucija	54	54	604	29	632	587	24	611	1 133,46%	21
6. Doprinosi i povrti povezani sa sporazumima i programima Zajednice	60	60	3 601	525	4 126	3 500	398	3 898	6 496,27%	228
7. Zatezne kamate i novčane kazne	123	1 642	2 631	10 774	13 406	634	2 338	2 973	181,05%	10 433
8. Uzimanje i davanje zajmova	4	4	35	222	257	2	0	2	49,77%	255
9. Razni prihodi	30	30	25	9	34	22	2	24	79,42%	10
Ukupno	132 837	144 451	148 901	11 609	160 510	146 733	2 771	149 504	103,50%	11 006

Detaljni podaci za naslov 1.: Vlastita sredstva

Poglavlje	Odobrena sredstva za prihode		Utvrđena prava			Prihodi			Primijeno kao % proračuna	Nepomireno
	Početno	Konačno	Tekuća godina	Preneseno	Ukupno	Od prava u tekućoj godini	Od prenesenih prava	Ukupno		
11. Pristojbe na šećer	123	(35)	202	0	202	202	0	202	(582,66) %	0
12. Carine	18 632	14 857	15 166	45	15 211	15 161	3	15 164	102,06 %	47
13. PDV	15 030	14 680	14 542	0	14 542	14 542	0	14 542	99,06 %	0
14. BND	97 503	110 823	110 032	0	110 032	110 032	0	110 032	99,29 %	0
15. Korekcija proračunskih neravnoteža	0	0	166	0	166	166	0	166	0,00 %	0
16. Smanjenje doprinosa na temelju BND-a za Nizozemsku i Švedsku	0	0	(6)	0	(6)	(6)	0	(6)	0,00 %	0
Ukupno	131 288	140 326	140 102	45	140 147	140 097	3	140 100	99,84 %	47

Detaljni podaci za naslov 3.: Viškovi, neupotrijebljena sredstva i prilagodbe

Poglavlje	Odobrena sredstva za prihode		Utvrđena prava			Prihodi			Primijeno kao % proračuna	Nepodmireno
	Početno	Konačno	Tekuća godina	Preneseno	Ukupno	Od prava u tekućoj godini	Od prenesenih prava	Ukupno		
30. Višak iz prethodne godine	0	1 057	1 054	0	1 054	1 054	0	1 054	99,65 %	0
31. Salda PDV-a	0	0	(522)	0	(522)	(522)	0	(522)	0,00 %	0
32. Salda BND-a	0	0	162	0	162	162	0	162	0,00 %	0
34. Prilagodba za nesudjelovanje u politici pravosuđa i unutarnjih poslova	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00 %	0
35. Korekcija za UK – prilagodbe	0	0	4	0	4	4	0	4	0,00 %	0
Ukupno	0	1 057	698	0	698	698	0	698	65,99 %	0

2.1.1. *Prihod od vlastitih sredstava*

Većina prihoda potječe iz vlastitih sredstava. To je utvrđeno u članku 311. Ugovora o funkcioniranju EU-a koji glasi: „Ne dovodeći u pitanje ostale prihode, proračun se u cijelosti financira iz vlastitih izvora.” Glavni dio proračunskih rashoda financira se iz vlastitih sredstava. Ostali prihodi predstavljaju samo mali dio ukupnog financiranja.

Vlastita sredstva mogu se podijeliti na sljedeće kategorije:

- (1) Tradicionalna vlastita sredstva (TOR) kojima su obuhvaćene carine i pristojbe na šećer. Ta se vlastita sredstva obračunavaju gospodarskim subjektima te ih u ime EU-a prikupljaju države članice. Međutim, države članice mogu zadržati 25 % tog iznosa kao naknadu za troškove prikupljanja. Carine se obračunavaju na uvoz proizvoda iz trećih zemalja po stopama na temelju Zajedničke carinske tarife. Pristojbe na šećer plaćaju proizvođači šećera za financiranje rashoda za izvozne subvencije za šećer. TOR obično čini +/- 13 % prihoda od vlastitih sredstava.
- (2) Vlastita sredstva na temelju poreza na dodanu vrijednost (PDV) obračunavaju se na osnovice PDV-a država članica koje su u tu svrhu usklađene u skladu s pravilima EU-a. Isti se postotak obračunava na usklađene osnovice svih država članica. Međutim, gornja granica osnovice PDV-a koja se uzima u obzir iznosi 50 % BND-a država članica. Sredstava na temelju PDV-a obično čine oko 12 % prihoda od vlastitih sredstava.
- (3) Sredstva na temelju bruto nacionalnog dohotka (BND) upotrebljavaju se za usklađivanje proračunskih prihoda i rashoda, tj. za financiranje dijela proračuna koji nije obuhvaćen ostalim izvorima prihoda. Na BND-ove država članica primjenjuje se postotak koji se utvrđuje u skladu s pravilima EU-a. Sredstava na temelju BND-a obično čine +/- 75 % prihoda od vlastitih sredstava.

Vlastita sredstva dodjeljuju se u skladu s pravilima utvrđenima u Odluci Vijeća br. 2007/436/EZ, Euratom od 7. lipnja 2007. o sustavu vlastitih sredstava Europskih zajednica ⁽¹⁾ (Odluka o vlastitim sredstvima (ORD) iz 2007.).

2.1.2. *Tradicionalna vlastita sredstva*

Tradicionalna vlastita sredstva: Svi utvrđeni iznosi tradicionalnih vlastitih sredstava moraju se knjižiti na jednom od računa nadležnih tijela.

- Svi iznosi na redovitim računima iz članka 6. stavka 3. točke (a) Uredbe (EZ, Euratom) br. 1150/2000 vraćaju se ili se za njih daje jamstvo.
- Svi iznosi na redovitim računima iz članka 6. stavka 3. točke (a) Uredbe (EZ, Euratom) br. 1150/2000 koji još nisu vraćeni i/ili se za njih još nije dalo jamstvo; na ovaj račun mogu se knjižiti i iznosi za koje je dano jamstvo, ali su osporeni.

Tromjesečnim izvještajima o posebnim računima koje države članice podnose Komisiji obuhvaćeni su:

- saldo koji se mora vratiti tijekom prethodnog tromjesečja,
- utvrđena prava tijekom predmetnog tromjesečja,
- ispravke osnove (korekcije/poništenja) tijekom predmetnog tromjesečja,
- otpisani iznosi (koji se ne mogu staviti na raspolaganje u skladu s člankom 17. stavkom 2. Uredbe (EZ, Euratom) br. 1150/2000),
- iznosi vraćeni tijekom predmetnog tromjesečja,
- saldo koji se mora vratiti na kraju predmetnog tromjesečja.

Tradicionalna vlastita sredstva moraju se knjižiti na račun Komisije u riznici ili tijelu koje odabere država članica najkasnije prvog radnog dana nakon 19. dana drugog mjeseca nakon mjeseca u kojem je pravo utvrđeno (ili vraćeno u slučaju posebnog računa). Države članice zadržavaju 25 % tradicionalnih vlastitih sredstava za pokrivanje troškova prikupljanja. Prava na nepredviđena vlastita sredstva prilagođavaju se na temelju vjerojatnosti njihova vraćanja.

⁽¹⁾ SL L 163, 23.6.2007., str. 17.

2.1.3. *Sredstva na temelju PDV-a i BND-a*

Vlastita sredstva na temelju PDV-a nastaju iz primjene jedinstvene stope na usklađenu osnovicu PDV-a za sve države članice utvrđenu u skladu s pravilima članka 2. stavka 1. točke (b) Odluke o vlastitim sredstvima iz 2007. Utvrđena jedinstvena stopa iznosi 0,30 % osim za razdoblje 2007. – 2013. u kojem stopa preuzetih obveza za Austriju iznosi 0,225 %, za Njemačku 0,15 % te za Nizozemsku i Švedsku 0,10 %. Gornja granica osnovice PDV-a utvrđena je na 50 % BND-a za sve države članice.

Sredstva temeljena na BND-u promjenjiva su i njima se osiguravaju prihodi potrebni za pokrivanje rashoda koji premašuju iznose prikupljene tradicionalnim vlastitim sredstvima, plaćanjima temeljenima na PDV-u i raznim приходima za određenu godinu. Prihod se ostvaruje iz primjene jedinstvene stope na zbroj BND-ova svih država članica. Vlastita sredstva na temelju PDV-a i BND-a utvrđuju se na temelju predviđanja osnovica PDV-a i BND-a prilikom pripreme nacrtu proračuna. Te se procjene naknadno revidiraju, a iznosi se ažuriraju tijekom predmetne proračunske godine izmjenom proračuna.

Stvarni iznosi osnovica PDV-a i BND-a raspoloživi su tijekom godine nakon predmetne proračunske godine. Komisija izračunava razlike između iznosa koje moraju platiti države članice u skladu sa stvarnim osnovicama i stvarno plaćenim iznosima na temelju (revidiranih) predviđanja. Komisija od država članica zahtijeva ta salda PDV-a i BND-a, bilo pozitivna ili negativna, na prvi radni dan prosinca godine koja slijedi nakon predmetne proračunske godine. Tijekom naredne četiri godine stvarne osnovice PDV-a i BND-a mogu se još uvijek ispraviti, osim ako je izdana pričuva. Prethodno izračunana salda prilagođavaju se, a razlika se zahtijeva istovremeno sa saldima PDV-a i BND-a za prethodnu proračunsku godinu.

Pri nadzoru izvještaja o PDV-u i podataka o BND-u Komisija može države članice obavijestiti o pričuvama u vezi s određenim točkama koje mogu utjecati na njihove doprinose vlastitim sredstvima. Primjerice te točke mogu nastati zbog nepostojanja prihvatljivih podataka ili potrebe za utvrđivanjem odgovarajuće metodologije. Te pričuve treba smatrati mogućim zahtjevima za neodređene iznose koji se upućuju državama članicama jer se njihov financijski učinak ne može točno procijeniti. Kad se točan iznos može utvrditi, upućuje se zahtjev za odgovarajuća sredstva na temelju PDV-a i BND-a u vezi sa saldima PDV-a ili BND-a ili pojedinačnim zahtjevima za sredstva.

2.1.4. *Korekcija za UK*

Na temelju toga mehanizma umanjuje se doprinos Ujedinjene Kraljevine vlastitim sredstvima u razmjeru s njezinom „proračunskom neravnotežom” i u skladu s tim povećavaju doprinosi ostalih država članica vlastitim sredstvima. Mehanizam korekcije proračunske neravnoteže u korist Ujedinjene Kraljevine uveden je na temelju sastanka Europskog vijeća u Fontainebleau (lipanj 1984.) i Odluke o vlastitim sredstvima od 7. svibnja 1985. koja je iz njega proizašla. Svrha mehanizma smanjenje je proračunske neravnoteže UK-a smanjivanjem njegovih plaćanja EU-u. I Njemačka, Austrija, Švedska i Nizozemska imaju koristi od smanjenog financiranja korekcije (ograničena na jednu četvrtinu njihova uobičajenog udjela).

2.1.5. *Bruto smanjenje*

Na Europskom vijeću održanom 15. i 16. prosinca 2005. zaključeno je da će u razdoblju 2007. – 2013. Nizozemska i Švedska imati koristi od bruto smanjenja njihovih godišnjih doprinosa na temelju BND-a. Na temelju tog mehanizma naknade predviđeno je da Nizozemska ima pravo na bruto smanjenje godišnjeg doprinosa temeljenog na BND-u u iznosu od 605 milijuna EUR, dok Švedska ima pravo na bruto smanjenje godišnjeg doprinosa temeljenog na BND-u u iznosu od 150 milijuna EUR, izračunano na temelju cijena iz 2004.

3. IZVRŠENJE PRORAČUNSKIH RASHODA EU-a

3.1. PODJELA I PROMJENA ODOBRENIH SREDSTAVA ZA PREUZIMANJE OBEVEZA I ODOBRENIH SREDSTAVA ZA PLAĆANJE PO NASLOVIMA FINANCJSKOG OKVIRA

(u milijunima EUR)

Naslovi financijskog okvira	Odobrena sredstva za preuzete obveze						Odobrena sredstva za plaćanje					
	Utvrđena odobrena sredstva	Izmjene (pri-jenosi i AB)	Preneseno	Namjenski prihodi	Ukupno do-dano	Ukupno odo-breno	Utvrđena odobrena sredstva	Izmjene (pri-jenosi i AB)	Preneseno	Namjenski prihodi	Ukupno do-dano	Ukupno odo-breno
1	1	2	3	4	5=3+4	6=1+2+5	7	8	9	10	11=9+10	12=7+8+11
1 Održivi rast	70 630	620	28	3 777	3 805	75 054	59 085	10 037	157	4 250	4 407	73 528
2 Očuvanje prirodnih resursa i upravljanje njima	60 149	(4)	2	2 393	2 395	62 540	57 484	552	36	2 332	2 368	60 404
3 Građanstvo, sloboda, sigurnost i pravda	2 106	507	0	233	233	2 846	1 515	450	9	224	232	2 197
4 EU kao globalni čimbenik	9 583	(4)	2	433	435	10 015	6 323	500	30	346	377	7 200
5 Administracija	8 431	0	0	851	851	9 281	8 430	(1)	767	859	1 627	10 056
6 Naknade	0	75	0	0	0	75	0	75	0	0	0	75
Ukupno	150 898	1 193	31	7 687	7 719	159 810	132 837	11 614	999	8 011	9 010	153 461

3.2. IZVRŠENJE ODOBRENIH SREDSTAVA ZA PREUZIMANJE OBEZA PO NASLOVIMA FINANCIJSKOG OKVIRA

Naslovi financijskog okvira	(u milijunima EUR)														
	Utvrdjena odobrena sredstva za preuzimanje obveza				Preuzete obveze				Prenesena odobrena sredstva		Istekla odobrena sredstva				
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10=9/1	11	12	13	14=11+12+13	15=14/1
		Iz odobrenih sredstava za godinu	Iz prijeno-sa	Iz namjen-skih prihoda	Ukupno	%	Namjenski prihodi	Prijenosi na temelju odluke	Ukupno	%	Iz proračunskih odobrenih sredstava za godinu	Iz prijeno-sa	Namjenski prihodi	Ukupno	%
1 Održivi rast	75 054	70 585	28	2 069	72 682	96,84 %	1 708	169	1 877	2,50 %	495	0	0	495	0,66 %
2 Očuvanje prirodnih resursa i upravljanje njima	62 540	60 080	2	1 381	61 463	98,28 %	1 012	1	1 013	1,62 %	64	0	0	64	0,10 %
3 Građanstvo, sloboda, sigurnost i pravda	2 846	2 606	0	171	2 777	97,59 %	62	2	64	2,26 %	4	0	0	4	0,15 %
4 EU kao globalni čimbenik	10 015	9 500	2	291	9 793	97,78 %	142	6	149	1,48 %	74	0	0	74	0,73 %
5 Administracija	9 281	8 234	0	636	8 870	95,57 %	215	0	215	2,32 %	196	0	0	196	2,11 %
6 Naknade	75	75	0	0	75	100,00 %	0	0	0	0,00 %	0	0	0	0	0,00 %
Ukupno	159 810	151 080	31	4 548	155 659	97,40 %	3 140	178	3 318	2,08 %	833	0	0	833	0,52 %

3.3. IZVRŠENJE ODOBRENIH SREDSTAVA ZA PLAĆANJE PO NASLOVIMA FINANCIJSKOG OKVIRA

Naslovi financijskog okvira	(u milijunima EUR)														
	Izvršena plaćanja				Prenesena odobrena sredstva				Istekla odobrena sredstva						
	Utvrđena odobrena sredstva za plaćanje	Iz odobrenih sredstava za godinu	Iz prijenosa	Iz namjenskih prihoda	Ukupno	%	Automatski prijenosi	Prijenosi na temelju odluke	Namjenski prihodi	Ukupno	%	Iz odobrenih sredstava za godinu	Iz prijenosa	Namjenski prihodi	Ukupno
1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9	10=7+8+9	11=10/1	12	13	14	15=12+13+14	16=15/1
1 Održivi rast	68 804	138	2 296	71 238	96,89%	135	165	1 954	2 254	3,06%	18	18	0	37	0,05%
2 Očuvanje prirodnih resursa i upravljanje njima	57 980	32	1 512	59 524	98,54%	34	2	820	856	1,42%	20	4	0	24	0,04%
3 Građanstvo, sloboda, sigurnost i pravda	1 703	8	173	1 883	85,71%	9	251	51	311	14,15%	2	1	0	3	0,15%
4 EU kao globalni čimbenik	6 786	26	243	7 055	97,99%	34	1	103	138	1,92%	2	5	0	7	0,09%
5 Administracija	10 056	699	460	8 693	86,44%	699	0	399	1 098	10,92%	196	68	0	265	2,63%
6 Naknade	75	0	0	75	100,00%	0	0	0	0	0,00%	0	0	0	0	0,00%
Ukupno	142 883	902	4 684	148 469	96,75%	911	419	3 327	4 657	3,03%	238	97	0	335	0,22%

3.4. PROMJENE NEPODMIRENIH PREUZETIH OBEVEZA – PO NASLOVIMA FINANCIJSKOG OKVIRA

Naslovi financijskog okvira	Nepodmirene preuzete obveze na kraju prethodne godine			Preuzete obveze za godinu					Ukupne nepodmirene obveze na kraju godine
	Preuzete obveze prenesene iz prethodne godine	Oslabađanje/revolucija/poništenje sredstava	Plaćanja	Nepodmirene obveze na kraju godine	Obveze preuzete tijekom godine	Plaćanja	Ukidanje preuzetih obveza koje se ne mogu prenijeti	Nepodmirene obveze na kraju godine	
1 Održivi rast	166 271	(1 019)	(63 822)	101 430	72 682	(7 416)	(3)	65 263	166 693
2 Očuvanje prirodnih resursa i upravljanje njima	26 886	(396)	(13 444)	13 045	61 463	(46 080)	0	15 383	28 428
3 Građanstvo, sloboda, sigurnost i pravda	2 316	(133)	(628)	1 555	2 777	(1 255)	0	1 522	3 077
4 EU kao globalni čimbenik	21 429	(852)	(5 002)	15 575	9 793	(2 053)	(2)	7 738	23 313
5 Administracija	909	(191)	(715)	3	8 870	(7 978)	4	896	899
6 Naknade	0	0	0	0	75	(75)	0	0	0
Ukupno	217 810	(2 590)	(83 611)	131 609	155 659	(64 858)	(1)	90 801	222 410

3.5. PODJELA NEPODMIRENIH ODOBRENIH SREDSTAVA PO GODINI NASTANKA – PO NASLOVIMA FINANCIJSKOG OKVIRA

Naslovi financijskog okvira	<2007.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	Ukupno
		337	859	3 760	12 112	28 399	51 867	65 263	
1. Održivi rast	4 097	337	859	3 760	12 112	28 399	51 867	65 263	166 693
2 Očuvanje prirodnih resursa i upravljanje njima	479	46	95	139	219	2 571	9 496	15 383	28 428
3 Građanstvo, sloboda, sigurnost i pravda	6	16	50	144	214	398	728	1 522	3 077
4 EU kao globalni čimbenik	956	415	823	1 237	2 375	3 845	5 923	7 738	23 313
5 Administracija	0	0	0	0	1	1	139	759	899
Ukupno	5 537	815	1 827	5 280	14 920	35 214	68 153	90 664	222 410

3.6. PODJELA I PROMJENA ODOBRENIH SREDSTAVA ZA PREUZIMANJE OBEVZA I ODOBRENIH SREDSTAVA ZA PLAĆANJE PO PODRUČJIMA POLITIKE

(u milijunima EUR)

Područje politike	Odobrena sredstva za preuzete obveze						Odobrena sredstva za plaćanje					
	1	2	3	4	5=3+4	6=1+2+5	7	8	9	10	11=9+10	12=7+8+11
	Utvrđena odobrena sredstva	Izmjene (pri-jenosi i AB)	Preneseno	Namjenski prihodi	Ukupno odobreno	Ukupno odobreno	Utvrđena odobrena sredstva	Izmjene (pri-jenosi i AB)	Preneseno	Namjenski prihodi	Ukupno odobreno	Ukupno odobreno
01	556	(60)	0	31	31	527	428	(52)	6	29	35	411
02	1 154	(16)	0	131	131	1 269	1 162	214	19	192	211	1 587
03	92	1	0	6	6	99	92	1	8	6	13	107
04	12 004	276	24	518	542	12 823	10 429	3 303	38	517	555	14 286
05	58 852	(33)	2	2 406	2 407	61 226	56 344	512	27	2 351	2 378	59 234
06	1 741	0	0	102	102	1 843	984	18	6	112	118	1 120
07	498	(1)	0	21	21	518	391	9	18	19	37	438
08	6 878	(4)	0	1 256	1 256	8 130	4 808	174	26	1 548	1 573	6 556
09	1 805	6	0	320	321	2 131	1 389	167	14	454	468	2 024
10	424	0	0	576	576	1 000	411	8	48	491	539	959
11	1 024	15	0	4	4	1 043	794	30	3	4	7	831
12	106	0	0	16	16	123	103	2	6	17	22	127
13	43 389	780	3	292	295	44 464	37 434	6 222	12	292	304	43 960
14	145	1	0	6	6	151	112	16	7	5	12	140
15	2 813	15	0	604	604	3 433	2 373	254	13	661	674	3 301
16	266	1	0	8	8	275	253	(2)	14	8	23	273
17	634	(14)	0	28	28	648	593	(5)	11	23	34	622
18	1 296	60	0	88	88	1 444	799	174	5	75	80	1 053
19	5 001	(125)	0	212	212	5 088	3 089	118	13	134	147	3 354
20	107	0	0	3	4	111	102	2	4	3	7	112
21	1 572	1	2	127	129	1 701	1 207	23	11	136	147	1 377

(u milijunima EUR)

Područje politike	Odobrena sredstva za preuzete obveze						Odobrena sredstva za plaćanje					
	Utvrđena odobrena sredstva	Izmjene (pri- jenosi i AB)	Preneseno	Namjenski prihodi	Ukupno do- đano	Ukupno odo- breno	Utvrđena odobrena sredstva	Izmjene (pri- jenosi i AB)	Preneseno	Namjenski prihodi	Ukupno do- đano	Ukupno odo- breno
	1	2	3	4	5=3+4	6=1+2+5	7	8	9	10	11=9+10	12=7+8+11
22 Proširenje	1 062	54	0	35	35	1 152	832	76	8	17	25	933
23 Humanitarna pomoć	917	411	0	32	32	1 360	829	410	7	32	39	1 278
24 Borba protiv prijevара	79	0	0	0	0	79	73	0	10	0	10	83
25 Koordinacija politika i pravno savjetovanje	193	0	0	11	11	205	194	0	16	11	27	221
26 Administracija Komisije	1 030	(2)	0	156	156	1 184	1 013	14	133	158	290	1 318
27 Proračun	67	63	0	7	7	138	67	63	8	7	16	146
28 Revizija	12	0	0	1	1	13	12	0	1	1	1	13
29 Statistika	134	(1)	0	11	11	144	115	7	6	19	24	147
30 Mirovine i povezani rashodi	1 399	0	0	1	1	1 401	1 399	0	0	1	1	1 401
31 Jezične usluge	397	0	0	86	86	482	397	0	24	86	109	506
32 Energetika	738	1	0	80	80	818	814	(70)	6	88	93	838
33 Pravosuđe	218	1	0	16	16	235	184	4	4	15	19	208
40 Pričuве	764	(236)	0	0	0	528	80	(80)	0	0	0	0
90 Ostale institucije	3 527	0	0	496	496	4 023	3 527	0	468	502	970	4 497
Ukupno	150 898	1 193	31	7 687	7 719	159 810	132 837	11 614	999	8 011	9 010	153 461

(u milijunima EUR)

Područje politike	Utvrđena odobrena sredstva za preuzimanje obveza	Preuzete obveze				Prenesena odobrena sredstva				Istekla odobrena sredstva					
		Iz odobrenih sredstava za godinu	Iz prijenosa	Namjenski prihodi	Ukupno	%	Namjenski prihodi	Prijenosi: odluke	Ukupno	%	Iz proračunskih odobrenih sredstava za godinu	Iz prijenosa	Namjenski prihodi	Ukupno	%
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10=9/1	11	12	13	14=11+12+13	15=14/1
21 Razvoj i odnosi – AKP	1 701	1 564	2	99	1 664	97,82 %	28	1	29	1,71 %	8	0	0	8	0,46 %
22 Proširenje	1 152	1 115	0	31	1 147	99,53 %	4	0	4	0,35 %	1	0	0	1	0,13 %
23 Humanitarna pomoć	1 360	1 326	0	12	1 339	98,42 %	20	0	20	1,46 %	2	0	0	2	0,11 %
24 Borba protiv prijevара	79	79	0	0	79	99,81 %	0	0	0	0,04 %	0	0	0	0	0,15 %
25 Koordinacija politike i pravno savjetovanje	205	188	0	6	194	94,96 %	5	0	5	2,45 %	5	0	0	5	2,59 %
26 Administracija Komisije	1 184	1 028	0	91	1 119	94,50 %	64	0	65	5,46 %	0	0	0	0	0,03 %
27 Proračun	138	129	0	4	134	96,82 %	3	0	3	2,23 %	1	0	0	1	0,95 %
28 Revizija	13	11	0	0	12	93,31 %	0	0	1	4,03 %	0	0	0	0	2,66 %
29 Statistika	144	126	0	8	134	93,14 %	3	0	3	2,37 %	6	0	0	6	4,49 %
30 Mirovine i povezani rashodi	1 401	1 397	0	0	1 397	99,74 %	1	0	1	0,10 %	2	0	0	2	0,16 %
31 Jezične usluge	482	387	0	48	435	90,08 %	38	0	38	7,84 %	10	0	0	10	2,08 %
32 Energetika	818	734	0	48	782	95,66 %	31	0	31	3,82 %	4	0	0	4	0,52 %
33 Pravosuđe	235	216	0	8	225	95,71 %	8	0	8	3,23 %	2	0	0	2	1,06 %
40 Pričuve	528	0	0	0	0	0,00 %	0	0	0	0,00 %	528	0	0	528	100,00 %
90 Ostale institucije	4 023	3 396	0	434	3 830	95,21 %	62	0	62	1,53 %	131	0	0	131	3,26 %
Ukupno	159 810	151 080	31	4 548	155 659	97,40 %	3 140	178	3 318	2,08 %	833	0	0	833	0,52 %

3.8. IZVRŠENJE ODOBRENIH SREDSTAVA ZA PLAĆANJE PO PODRUČJIMA POLITIKE

Područje politike	(u milijunima EUR)														
	Utvrđena odobrena sredstva za plaćanje			Izvršena plaćanja			Prenesena odobrena sredstva			Istekla odobrena sredstva					
	Iz odobrenih sredstava za godinu	Iz prijelaznih sredstava	Namjenski prihodi	Ukupno	%	Automatski prijenosi	Prijenosi na temelju odluke	Namjenski prihodi	Ukupno	%	Iz odobrenih sredstava za godinu	Iz prijelaznih sredstava	Namjenski prihodi	Ukupno	%
1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9	10=7+8+9	11=10/1	12	13	14	15=12+13+14	16=15/1
01	411	366	26	397	96,68%	8	0	3	11	2,60%	2	1	0	3	0,72%
02	1 587	1 359	80	1 456	91,76%	14	0	111	126	7,91%	3	2	0	5	0,33%
03	107	84	2	93	87,19%	7	0	3	10	9,61%	2	1	0	3	3,20%
04	14 286	13 672	399	14 107	98,74%	14	36	117	168	1,18%	9	2	0	11	0,08%
05	59 234	56 815	1 501	58 339	98,49%	21	0	850	871	1,47%	20	4	0	24	0,04%
06	1 120	990	64	1 059	94,58%	6	0	48	54	4,86%	5	1	0	6	0,56%
07	438	377	12	406	92,71%	21	0	7	28	6,41%	3	1	0	4	0,89%
08	6 556	4 958	790	5 771	88,02%	24	0	758	782	11,92%	0	3	0	3	0,05%
09	2 024	1 539	273	1 826	90,21%	15	0	181	196	9,69%	1	1	0	2	0,10%
10	959	366	89	496	51,68%	54	0	402	456	47,57%	0	7	0	7	0,75%
11	831	816	1	820	98,71%	3	1	2	7	0,87%	3	1	0	4	0,42%
12	127	97	13	116	90,79%	6	0	3	9	7,08%	2	1	0	3	2,13%
13	43 960	43 262	222	43 494	98,94%	12	380	70	461	1,05%	2	2	0	4	0,01%
14	140	120	3	129	92,07%	7	0	3	9	6,71%	1	0	0	2	1,22%
15	3 301	2 614	426	3 052	92,45%	11	0	235	247	7,47%	2	1	0	3	0,08%
16	273	234	5	252	92,32%	14	0	4	17	6,34%	3	1	0	4	1,34%
17	622	574	15	599	96,32%	12	0	8	19	3,09%	3	1	0	4	0,59%
18	1 053	966	64	1 035	98,33%	4	0	11	15	1,41%	2	1	0	3	0,26%
19	3 354	3 189	94	3 295	98,23%	17	0	39	56	1,68%	1	2	0	3	0,09%
20	112	99	2	104	93,10%	3	0	2	5	4,67%	2	0	0	2	2,23%

Područje politike	(u milijunima EUR)															
	Utvrđena sredstva za plaćanje		Izvršena plaćanja				Prenesena odobrena sredstva				Istekla odobrena sredstva					
	Iz odobrenih sredstava za godinu	Iz prijetoš	Namjenski prihodi	Ukupno	%	Automatski prijenos	Prijenosi na temelju odluke	Namjenski prihodi	Ukupno	%	Iz odobrenih sredstava za godinu	Iz prijetoš	Namjenski prihodi	Ukupno	%	
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9	10=7+8+9	11=10/1	12	13	14	15=12+13+14	16=15/1
21 Razvoj i odnosi – AKP	1 377	1 212	9	1 24	1 345	97,67%	11	0	12	24	1,71%	7	2	0	8	0,61%
22 Proširenje	933	901	6	12	920	98,56%	5	0	5	10	1,07%	2	2	0	3	0,37%
23 Humanitarna pomoć	1 278	1 230	7	12	1 249	97,74%	8	0	20	28	2,17%	1	0	0	1	0,09%
24 Borba protiv prijevara	83	65	8	0	73	87,45%	9	0	0	9	10,39%	0	2	0	2	2,16%
25 Koordinacija politike i pravno savjetovanje	221	175	13	5	193	87,38%	14	0	6	20	9,04%	5	3	0	8	3,57%
26 Administracija Komisije	1 318	894	125	64	1 082	82,08%	134	0	94	227	17,26%	1	8	0	9	0,67%
27 Proračun	146	124	8	3	135	91,97%	6	0	4	10	6,75%	1	1	0	2	1,29%
28 Revizija	13	11	0	0	12	89,13%	0	0	0	1	8,05%	0	0	0	0	2,82%
29 Statistika	147	115	5	7	126	85,55%	6	0	12	18	12,02%	2	1	0	4	2,43%
30 Mirovine i povezani rashodi	1 401	1 397	0	0	1 397	99,74%	0	0	1	1	0,10%	2	0	0	2	0,16%
31 Jezične usluge	506	371	22	44	436	86,22%	16	0	42	58	11,42%	10	2	0	12	2,36%
32 Energetika	838	734	5	20	758	90,53%	5	0	68	73	8,76%	5	1	0	6	0,71%
33 Pravosuđe	208	183	3	9	195	93,62%	4	0	6	10	4,62%	2	1	0	4	1,75%
40 Pričuve	0	0	0	0	0	0,00%	0	0	0	0	0,00%	0	0	0	0	0,00%
90 Ostale institucije	4 497	2 975	425	303	3 703	82,35%	421	0	199	620	13,79%	131	43	0	174	3,86%
Ukupno	153 461	142 883	902	4 684	148 469	96,75%	911	419	3 327	4 657	3,03%	238	97	0	355	0,22%

Područje politike	Nepodmirene preuzete obveze na kraju prethodne godine						Preuzete obveze za godinu				
	Preuzete obveze prenesene iz prethodne godine	Oslobađanje/revolucija/poništenje sredstava	Plaćanja	Nepodmirene obveze na kraju godine	Obveze preuzete tijekom godine	Plaćanja	Ukidanje preuzetih obveza koje se ne mogu prenijeti	Nepodmirene obveze na kraju godine	Ukupne nepodmirene obveze na kraju godine		
23 Humanitarna pomoć	831	(3)	(555)	273	1 339	(694)	0	645	918		
24 Borba protiv prijevара	35	(3)	(18)	14	79	(55)	0	25	38		
25 Koordinacija politike i pravno savjetovanje	17	(3)	(14)	0	194	(179)	0	15	15		
26 Administracija Komisije	174	(10)	(153)	11	1 119	(929)	0	190	201		
27 Proračun	8	(1)	(8)	0	134	(127)	0	7	7		
28 Revizija	1	0	0	0	12	(11)	0	1	1		
29 Statistika	114	(9)	(48)	57	134	(78)	0	55	113		
30 Mirovine i povezani rashodi	0	0	0	0	1 397	(1 397)	0	0	0		
31 Jezične usluge	24	(2)	(22)	0	435	(415)	0	20	20		
32 Energetika	4 517	(40)	(639)	3 838	782	(119)	0	664	4 502		
33 Pravosuđe	179	(25)	(79)	75	225	(116)	0	109	184		
90 Ostale institucije	588	(163)	(425)	0	3 830	(3 278)	5	557	557		
Ukupno	217 810	(2 590)	(83 611)	131 609	155 659	(64 858)	(1)	90 801	222 410		

(u milijunima EUR)

3.10. PODJELA NEPODMIRENIH ODOBRENIH SREDSTAVA PO GODINI NASTANKA I PODRUČJIMA POLITIKA

Područje politike	(u milijunima EUR)										
	<2007.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	Ukupno		
01 Gospodarski i financijski poslovi	32	10	0	0	73	184	180	261	739		
02 Poduzetništvo	4	14	23	55	135	364	513	748	1 855		
03 Tržišno natjecanje	0	0	0	0	0	0	0	8	8		
04 Zapošljavanje i socijalna pitanja	673	57	7	246	924	4 862	9 225	11 565	27 559		
05 Poljoprivreda i ruralni razvoj	196			2	144	2 079	8 729	14 205	25 354		
06 Mobilnost i promet	21	103	48	211	375	707	903	1 633	4 001		
07 Zaštita okoliša i klimatska politika	8	45	65	105	133	170	197	368	1 090		
08 Istraživanje	102	85	209	397	1 003	2 069	3 714	5 252	12 831		
09 Komunikacijska mreža, sadržaj i tehnologija	7	15	30	115	188	394	863	1 211	2 822		
10 Izravno istraživanje	3	1	9	5	5	8	27	143	202		
11 Pomorstvo i ribarstvo	275	1	3	10	44	490	728	809	2 360		
12 Unutarnje tržište	0	0	0	0	1		3	17	21		
13 Regionalna politika	3 583	9	421	1 560	7 925	19 331	35 836	43 508	112 172		
14 Oporezivanje i carinska unija	0	0	0	0		7	22	77	106		
15 Obrazovanje i kultura	1	33	54	81	138	332	560	1 188	2 387		
16 Komunikacija	0	0		0	1	3	19	101	126		
17 Zdravlje i zaštita potrošača	4	1	30	29	52	65	108	328	616		
18 Unutarnji poslovi	0	14	41	128	183	340	570	715	1 992		
19 Vanjski odnosi	335	318	573	822	1 257	1 971	3 293	4 149	12 718		
20 Trgovina	0	0		0		2	4	15	21		
21 Razvoj i odnosi – AKP	92	41	118	227	352	609	1 005	1 225	3 669		
22 Proširenje	137	45	125	172	369	600	770	988	3 206		
23 Humanitarna pomoć	1	1	9	14	28	37	182	645	918		

Područje politike	(u milijunima EUR)									
	<2007.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	Ukupno	
24 Borba protiv prijevara	0	1	1	1	2	3	6	25	38	
25 Koordinacija politike i pravno savjetovanje	0	0	0	0	0	0	0	15	15	
26 Administracija Komisije	0	0	0	0	0	0	11	190	201	
27 Proračun	0	0	0	0	0	0	0	7	7	
28 Revizija	0	0	0	0	0	0	0	1	1	
29 Statistika	2	0	0	1	6	18	31	55	113	
30 Mirovine i povezani rashodi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
31 Jezične usluge	0	0	0	0	0	0	0	20	20	
32 Energetika	61	21	62	1 095	1 576	549	475	664	4 502	
33 Pravosuđe	0	0	2	5	7	18	43	109	184	
90 Ostale institucije	0	0	0	0	0	0	137	420	557	
Ukupno	5 537	815	1 827	5 280	14 920	35 214	68 153	90 664	222 410	

FINANCIJSKI OKVIR 2007. – 2013.

(u milijunima EUR)

	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	Ukupno
1. Održivi rast	53 979	57 653	61 696	63 555	63 974	67 614	70 644	439 115
2. Očuvanje prirodnih resursa i upravljanje njima	55 143	59 193	56 333	59 955	59 888	60 810	61 289	412 611
3. Građanstvo, sloboda, sigurnost i pravda	1 273	1 362	1 518	1 693	1 889	2 105	2 407	12 247
4. EU kao globalni čimbenik	6 578	7 002	7 440	7 893	8 430	8 997	9 595	55 935
5. Administracija	7 039	7 380	7 525	7 882	8 091	8 523	8 492	54 932
6. Naknade	445	207	210	0	0	0	75	937
Odobrena sredstva za preuzete obveze:	124 457	132 797	134 722	140 978	142 272	148 049	152 502	975 777
Ukupna odobrena sredstva za plaćanja:	122 190	129 681	120 445	134 289	133 700	141 360	144 285	925 950

U ovom odjeljku opisane su glavne kategorije rashoda EU-a, raspoređene prema naslovima financijskog okvira 2007. – 2013. Godina 2013. bila je sedma i posljednja godina obuhvaćena financijskim okvirom 2007. – 2013. Ukupna gornja granica odobrenih sredstava za preuzimanje obveza za 2013. iznosi 152 502 milijuna EUR što je jednako 1,15 % BND-a. Odgovarajuća gornja granica odobrenih sredstava za plaćanje iznosi 144 285 milijuna EUR što je jednako 1,08 % BND-a. U prethodnoj tablici prikazan je financijski okvir po tekućim cijenama.

Naslov 1. – Održivi rast

Ovaj je naslov podijeljen na dva posebna, ali međusobno povezana dijela:

- 1a. Konkurentnost za rast i zapošljavanje kojim su obuhvaćeni rashodi za istraživanje i inovacije, obrazovanje i izobrazbu, transeuropske mreže, socijalnu politiku, unutarnje tržište i prateće politike
- 1b. Kohezija za rast i razvoj kojoj je cilj jačanje konvergencije najnerazvijenijih država članica i područja, dopunjavanje strategije EU-a za održivi razvoj izvan manje uspješnih područja i podupiranja međuregionalne suradnje.

Naslov 2. – Očuvanje prirodnih resursa i upravljanje njima

Naslovom 2. obuhvaćeni su zajednička poljoprivredna i ribarstvena politika, ruralni razvoj i mjere zaštite okoliša, osobito mreža Natura 2000. Iznos određen za zajedničku poljoprivrednu politiku rezultat je sporazuma postignutog na Europskom vijeću u listopadu 2002.

Naslov 3. – Građanstvo, sloboda, sigurnost i pravda

Naslov 3. (Građanstvo, sloboda, sigurnosti i pravda) odražava sve veću važnost koja se pridaje određenim područjima u kojima su EU-u dane određene zadaće – pravda i unutarnji poslovi, zaštita granica, politika useljavanja i azila, javno zdravlje i zaštita potrošača, kultura, mladi, informacije i dijalog s građanima. Podijeljen je na dva dijela:

3a. Sloboda, sigurnost i pravda

3b. Građanstvo

Naslov 4. – EU kao globalni čimbenik

Naslovom 4. obuhvaćena su sva vanjska djelovanja uključujući pretpristupne instrumente. Iako je Komisija predložila uključivanje ERF-a u financijski okvir, Europski parlament i Europsko vijeće dogovorili su se suprotno.

Naslov 5. – Administracija

Ovim su naslovom obuhvaćeni administrativni rashodi svih institucija, mirovina i europske škole. Za sve institucije osim Komisije ti troškovi predstavljaju ukupni iznos njihovih rashoda, ali agencije i ostala tijela imaju i administrativne rashode i rashode poslovanja.

Naslov 6. – Naknade

U skladu s političkim dogovorom da nove države članice ne bi morale na početku svojega članstva uplaćivati neto doprinose u proračun, u ovom su naslovu predviđene naknade. Ti su iznosi dostupni kao prijenosi tim državama kako bi se uravnotežili njihovi proračunski primici i doprinosi.

PODRUČJA POLITIKA

U okviru upravljanja na temelju djelatnosti (ABM) Komisija u postupcima planiranja i upravljanja provodi proračun na temelju aktivnosti (ABB). ABB podrazumijeva proračunsku strukturu prema kojoj proračunski naslovi odgovaraju područjima politika, a proračunska poglavlja aktivnostima. ABB-om se želi osigurati jasan okvir za provođenje ciljeva politika Komisije s pomoću zakonodavnih, financijskih ili ostalih sredstava javne politike. Organiziranjem rada Komisije na temelju aktivnosti dobiva se jasna slika djelovanja Komisije te se istovremeno utvrđuje zajednički okvir za utvrđivanje prioriteta. Sredstva se prioritetima dodjeljuju tijekom proračunskog postupka na temelju aktivnosti kao elemenata za sastavljanje proračuna. Utvrđivanjem takve veze između aktivnosti i dodijeljenih im sredstava, ABB-om se želi povećati učinkovitost i djelotvornost u uporabi tih sredstava u Komisiji.

Područje politike može se definirati kao homogeno grupiranje aktivnosti koje čine dio rada Komisije koji su važni u postupku donošenja odluka. Svako područje politike u načelu odgovara jednoj glavnoj upravi te je njima obuhvaćeno oko 6 ili 7 pojedinačnih aktivnosti. Područja politika najčešće su operativna, jer se njihovim glavnim aktivnostima žele osigurati pogodnosti za korisnike treće strane u njihovim područjima aktivnosti. Operativni proračun upotpunjuje se potrebnim administrativnim rashodima za svako područje politike.

4. INSTITUCIJE I AGENCIJE
4.1. SAŽETAK IZVRŠENJA PRORAČUNSKIH PRIHODA PO INSTITUCIJAMA

(u milijunima EUR)

Institucija	Odobrena sredstva za prihode		Utvrđena prava			Prihodi			Primljeno kao % proračuna	Nepodmireno
	Početno	Konačno	Tekuća godina	Preneseno	Ukupno	Od prava u tekućoj godini	Od prenesenih prava	Ukupno		
Europski parlament	143	143	157	25	182	155	4	158	110,55 %	24
Europsko vijeće i Vijeće	57	57	77	11	88	70	10	81	142,17 %	7
Komisija	132 514	144 128	148 268	11 573	159 841	146 110	2 756	148 866	103,29 %	10 975
Sud	45	45	43	0	43	42	0	42	94,44 %	1
Revizorski sud	20	20	17	0	17	17	0	17	85,85 %	0
Gospodarski i socijalni odbor	11	11	14	0	14	14	0	14	132,16 %	0
Odbor regija	8	8	10	0	10	9	0	9	119,48 %	0
Europski ombudsman	1	1	1	0	1	1	0	1	90,89 %	0
Europski nadzornik za zaštitu podataka	1	1	1	0	1	1	0	1	70,20 %	0
Europska služba za vanjsko djelovanje	37	37	313	0	313	313	0	313	840,31 %	0
Ukupno	132 837	144 451	148 901	11 609	160 510	146 733	2 771	149 504	103,50 %	11 006

Konsolidiranim izvještajem o izvršenju općeg proračuna EU-a obuhvaćeno je kao i prethodnih godina izvršenje proračuna svih institucija jer je u proračunu EU-a za svaku instituciju osiguran poseban proračun. U proračunu EU-a nije predviđen poseban proračun za agencije, a one se djelomično financiraju iz proračunskih subvencija Komisije.

Osim svojeg proračuna potrebno je napomenuti da EEAS prima i doprinose Komisije u iznosu od 210 milijuna EUR (2012.: 212 milijuna EUR) i ERF-a u iznosu od 59 milijuna EUR (2012.: 53 milijuna EUR). Navedena proračunska sredstva stavljaju se na raspolaganje EEAS-u (kao namjenski prihod) kako bi se pokrili prvenstveno troškovi osoblja Komisije koje radi u delegacijama EU-a kojima upravlja EEAS.

4.2. IZVRŠENJE ODOBRENIH SREDSTAVA ZA PREUZIMANJE OBEVA I ODOBRENIH SREDSTAVA ZA PLAĆANJE PO INSTITUCIJAMA
Odobrena sredstva za preuzete obveze

(u milijunima EUR)

Institucija	Preuzete obveze				Prenesena odobrena sredstva				Istekla odobrena sredstva					
	Iz odobrenih sredstava za godinu	Iz prijenosa	Iz namjenjivih prihoda	Ukupno	%	Iz namjenjivih prihoda	Prijenosi na temelju odluke	Ukupno	%	Iz proračunskih odobrenih sredstava za godinu	Iz prijenosa	Namjenski prihodi	Ukupno	%
1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10=9/1	11	12	13	14=11+12+13	15=14/1
Europski parlament	1 883	1 736	0	1 857	98,6%	12	0	12	0,6%	15	0	0	15	0,8%
Europsko vijeće i Vijeće	605	464	0	507	83,8%	27	0	27	4,4%	71	0	0	71	11,8%
Komisija	155 788	147 684	31	151 829	97,5%	3 078	178	3 256	2,1%	702	0	0	702	0,5%
Sud	357	342	0	343	96,1%	1	0	1	0,2%	13	0	0	13	3,6%
Revizorski sud	143	132	0	132	92,2%	0	0	0	0,2%	11	0	0	11	7,6%
Gospodarski i socijalni odbor	134	122	0	126	93,9%	1	0	1	0,4%	8	0	0	8	5,7%
Odbor regija	90	85	0	87	97,1%	0	0	0	0,0%	3	0	0	3	2,9%
Europski ombudsman	10	10	0	10	98,2%	0	0	0	0,0%	0	0	0	0	1,8%
Europski nadzornik za zaštitu podataka	8	7	0	7	95,1%	0	0	0	0,0%	0	0	0	0	4,9%
Europska služba za vanjsko djelovanje	793	498	0	761	96,0%	21	0	21	2,7%	10	0	0	10	1,3%
Ukupno	159 810	151 080	31	155 659	97,4%	4 548	178	3 318	2,1%	833	0	0	833	0,5%

Odobrena sredstva za plaćanje

(u milijunima EUR)

Institucija	Izvršena plaćanja			Prenesena odobrena sredstva				Istekla odobrena sredstva								
	Utvrdjena odobrena sredstva za plaćanje	Iz odobrenih sredstava za godinu	Iz prijelaznih sredstava za godinu	Iz namjenskih prihoda	Ukupno	%	Automatski prijelazi	Prijenosi na temelju odluke	Iz namjenskih prihoda	Ukupno	%	Iz odobrenih sredstava za godinu	Iz prijelaznih sredstava za godinu	Namjenski prihodi	Ukupno	%
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9	10=7+8+9	11=10/1	12	13	14	15=12+13+14	16=15/1
Europski parlament	2 189	1 458	286	25	1 770	80,9%	278	0	107	385	17,6%	15	19	0	34	1,5%
Europsko vijeće i Vijeće	651	416	39	41	496	76,3%	48	0	28	76	11,7%	71	7	0	78	12,0%
Komisija	148 964	139 908	477	4 381	144 766	97,2%	490	419	3 128	4 037	2,7%	107	54	0	161	0,1%
Sud	375	326	15	1	342	91,2%	16	0	1	17	4,5%	13	3	0	16	4,2%
Revizorski sud	156	121	11	0	132	84,7%	11	0	0	11	7,3%	11	2	0	12	8,0%
Gospodarski i socijalni odbor	142	114	7	3	125	87,7%	8	0	1	9	6,2%	8	1	0	9	6,1%
Odbor regija	98	78	7	2	87	88,9%	7	0	0	7	7,2%	3	1	0	4	3,8%
Europski ombudsman	10	9	1	0	10	91,9%	1	0	0	1	6,0%	0	0	0	0	2,1%
Europski nadzornik sigurnosti podataka	9	6	0	0	7	81,5%	1	0	0	1	9,3%	0	0	0	1	9,3%
Europska služba za vanjsko djelovanje	868	446	59	229	735	84,7%	52	0	61	113	13,0%	10	9	0	20	2,3%
Ukupno	153 461	142 883	902	4 684	148 469	96,7%	911	419	3 327	4 657	3,0%	238	97	0	335	0,2%

4.3. PRIHOD AGENCIJA: PRORAČUNSKA PREDVIĐANJA, PRAVA I PRIMLJENI IZNOSI

(u milijunima EUR)

Agencija	Predviđeni proračunski prihod	Utvrđena prava	Primljeni iznos	Nepodmireno	Područja financiranja Komisije
Europska agencija za suradnju energetske regulatornih tijela	12	12	12	0	06
Europski ured za azil	11	10	10	0	18
Europska agencija za sigurnost zračnog prometa	151	125	125	0	06
Frontex	94	92	92	0	18
Europski centar za razvoj strukovnog osposobljavanja	19	18	18	0	15
Europska policijska akademija	8	9	9	0	18
Europska agencija za kemikalije	99	98	98	0	02
Europski centar za sprečavanje i kontrolu bolesti	58	59	59	0	17
Europski centar za praćenje droga i ovisnosti o drogama	16	16	16	0	18
Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo	26	26	26	0	12
Europsko nadzorno tijelo za osiguranje i strukovno mirovinsko osiguranje	19	18	18	0	12
Europska agencija za okoliš	49	63	63	0	07
Europski policijski ured	83	83	83	0	18
Europsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržišta kapitala	28	30	30	0	12
Agencija za kontrolu ribarstva Zajednice	9	9	9	0	11
Europska agencija za sigurnost hrane	76	76	76	0	17
Europski institut za jednakost spolova	7	8	8	0	04
Nadzorno tijelo za europski GNSS	14	54	54	0	06
Fuzija za energiju	432	432	432	0	08
Eurojust	32	32	32	0	18
EU LISA	34	19	19	0	18
Europska agencija za pomorsku sigurnost	57	58	56	2	06
Ured za usklađivanje na unutarnjem tržištu	418	189	189	0	12
Europska agencija za lijekove	252	269	240	29	02
Europska agencija za mrežnu i informacijsku sigurnost	10	10	9	0	09
Tijelo europskih regulatora za elektroničke komunikacije	4	4	4	0	09
Agencija Europske unije za temeljna prava	22	22	22	0	18

(u milijunima EUR)

Agencija	Predviđeni proračunski prihod	Utvrđena prava	Primljeni iznos	Nepodmireno	Područja financiranja Komisije
Europska agencija za željeznice	26	26	26	0	06
Europska agencija za sigurnost i zdravlje na radu	15	16	16	0	04
Europski institut za inovacije i tehnologiju	99	97	97	0	15
Prevoditeljski centar za tijela EU-a	52	54	50	4	15
Europska zaklada za izobrazbu	20	22	22	0	15
Ured Zajednice za biljne sorte	14	13	13	0	17
Europska zaklada za poboljšanje životnih i radnih uvjeta	21	21	21	0	04
Izvršna agencija za obrazovanje, audiovizualnu politiku i kulturu	51	52	52	0	15
Izvršna agencija za konkurentnost i inovacije	16	16	16	0	06
Izvršna agencija Europskog istraživačkog vijeća	40	40	40	0	08
Izvršna agencija za istraživanje	47	47	47	0	08
Izvršna agencija za zdravlje i potrošače	7	7	7	0	17
Izvršna agencija za transeuropsku prometnu mrežu	10	10	10	0	06
Ukupno	2 457	2 260	2 224	37	

(u milijunima EUR)

Vrsta prihoda	Predviđeni proračunski prihod	Utvrđena prava	Primljeni iznos	Nepodmireno
Subvencije Komisije	1 349	1 370	1 370	1
Prihod od naknada	569	591	564	27
Ostali prihodi	539	299	290	9
Ukupno	2 457	2 260	2 224	37

4.4. ODOBRENA SREDSTVA ZA PREUZIMANJE OBEVEZA I ODOBRENA SREDSTVA ZA PLAĆANJE PO AGENCIJAMA

(u milijunima EUR)

Agencija	Odobrena sredstva za preuzete obveze			Odobrena sredstva za plaćanje		
	Odobrena sredstva	Preuzete obveze	Preneseno	Odobrena sredstva	Izvršena plaćanja	Preneseno
Europska agencija za suradnju energetske regulatornih tijela	12	12	0	14	8	5

(u milijunima EUR)

Agencija	Odobrena sredstva za preuzete obveze			Odobrena sredstva za plaćanje		
	Odobrena sredstva	Preuzete obveze	Preneseno	Odobrena sredstva	Izvršena plaćanja	Preneseno
Europski ured za azil	12	10	0	12	11	1
Europska agencija za sigurnost zračnog prometa	169	135	32	180	125	52
Frontex	95	92	0	116	79	32
Europski centar za razvoj strukovnog osposobljavanja	20	20	0	21	19	2
Europska policijska akademija	9	8	0	10	9	1
Europska agencija za kemikalije	108	106	0	123	106	14
Europski centar za sprečavanje i kontrolu bolesti	59	54	0	70	53	11
Europski centar za praćenje droga i ovisnosti o drogama	17	16	0	17	16	1
Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo	26	23	0	33	25	4
Europsko nadzorno tijelo za osiguranje i strukovno mirovinsko osiguranje	19	18	0	22	16	5
Europska agencija za okoliš	72	54	17	76	47	27
Europski policijski ured	84	82	0	100	87	10
Europsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržišta kapitala	28	26	0	32	24	6
Agencija za kontrolu ribarstva Zajednice	9	9	0	11	9	1
Europska agencija za sigurnost hrane	79	78	0	85	77	7
Europski institut za jednakost spolova	8	7	0	10	8	2
Nadzorno tijelo za europski GNSS	94	81	13	75	26	49
Fuzija za energiju	1 297	1 297	0	439	393	23
Eurojust	34	33	0	37	32	5
EU-LISA	61	61	0	38	19	7
Europska agencija za pomorsku sigurnost	62	59	2	59	53	3
Ured za usklađivanje na unutarnjem tržištu	418	209	0	37	201	38
Europska agencija za lijekove	252	243	0	292	249	33
Europska agencija za mrežnu i informacijsku sigurnost	10	9	1	10	9	1
Tijelo europskih regulatora za elektroničke komunikacije	4	3	0	4	3	0

(u milijunima EUR)

Agencija	Odobrena sredstva za preuzete obveze			Odobrena sredstva za plaćanje		
	Odobrena sredstva	Preuzete obveze	Preneseno	Odobrena sredstva	Izvršena plaćanja	Preneseno
Agencija Europske unije za temeljna prava	22	22	0	26	20	7
Europska agencija za željeznice	26	25	0	28	25	2
Europska agencija za sigurnost i zdravlje na radu	17	15	2	21	14	6
Europski institut za inovacije i tehnologiju	142	138	1	106	102	2
Prevoditeljski centar za tijela EU-a	52	44	0	56	44	3
Europska zaklada za izobrazbu	22	22	0	23	21	2
Ured Zajednice za biljne sorte	16	14	0	15	13	0
Europska zaklada za poboljšanje životnih i radnih uvjeta	21	21	0	25	20	5
Izvršna agencija za obrazovanje, audiovizualnu politiku i kulturu	51	50	0	58	50	5
Izvršna agencija za konkurentnost i inovacije	16	16	0	18	15	1
Izvršna agencija Europskog istraživačkog vijeća	40	39	0	42	39	2
Izvršna agencija za istraživanje	47	46	0	50	46	3
Izvršna agencija za zdravlje i potrošače	7	7	0	8	7	1
Izvršna agencija za transeuropsku prometnu mrežu	10	10	0	11	10	1
Ukupno	3 546	3 215	70	2 410	2 130	381

(u milijunima EUR)

Vrste rashoda	Odobrena sredstva za preuzete obveze			Odobrena sredstva za plaćanje		
	Odobrena sredstva	Preuzete obveze	Preneseno	Odobrena sredstva	Izvršena plaćanja	Preneseno
Osoblje	875	844	1	796	838	16
Administrativni troškovi	350	343	1	351	335	83
Poslovni troškovi	2 322	2 028	68	1 262	957	282
Ukupno	3 546	3 215	70	2 410	2 130	381

4.5. PRORAČUNSKI REZULTAT UKLJUČUJUĆI AGENCIJE

(u milijunima EUR)

	EU	AGENCIJE	Ukidanje subvencija agencijama	UKUPNO
Prihodi u financijskoj godini	149 504	2 224	(1 370)	150 358
Plaćanja na temelju odobrenih sredstava za tekuću godinu	(147 567)	(1 909)	1 370	(148 106)
Odobrena sredstva za plaćanje prenesena u godinu N+1	(1 329)	(381)	0	(1 710)
Poništenje neupotrijebljenih odobrenih sredstava prenesenih iz godine N-1	437	107	0	543
Razlike u tečajevima stranih valuta za godinu	(42)	0	0	(42)
Ukupno	1 002	41	0	1 043

Kako bi se od agencija dobili svi važni proračunski podaci, u proračunski dio konsolidiranog godišnjeg financijskog izvještaja uključen je poseban izvještaj o provedbi pojedinačnih proračuna tradicionalnih agencija koje su obuhvaćene konsolidacijom.

**JAMSTVENA IZJAVA SUDA ZA EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE – NEZAVISNO
REVIZIJSKO IZVJEŠĆE**

(2014/C 403/02)

I. U skladu s odredbama članka 287. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU), Sud je proveo reviziju:

- (a) konsolidirane računovodstvene dokumentacije Europske unije, koja se sastoji od konsolidiranih financijskih izvještaja ⁽¹⁾ i skupnih izvješća o izvršenju proračuna ⁽²⁾ za financijsku godinu koja je završila 31. prosinca 2013. godine i koju je Komisija odobrila 30. srpnja 2014. godine, te
- (b) zakonitosti i pravilnosti transakcija povezanih s tom računovodstvenom dokumentacijom.

Odgovornost uprave

II. U skladu s dijelom Ugovora o funkcioniranju Europske unije od 310. do 325. članka i Financijskom uredbom, uprava je odgovorna za pripremu i prikaz konsolidirane računovodstvene dokumentacije Europske unije na temelju međunarodno prihvaćenih računovodstvenih standarda za javni sektor, kao i za zakonitost i pravilnost povezanih transakcija. Ta odgovornost uključuje izradu, provedbu i održavanje unutarnjih kontrola vezanih uz pripremu i prikaz financijskih izvještaja u kojima nema značajnog pogrešnog prikazivanja zbog prijevare ili pogreške. Uprava je odgovorna i za osiguravanje da su sve aktivnosti, financijske transakcije i informacije prikazane u financijskim izvještajima u skladu s propisima tijela koja njima upravljaju. Komisija snosi krajnju odgovornost za zakonitost i pravilnost transakcija vezanih za računovodstvenu dokumentaciju Europske unije (članak 317. UFEU-a).

Odgovornost revizora

III. Sud je odgovoran da na temelju svojih revizija Europskom parlamentu i Vijeću osigura jamstvenu izjavu o pouzdanosti godišnje računovodstvene dokumentacije te o zakonitosti i pravilnosti povezanih transakcija. Sud je proveo reviziju u skladu s međunarodnim revizijskim standardima i etičkim kodeksom Međunarodne federacije računovođa (IFAC) te međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija INTOSAI-ja. Ovi standardi nalažu da Sud planira i provodi reviziju s ciljem dobivanja razumnog jamstva da konsolidirana računovodstvena dokumentacija Europske unije ne sadrži značajna pogrešna prikazivanja te da su s njima povezane transakcije zakonite i pravilne.

IV. Revizija se sastoji od postupaka kojima se nastoje prikupiti revizijski dokazi o iznosima i prikazima u konsolidiranoj računovodstvenoj dokumentaciji, kao i o zakonitosti i pravilnosti povezanih transakcija. Odabrani postupci ovise o prosudbi revizora, uključujući i procjenu rizika značajnog pogrešnog prikazivanja u konsolidiranoj računovodstvenoj dokumentaciji i značajne neusklađenosti povezanih transakcija s uvjetima koji proizlaze iz pravnog okvira Europske unije do koje je došlo zbog prijevare ili pogreške. Prilikom procjene tih rizika, uzima se u obzir unutarnja kontrola koja je važna za pripremu i pošteno prikazivanje konsolidirane računovodstvene dokumentacije i za zakonitost i pravilnost glavnih transakcija, radi izrade revizijskih postupaka koji su prikladni u danim okolnostima, ali ne u svrhu izražavanja mišljenja o djelotvornosti unutarnje kontrole. Revizija uključuje i vrednovanje primjerenosti korištenih računovodstvenih politika i opravdanosti obavljenih računovodstvenih procjena, kao i vrednovanje ukupnog prikaza konsolidirane računovodstvene dokumentacije.

⁽¹⁾ Konsolidirani financijski izvještaji sadrže bilancu, izvještaj o financijskom rezultatu, izvješće o novčanom toku, izvješće o promjenama u neto imovini i kratki prikaz važnih računovodstvenih politika i druga pojašnjenja (uključujući i izvješćivanje po segmentima).

⁽²⁾ Skupna izvješća o izvršenju proračuna obuhvaćaju skupna izvješća o izvršenju proračuna i pojašnjenja.

V. U pogledu prihoda, ispitivanje koje je Sud proveo nad vlastitim sredstvima temeljenima na porezu na dodanu vrijednost i bruto nacionalnom dohotku polazi od relevantnih makroekonomskih agregata na temelju kojih se ta sredstva izračunavaju te Sud ujedno procjenjuje i Komisijine sustave za obradu takvih sredstava do primitka doprinosa država članica i njihova knjiženja u konsolidiranoj računovodstvenoj dokumentaciji. U pogledu tradicionalnih vlastitih sredstava, Sud ispituje računovodstvenu dokumentaciju carinskih službi i analizira tok dužnosti do Komisijinog primitka predmetnih iznosa i knjiženja u računovodstvenoj dokumentaciji.

VI. U pogledu rashoda, Sud ispituje platne transakcije u trenutku nastanka, knjiženja ili prihvaćanja rashoda. Tim su ispitivanjem obuhvaćene sve kategorije plaćanja (uključujući i plaćanja za kupnju imovine) osim predujmova u trenutku njihova izvršenja. Plaćanja predujmova ispituju se kada primatelj sredstava dostavi opravdanje za njihovo pravilno korištenje te kad institucija ili tijelo prihvati to opravdanje i obračuna isplatu predujma, bilo iste godine ili kasnije.

VII. Sud prikupljene revizijske dokaze smatra dostatnima i prikladnima da budu temelj njegovih mišljenja.

Pouzdanost računovodstvene dokumentacije

Mišljenje o pouzdanosti računovodstvene dokumentacije

VIII. Prema mišljenju Suda, konsolidirana računovodstvena dokumentacija Europske unije za godinu koja je završila na dan 31. prosinca 2013. godine u svim značajnim aspektima pošteno prikazuje financijsko stanje Unije na dan 31. prosinca 2013. godine, kao i rezultate poslovanja, novčane tokove i promjene u neto imovini za tu dovršenu godinu, u skladu s Financijskom uredbom i računovodstvenim pravilima koja se temelje na međunarodno prihvaćenim računovodstvenim standardima za javni sektor.

Zakonitost i pravilnost transakcija povezanih s računovodstvenom dokumentacijom

Prihodi

Mišljenje o zakonitosti i pravilnosti prihoda povezanih s računovodstvenom dokumentacijom

IX. Prema mišljenju Suda, prihodi vezani za računovodstvenu dokumentaciju za godinu koja je završila 31. prosinca 2013. godine zakonite su i pravilne u svim značajnim aspektima.

Obveze

Mišljenje o zakonitosti i pravilnosti obveza povezanih s računovodstvenom dokumentacijom

X. Prema mišljenju Suda, obveze u vezi s računovodstvenom dokumentacijom za godinu koja je završila 31. prosinca 2013. godine zakonite su i pravilne u svim značajnim aspektima.

Plaćanja

Osnova za nepovoljno mišljenje o zakonitosti i pravilnosti plaćanja povezanih s računovodstvenom dokumentacijom

XI. U svim skupinama politika koje obuhvaćaju operativne rashode postoje značajne pogreške. Sud je procijenio da je najizglednija stopa pogreške za rashodovna plaćanja povezana s računovodstvenom dokumentacijom iznosila 4,7 %. Ispitani nadzorni i kontrolni sustavi bili su djelomično djelotvorni u osiguravanju zakonitosti i pravilnosti plaćanja povezana s računovodstvenom dokumentacijom.

Nepovoljno mišljenje o zakonitosti i pravilnosti plaćanja povezanih s računovodstvenom dokumentacijom

XII. Prema mišljenju Suda, zbog važnosti činjenica pojašnjenih u osnovi za nepovoljno mišljenje o zakonitosti i pravilnosti plaćanja povezanih s računovodstvenom dokumentacijom, u plaćanjima povezanim s računovodstvenom dokumentacijom za godinu koja je završila dana 31. prosinca 2013. godine postoje značajne pogreške.

4. rujna 2014.

Vítor Manuel da SILVA CALDEIRA

Predsjednik

Europski revizorski sud

12, rue Alcide De Gasperi, 1615 Luxembourg, LUKSEMBURG

ISSN 1977-1088 (elektroničko izdanje)
ISSN 1977-060X (tiskano izdanje)

Ured za publikacije Europske unije
2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

HR